

**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

İÇ MİMARLIK ANABİLİM DALI

**KONUT İÇ MEKANLARININ PANDEMİ ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ:
TRABZON ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İrem Cansu YALÇIN

**HAZİRAN 2022
TRABZON**

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İÇ MİMARLIK ANABİLİM DALI

**KONUT İÇ MEKANLARININ PANDEMİ ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ:
TRABZON ÖRNEĞİ**

İrem Cansu YALÇIN

Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde
“YÜKSEK İÇ MİMAR”
Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 07 / 06 / 2022

Tezin Savunma Tarihi : 23 / 06 / 2022

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Filiz TAVŞAN

Trabzon 2022

ÖNSÖZ

“Konut iç mekânlarının pandemi özelinde değerlendirilmesi: Trabzon Örneği” başlıklı tez çalışması, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı’nda hazırlanmıştır.

Yüksek Lisans Tez danışmanlığımı üstlenerek çalışmalarımda beni yönlendiren, hayatımın her alanında büyük bir özveriyle desteğini ve sevgisini benden esirgemeyen, çok değerli hocam Doç. Dr. Filiz TAVŞAN’a sonsuz minnettarlığımı sunarım.

Tez çalışmamın alan çalışmasında bana kolaylık sağlayıp zaman ayıran Ak Yaşam Rezidans 1. Etap ve İnci Evleri sitesi yönetimine ve ankete katılan site sakinlerine katkılarından dolayı teşekkürü borç bilirim.

Son olarak hayatım boyunca maddi ve manevi her anlamda beni destekleyen, yüreklendiren, attığım her adımda arkamda olan başta canım annem Esma UZUN’a, babam Murat UZUN’a ve kardeşim Atakan UZUN’a; kendisinden çaldığım zamanlara rağmen bana gösterdiği sabır ve sevgiyle her anımda yanımda olup beni güçlendiren sevgili eşim Osman YALÇIN’a teşekkür ederim.

İrem Cansu YALÇIN
Trabzon, 2022

TEZ ETİK BEYANNAMESİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Konut iç mekânlarının pandemi özelinde değerlendirilmesi: Trabzon Örneği” başlıklı bu çalışmayı baştan sona kadar danışmanım Doç. Dr. Filiz Tavşan’ın sorumluluğunda tamamladığımı, verileri ve örnekleri kendim topladığımı, analizleri yaptığımı, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallara uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim. 23/06/2022.

İrem Cansu YALÇIN

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ.....	III
TEZ ETİK BEYANNAMESİ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
ÖZET	VII
SUMMARY	VIII
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	IX
TABLolar DİZİNİ.....	XII
KISALTMALAR DİZİNİ	XIII
1. GENEL BİLGİLER	1
1.1. Giriş.....	1
1.2. Sorunun Belirlenmesi.....	2
1.3. Önceki Çalışmalar.....	3
1.4. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı.....	5
1.5. Çalışmanın Strüktürü	6
1.6. Konut Kavramı.....	8
1.7. Konutun Barındırdığı İşlevler ve Konutun Bölümleri	11
1.7.1. Yaşama Bölümü	13
1.7.2. Ortak Bölümler.....	15
1.7.3. Yatma Bölümü	16
1.8. Pandemi.....	18
1.8.1. COVID-19 Pandemisi	19
1.8.2. COVID-19 Pandemisi ve İç Mekâna Etkileri	20
2. YAPILAN ÇALIŞMALAR	26
2.1. Araştırma Yöntem ve Teknikleri	26
2.2. Çalışma Alanı ve Örneklem Grubunun Belirlenmesi	27
2.3. Çalışma Alanı ve Örneklem Grubunun Tanıtılması.....	30
2.4. Anket Formunun Hazırlanması.....	33
2.5. Anket Formunun Uygulanması ve Değerlendirilmesi	34
3. BULGULAR VE İRDELEME	37

3.1. Kullanıcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular ve İrdelemeler	38
3.2. Kullanıcıların Yaşadıkları Konuta İlişkin Bulgular ve İrdelemeler	39
3.3. Pandemi Öncesindeki ve Pandemi Sürecindeki Konut Kullanımına İlişkin Bulgular ve İrdelemeler	40
3.4. Kullanıcıların Sahip Olmak İstedikleri Konuta İlişkin Bulgular ve İrdeleme	83
4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	86
5. KAYNAKLAR	90
6. EKLER.....	96

ÖZGEÇMİŞ

ÖZET

KONUT İÇ MEKÂNLARININ PANDEMİ ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ:
TRABZON ÖRNEĞİ

İrem Cansu YALÇIN

Karadeniz Teknik Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
İç Mimarlık Anabilim Dalı
Danışman: Doç. Dr. Filiz TAVŞAN
2022, 95 Sayfa, 5 Sayfa Ek

Konut yapıları, dünyaya geldiğimiz andan itibaren hayatımızda önemli bir yere sahip yapı grupları arasındadır. Geçmişten günümüze barınma mekânı olarak karşımıza çıkan konut süreç içerisinde değişim geçirmiştir. Toplumsal olaylar olarak nitelendirdiğimiz salgın hastalıklar konutların değişimine neden olan etkenlerden biridir. 2019'un sonlarında ortaya çıkan COVID-19 salgını tarihteki son pandemidir. Pandeminin ilanıyla birlikte birçok ülkede sokağa çıkma yasakları ve sosyal mesafe kuralları uygulanmıştır. Bu süreçte konut kullanımı ve konutun önemi artmıştır.

Bu çalışma kapsamında mevcut konut yapılarının pandemi öncesindeki ve pandemi sürecindeki kullanımı ortaya konularak konutların memnuniyetini ve yeterliliğini tespit etmek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Trabzon'da seçilen farklı büyüklük ve oda sayısına sahip iki konut sitesinde anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışmasının değerlendirilmesinde SPSS programı kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda metrekaresi büyük olan ve oda sayısı fazla olan konutlardaki kullanıcıların pandemi sürecindeki memnuniyet oranının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bununla beraber mekânların yaşam boyunca karşılaşılabilecek yeni ek işlevlere imkân verebilecek esneklikte; mobilyaların da birden fazla işlev için kullanılabilecek işlevsellikte olmasının önemi vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Konut Yapıları, İç Mekân, Yeterlilik, Covid 19

Master Thesis

SUMMARY

EVALUATION OF HOUSING INTERIOR AREAS SPECIFIC TO PANDEMIC: THE EXAMPLE OF TRABZON

İrem Cansu YALÇIN

Karadeniz Technical University
The Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Interior Architecture
Advisor: Doç. Dr. Filiz TAVŞAN
2022, 95 Pages, 5 Pages Appendix

Housing structures are among the building groups that have an important place in our lives from the moment we are born. The house, which has emerged as a shelter from the past to the present, has undergone changes in the process. Epidemic diseases, which we describe as social events, are one of the factors that cause the change of residences. The COVID-19 outbreak, which emerged in late 2019, is the last pandemic in history. With the declaration of the pandemic, curfews and social distance rules have been implemented in many countries. In this process, the use of housing and the importance of housing have increased.

Within the scope of this study, it is aimed to determine the satisfaction and adequacy of the residences by revealing the use of existing housing structures before and during the pandemic process. In this context, a survey study was conducted in two residential sites with different sizes and number of rooms selected in Trabzon. SPSS program was used in the evaluation of the survey study. As a result of the study, it was concluded that the satisfaction rate of the users in the houses with large square meters and high number of rooms during the pandemic process is high. In addition, the spaces are flexible enough to allow for new additional functions that may be encountered throughout life; It was emphasized that the furniture should be functional that can be used for more than one function.

Key Words: Pandemic, Residential Buildings, Interior, Adequacy, Covid 19

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa No

Şekil 1. Tez çalışmasında bölümlere bağlı olarak yapılan çalışmalar	7
Şekil 2. Maslow'un insan gereksinimleri hiyerarşisi	9
Şekil 3. Konut işlev şeması örneği	11
Şekil 4. Tarih boyunca pandemiler	19
Şekil 5. Pandemi sürecinde balkonlar arası iletişim ve bayram kutlaması.....	21
Şekil 6. Yarışmada ödül almış bazı projeler.....	22
Şekil 7. Pandemi nedeniyle ofis yapılarında masalar arasında panel uygulaması.....	23
Şekil 8. Pandemi riskini azaltmak amacıyla önerilen eğitim yapısı düzeni	24
Şekil 9. Bir giyim mağazasında uygulanan bazı pandemi önlemleri	25
Şekil 10. Pandemi sürecinde Artvin'de bir restoran.....	25
Şekil 11. Tezin amacına bağlı olarak araştırma yöntem ve teknikleri uygulama adımları .	26
Şekil 12. Kullanıcıların konut memnuniyeti	41
Şekil 13. Kullanıcıların konut değiştirme isteği	42
Şekil 14. Kullanıcıların konut büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi.....	43
Şekil 15. Kullanıcıların oda sayısını yeterli bulma düzeyi	43
Şekil 16. Kullanıcıların banyo sayısını yeterli bulma düzeyi	44
Şekil 17. Kullanıcıların balkon sayısını yeterli bulma düzeyi.....	45
Şekil 18. Kullanıcıların depolama alanlarını yeterli bulma düzeyi	45
Şekil 19. Kullanıcıların ek mekân isteği.....	46
Şekil 20. Kullanıcıların istediği ek mekânlar	48
Şekil 21. Kullanıcıların boş zaman aktiviteleri	50
Şekil 22. Kullanıcıların antre-holde geçirdiği sürenin değişimi.....	52
Şekil 23. Kullanıcıların salonunda geçirdiği sürenin değişimi.....	52
Şekil 24. Kullanıcıların oturma odasında geçirdiği sürenin değişimi	53
Şekil 25. Kullanıcıların mutfakta geçirdiği sürenin değişimi.....	53
Şekil 26. Kullanıcıların yatak odasında geçirdiği sürenin değişimi	54
Şekil 27. Kullanıcıların çocuk/genç odasında geçirdiği sürenin değişimi.....	54
Şekil 28. Kullanıcıların banyoda geçirdiği sürenin değişimi	54
Şekil 29. Kullanıcıların salon/mutfak balkonunda geçirdiği sürenin değişimi	55

Şekil 30. Kullanıcıların salon balkonunda geçirdiği sürenin değişimi	55
Şekil 31. Kullanıcıların mutfak balkonunda geçirdiği sürenin değişimi	56
Şekil 32. Kullanıcıların yatak odası balkonunda geçirdiği sürenin değişimi	56
Şekil 33. Kullanıcıların antre-holün büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi	58
Şekil 34. Kullanıcıların salonun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi	58
Şekil 35. Kullanıcıların oturma odası mekânının büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi	59
Şekil 36. Kullanıcıların mutfağın büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi	60
Şekil 37. Kullanıcıların yatak odasının büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi.....	60
Şekil 38. Kullanıcıların çocuk/genç odasının büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi	61
Şekil 39. Kullanıcıların banyonun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi	62
Şekil 40. Kullanıcıların salon/mutfak balkonun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi	62
Şekil 41. Kullanıcıların salon balkonunun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi	63
Şekil 42. Kullanıcıların mutfak balkonunun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi.....	63
Şekil 43. Kullanıcıların yatak odası balkonunun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi.....	64
Şekil 44. Kullanıcıların antre-holde gerçekleştirdiği eylemler.....	66
Şekil 45. Kullanıcıların salonda gerçekleştirdiği eylemler.....	67
Şekil 46. Kullanıcıların oturma odasında gerçekleştirdiği eylemler	68
Şekil 47. Kullanıcıların mutfakta gerçekleştirdiği eylemler.....	69
Şekil 48. Kullanıcıların yatak odasında gerçekleştirdiği eylemler	70
Şekil 49. Kullanıcıların salon/mutfak balkonunda gerçekleştirdiği eylemler	70
Şekil 50. Kullanıcıların salon balkonunda gerçekleştirdiği eylemler.....	71
Şekil 51. Kullanıcıların mutfak balkonunda gerçekleştirdiği eylemler	71
Şekil 52. Kullanıcıların yatak odası balkonunda gerçekleştirdiği eylemler	72
Şekil 53. Kullanıcıların antre-holde yaptığı değişiklikler	76
Şekil 54. Kullanıcıların salonda yaptığı değişiklikler	77
Şekil 55. Kullanıcıların oturma odasında yaptığı değişiklikler	77
Şekil 56. Kullanıcıların mutfakta yaptığı değişiklikler	78
Şekil 57. Kullanıcıların yatak odasında yaptığı değişiklikler.....	79
Şekil 58. Kullanıcıların çocuk/genç odasında yaptığı değişiklikler	79
Şekil 59. Kullanıcıların banyoda yaptığı değişiklikler	80
Şekil 60. Kullanıcıların salon/mutfak balkonunda yaptığı değişiklikler	80
Şekil 61. Kullanıcıların salon balkonunda yaptığı değişiklikler	81
Şekil 62. Kullanıcıların mutfak balkonunda yaptığı değişiklikler.....	81

Şekil 63. Kullanıcıların yatak odası balkonunda yaptığı değişiklikler.....	82
Şekil 64. Kullanıcıların konutlarında olmasını istediği özellikler.....	84

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No

Tablo 1. Maslow'un insan gereksinimleri sınıflandırması	9
Tablo 2. Ünügür'e göre (1973) fiziksel ve psiko-sosyal kullanıcı gereksinimleri	10
Tablo 3. Konut bölümleri ve eylem alanları	12
Tablo 4. Konuttaki barınma eylemlerinin "eylem sistemi" bütünlüğünde işlevsel düzeyler olarak açılımı	12
Tablo 5. Çukurçayır mahallesindeki etapları toplamı 200 ve üzerinde daire olan siteler ...	28
Tablo 6. Projelerdeki daire tipleri.....	29
Tablo 7. Örneklem sayısı.....	30
Tablo 8. Ak Yaşam Rezidans 1. etap kimlik kartı.....	31
Tablo 9. İnci Evleri sitesi kimlik kartı.....	32
Tablo 10. Likert ölçeğine göre yeterlilik, katılma ve süre değişim düzeyi aralıkları.....	37
Tablo 11. Kullanıcıların demografik özellikleri	38
Tablo 12. Kullanıcıların yaşadıkları konuta ilişkin özellikleri	39
Tablo 13. Pandemi öncesine ve pandemi sürecine göre konut değerlendirmesi	47
Tablo 14. Pandemi öncesine göre pandemi sürecinde en çok ihtiyaç duyulan ek mekân sıralaması	49
Tablo 15. Pandemi öncesine göre pandemi sürecinde en çok yapılan aktivitelerin sıralaması	51
Tablo 16. Pandemi öncesine göre pandemi sürecinde mekânlarda geçirilen sürenin değişimi sıralaması	57
Tablo 17. Pandemi öncesine ve pandemi sürecine göre konuttaki mekân büyüklüklerinin değerlendirilmesi	65
Tablo 18. Pandemi öncesine göre pandemi sürecinde mekânlarda en çok yapılan eylemlerin sıralaması	73
Tablo 19. Pandemi sürecinde konuttaki mekânlarda yapılan değişiklikler	83
Tablo 20. İleride pandemi gibi bir sürecin yeniden yaşanması durumunda konutta istenen özelliklerin sıralaması.....	85

KISALTMALAR DİZİNİ

AVM : Aışveriş Merkezi

TKGM : Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

PÖ : Pandemi Öncesi

PS : Pandemi Süreci

YÖK : Yüksek Öğretim Kurulu

WHO : World Health Organization

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Giriş

İnsanoğlu, dünyaya geldiği andan itibaren yaşamını sürdürebilmek için bazı gereksinimlere ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaçların en önemlilerinden biri barınma ihtiyacıdır. Konut, en başından beri insanın en iyi barınağı olarak düşünülmektedir. İnsan avcılıktan çiftçiliğe geçtiğinde, barınacak/sığınacak bir yer bulma ihtiyacı hissederek mağaralarda ve geçici barınaklarda yaşamış ve samandan yapılar yapmıştır (Emili, 2020: 146).

Geçmişte yaşanan toplumsal olaylar konutları doğrudan etkilemiştir. Bu olaylardan biri de pandemilerdir. İnsanlık tarih boyunca salgın hastalıklarla mücadele ederken bu hastalıklar, bazı tasarım fikirlerinin ortaya çıkmasını sağlayarak mimarinin gelişimine de katkıda bulunmuştur (Yalçın, 2021: 1). 2019'un sonlarında ortaya çıkan COVID-19 tarihin son pandemisidir. COVID-19'un pandemi olarak ilan edilmesiyle birçok ülkede sokağa çıkma yasağı ve sosyal mesafe kuralları uygulanmıştır. Bu süreçte uzaktan eğitime ve evden çalışmaya geçilerek karantina uygulamalarına başlanmıştır.

Günümüzde genellikle insanların sabah çıkıp akşam geldiği ve günün belirli saatlerini geçirdiği evler, pandemi sürecinde neredeyse zaruri ihtiyaçlar dışında terk edilmeyen bir mekân haline gelmiştir (Kazaz, 2021: 687). Pandemi sürecinde her şeyden önce evin çok işlevli bir mekâna, yaşadığımız, çalıştığımız, araştırma yaptığımız, dünya ile iletişim kurduğumuz, dinlendiğimiz ve eğlendiğimiz bir mekâna dönüşme potansiyeline sahip olduğu tespit edilmiştir (Emili, 2020: 147). Konutun bu denli önemli olduğu düşünüldüğünde; pandemi sürecindeki kullanımı pandemi öncesindeki kullanımına göre önem arz etmektedir. Bu nedenle çalışma kapsamında mevcut konut yapılarının pandemi öncesindeki ve pandemi sürecindeki kullanımı ortaya konularak konutların memnuniyeti ve yeterliliği incelenmektedir.

1.2. Sorunun Belirlenmesi

2019 yılının sonlarında başlayıp etkisini uzun süre devam ettireceği düşünülen pandemi sürecinde, özellikle pandeminin başlangıç zamanları başta olmak üzere evde kalma oranı artmıştır. Bu süreç konut yapılarının aslında hayatımızda ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermektedir. Günlük hayatta konut içinde ve dışında gerçekleştirilen birçok eylem pandemi nedeniyle ağırlıklı olarak konut içinde gerçekleştirilmeye başlamıştır. Bu durum konut tasarımının yeniden düşünülmesini gerekli kılmıştır. Pandemi sürecinde kullanıcıların konutlarında daha önce yapmadıkları yeni eylemler gerçekleştirdiği veya daha önce gerçekleştirdiği eylemleri yapma sıklığını artırdığı varsayılmaktadır. Bu durumda mevcut konut mekânlarının yeni eylemlere imkân verecek düzeyde olması gerektiği ve mevcut mekân boyutlarının yetersiz olabileceği düşünülmektedir.

Bununla beraber konut kullanıcılarından öğrencilerin ve evden çalışanların aynı anda çalışması gerektiğinde her kullanıcının bireysel çalışmasına imkân sağlayacak yalıtılmış sessiz bir ortam için oda sayısının yetersiz olduğu durumlarla karşılaşılabilir. Aynı zamanda pandemi döneminde testleri pozitif olan kişiler için karantinaya girebilecekleri ek bir oda ve oda içerisinde banyo ihtiyacı da oluşabilmektedir.

Bu süreçte evde kalmanın vermiş olduğu kapalılık hissi ile açık ya da yarı açık mekân ihtiyacı da artmıştır. Hijyenin sağlanabilmesi açısından konut giriş mekânlarında eve giren kişinin temizlenmesi, kıyafetlerini çıkarabilmesi ve dışarıdan gelen poşetlerin konulması amacıyla ek bir geçiş mekânına da ihtiyaç duyulmuştur.

Diğer yandan konut içinde mekânsal değişimler ve dönüşümler başlamıştır. Yemek masasının çalışma masasına dönüşmesi; yatak odası, antre-hol ve salon gibi mekânların spor yapılacak alanlara dönüşmesi örnek verilebilir. Bu anlamda çok amaçlı etkinliklerde kullanılmak üzere uyarlanabilir konfigürasyonlar sunan esnek alanlar ve mobilyalar ön plana çıkmıştır. Olası bir karantina durumunda tek mekânın bölünerek iki bağımsız mekâna dönüşebildiği ve ek oda oluşumuna imkân veren sistemlere ihtiyaç duyulmuştur (Zaher, 2020: 123).

Belirlenen bu gibi problemler sebebiyle çalışma kapsamında; mevcut konut iç mekânlarının yeterliliği Trabzon ili özelinde tespit edilmeye ve ileride yaşanabilecek bu tür süreçler için konutlarda iç mekân tasarımında nelere dikkat edilmesi gerektiği konusu ele alınarak öneriler sunulmaya çalışılmaktadır.

1.3. Önceki Çalışmalar

Çalışmada pandemi sürecindeki konut yapıları ile ilgili literatür araştırması yapılmış ve konuya ilişkin yazılmış tezler ve diğer dokümanlar incelenmiştir. Konut memnuniyetine ilişkin daha önce yapılmış çalışmaların apartman konut mutfaklarında iç mekân tasarımının kullanıcı memnuniyeti (Yeşilkavak, 2007); iç mekân donatıları ile teknolojik ürünler arası ilişkilerin kullanıcı memnuniyetine etkileri (Şimşek, 2007); konut ve yakın çevresinde memnuniyet ve aidiyet (Pamukçu, 2015); toplu konut banyolarının mekân kalitesi ve müşteri memnuniyeti (Altuntaş, 2019); konut memnuniyeti ve konut yenilemelerine ilişkin kullanıcı değerlendirmeleri (Pektetik, 2021); mutfaklarda kadın kullanıcıların memnuniyeti (Bulut, 2021) üzerine çalışmalar mevcuttur. Pandemi konusu güncel olması nedeniyle henüz çalışma sayısı az olan bir konu olmasının yanında pandemi sonrası eğitim yapılarının mekânsal dönüşümü (Özdemir ve Çakır Kıasf, 2021); esnek mekân anlayışı (Durmuş ve Asımgil, 2021); çalışma mekânlarında kişisel alan tasarımı (Doğan, 2021); ofis iç mekânlarının düzenlenmesi (Güney Yüksel vd., 2022) gibi birçok farklı çalışma alanında ele alınmıştır. Bu bağlamda araştırma alanını daraltmak amacıyla çalışma kapsamında konut yapılarının pandemi sürecindeki kullanımını konu edinen alan yazın taranmıştır. Konu ile ilgili daha önce yapılmış çalışmalar şu şekildedir:

Gali Taşçı (2020), “Rezidanslarda Konfor Koşullarının Pandemi Dönemi Etkisinde Analizi” adlı makale çalışmasında, İstanbul ili özelinde rezidansta yaşayan kullanıcılar ile rezidans binalarında konut için konfor analizini içeren bir anket çalışması yapmıştır. Çalışma sonucunda pandemi sebebiyle değişen algı doğrultusunda kullanıcı konforunu sağlayabilmek amacıyla, rezidans binalarının bireylerin dış mekân temas ihtiyacını karşılamaya yönelik geliştirilmesi ve iç mekân plan organizasyonunda değişiklikler yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır.

Yalçın (2021), “Kullanıcıların Konut Tercihlerindeki Değişime Covid-19 Pandemisinin Etkileri” adlı yüksek lisans tezinde, konut kullanıcılarının tercihlerini etkileyen kriterlerin COVID-19 pandemisi öncesinde ve sonrasında nasıl bir değişim gösterdiğini incelemeyi hedeflemiştir. Konya, Ankara, Kocaeli, Kahramanmaraş ve Afyonkarahisar kentleri özelinde konut tercihlerini etkileyen kriterlerin önemi vurgulanmıştır.

Soykan Berber (2021), “Revisiting Domesticity In Suburban Housing During Covid19 Pandemic” adlı yüksek lisans tezinde, COVID-19 'un konut ortamına ve 'evselliğe' etkilerini

analiz etmeyi amaçlamıştır. Çalışma kapsamında banliyödeki müstakil evler ve tekil apartman bloklarındaki sorunları belirlemeye odaklanmış ve aralarındaki farklılıkları karşılaştırmıştır. Çalışmada müstakil ev kullanıcılarının konutlarında köklü değişiklik yapma ihtiyacı hissetmediği gözlenmekle beraber, apartmanların yoğun ve sınırlı yapısı, kullanıcıları büyük değişiklikler yapma konusunda kısıtlamıştır. Ayrıca apartman sakinlerinin yeterli dış mekâna sahip olmadıkları için ihtiyaçlarını gerçekleştirmekte ve düzenlemekte zorlandıkları tespit edilmiştir.

Çift Polach (2021), “"Yeni Kamusal" Video Konferans Ortamının Özel Mekana Etkileri: Evin Mahremiyetinin Güncellenmesi” adlı yüksek lisans tezinde, görüntülü olarak gerçekleştirilen iletişim yönteminin (video konferans) ev mekânı üzerindeki sosyal ve fiziksel etkilerinin incelenmesini amaçlamıştır. Çalışmada örneklem grubu olarak pandemi öncesinde veya pandemi sürecinde uzaktan çalışma imkânı bulan ve çalışma sırasında en az bir kez video konferans uygulamalarını ev ortamında kullanmak durumunda kalan çeşitli meslek gruplarındaki bireyler seçilmiştir.

Nalçakan ve diğerleri (2021), “Covid-19 Pandemi Sürecinde Değişen Konut Algısı: İç Mimarlık Öğrencilerinin Değerlendirmeleri” adlı makale çalışmasında, geleceğin tasarımcıları olan İç Mimarlık Bölümü üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileriyle COVID-19 pandemi öncesine ve pandemi sürecine ilişkin konutun değişen mekânsal kullanım önceliklerine, farklı ölçeklerde ortaya çıkan mekânsal problemlere dair farkındalıklarının ve konut tasarımının geleceğine yönelik mesleki duyarlılıklarının, öngörülerinin oluşup oluşmadığının gözlenmesi amaçlanmıştır. Eskişehir Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi özelinde yapılan çalışma sonucunda öğrencilerin konutta değişen mekânsal ilişkilere, pandemi sürecinde ortaya çıkan mekânsal problemlere dair farkındalıklarının ve konut tasarımının geleceğine yönelik mesleki duyarlılıklarının ve öngörülerinin oluşmaya başladığı sonucuna varılmıştır.

Ekenyazıcı Güney ve Tulum (2021), “19. Yüzyıldan 2020’ye İdeal Ev Kavramı: Covid-19 Sürecinin Etkilerine İlişkin Bir Okuma” adlı makale çalışmasında, ideal ev kavramının karşılıklarını 19. yüzyıldan başlayarak günümüze kadar sorgulamayı amaçlamıştır. Çalışma sonucunda, katılımcıların çoğunun ideal ev algısının bahçe içerisindeki müstakil konuta işaret ettiği görülürken, pandemi nedeniyle ideal ev algısının değiştiği fikri kısmi olarak doğrulanmıştır.

Turna ve Usta (2021), “Covid-19 Pandemisi’nde Evin Değişimi ve Evde Çalışma Ortamları” adlı makale çalışmasında, COVID-19 sürecinde evlerin uğradığı değişiklikleri inceleyerek, kullanım alanı 45 ile 100 m² olan evlerde çalışma mekânlarına yönelik ne gibi uygulamalar gerçekleştirilebileceğini irdlemiştir. Özellikle bu tip konutlarda çalışma eylemini gerçekleştirmek için evin mekânsal kurgusuna yönelik ne tür önerilerin geliştirilebileceği literatürden seçilmiş örnekler üzerinden tartışılmıştır.

Sağsöz ve diğerleri (2021), “COVID-19 Pandemi Sürecinde Sağlıklı ve Hasta Bireylerin Konut Deneyimine Dair Bir Karşılaştırma: Antalya Örneği” adlı makale çalışmasında, COVID-19 pandemisi esnasında sağlıklı ve kronik hasta bireylerin konut deneyimlerinin ayrı ayrı değerlendirilerek karşılaştırma yapmayı, gündelik deneyimlere dair farklılıkları ve benzerlikleri saptamayı amaçlamıştır. Çalışmada örneklem grubu olarak Antalya’da tümünün sağlıklı olduğu ve en az bir hasta bireyin yaşadığı konutlardaki deneklerin konut deneyimleri karşılaştırılmıştır.

Tayanç (2022), “Mekân ve Pandemi: Değişen Roller ve Dönüşen Evin Halleri” adlı makale çalışmasında, salgın döneminde mekân tasarımlarının belirlenmesinde ve mekân algısının değişmesinde belirleyici olan etkenleri irdelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmayla salgın ile birlikte bireyin kente ve konuta/eve bakışının ne düzeyde değiştiği ortaya konulmuştur. Bununla birlikte pandemi sürecinde alınan kararlar ve uygulanan kısıtlamalar sonucunda evde daha fazla vakit geçirmeye başlayan bireylerin yaşadıkları konutları nasıl ve neye göre tasarladıkları, karar süreçlerini etkileyen etkenlerin neler olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaç doğrultusunda farklı meslek gruplarında yer alan 16 kişi ile yüz yüze yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır.

Yapılan literetür taramasında pandemi sürecindeki konut ile ilgili çalışmalara bakıldığında; mevcut konut iç mekânlarının pandemi öncesindeki ve pandemi sürecindeki yeterliliğini ve memnuniyetini sorgulayarak iki süreç arasında değerlendirme yapan bir çalışmanın henüz yapılmadığı görülmektedir.

1.4. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Konut kullanımının pandemi özelinde ele alındığı çalışmanın temel amacı; mevcut konut iç mekânlarının pandemi sürecindeki yeterliliğini ve memnuniyetini tespit etmektir. Yapılan literatür taraması sonucunda konut iç mekânına ilişkin birçok çalışma olmasına rağmen pandemi sürecinin oldukça güncel olması sebebiyle bu dönemi konu alan çalışma

sayısının yetersiz olduğu görülmüştür. Bu bağlamda, her an karşılaşılabilecek yeni bir pandemi durumunda konut iç mekânına ilişkin önerilerde bulunmak da çalışmanın hedefleri arasındadır.

Pandemi sürecinde metrekaresi büyük olan ve oda sayısı fazla olan konutlardaki kullanıcılar daha memnundur varsayımı üzerine temellenen bu çalışmanın amacı ve varsayımı doğrultusunda çalışmanın soruları aşağıdaki gibidir. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde;

- Konut memnuniyeti değişti mi?
- Ek mekânlara ihtiyaç duyuldu mu?
- Boş zaman aktiviteleri nelerdir?
- Mekânlarda geçirilen süre değişti mi?
- Mekânların büyüklükleri yeterli düzeyde mi?
- Pandemi döneminde mekânlarda yapılan değişiklikler nelerdir?
- Pandemilerin tekrar olması olasılığında istenen konut özellikleri nelerdir?

Tez kapsamında konutların pandemi öncesindeki ve pandemi sürecindeki memnuniyeti ve yeterliliği ele alınmaktadır. Trabzon kentindeki daire tiplerinin çoğunlukla 3+1 ve 4+1 olması nedeniyle araştırmaya dâhil edilen konut tipleri 3+1 ve 4+1 ile sınırlandırılmıştır. Bu bağlamda Trabzon kentinin Ortahisar ilçesine bağlı olan Çukurçayır mahallesinde bulunan farklı oda sayısı ve büyüklüklere sahip Ak Yaşam Rezidans 1. Etap ve İnci Evleri sitelerinde anket çalışması yapılmıştır. Yapılan anketlerden elde edilen veriler SPSS 23 programı ile değerlendirilerek konut iç mekânlarının yeterliliği tespit edilmeye çalışılmıştır.

1.5. Çalışmanın Strüktürü

Konut iç mekân yeterliliği ve memnuniyeti çerçevesinde şekillenen çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kuramsal kısım olup genel bilgilerden oluşmaktadır. Bu bölümde; araştırmanın problemini, önceki çalışmaları, çalışmanın amacını ve kapsamını belirttikten sonra konut, konutun barındırdığı işlevler ve konut bölümleri ve pandemi başlıkları altında gerekli literatür bilgileri verilmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda konuyla ilişkili yazılmış tezler, makaleler, kitaplar ve yapılmış çalışmalar incelenmiştir.

Konut başlığı altında; konut kavramının literatürdeki farklı tanımlamaları ve kullanıcı gereksinimleri ele alınmıştır. Konutun barındırdığı işlevler ve konut bölümleri başlığında; konut mekânlarının işlev şemasından ve eylem alanlarından bahsedilmiştir. Pandemi başlığında ise pandemi kavramının tanımı ve iç mekâna olan etkilerine değinilmiştir.

Tezin ikinci bölümü yapılan çalışmalar kısmını kapsamaktadır. Bu bölümde; araştırma yöntem ve tekniklerine, örneklem grubunun belirlenmesine, çalışma alanının tanıtılmasına, anket sorularının hazırlanmasına, anket sorularının uygulanmasına ve değerlendirilmesine yer verilmiştir.

Tezin üçüncü bölüm bulgular ve irdelemeden oluşmaktadır. Yüz yüze ve çevrimiçi anket yoluyla elde edilen veriler sunularak anket ile elde edilen bulgular irdelenmiştir. Dördüncü bölümde sonuçlar ve öneriler verilmiştir. Bulgular ve irdelemeler ışığında konut iç mekânlarının oda sayısı ve mekân büyüklüğü açısından pandemi sürecindeki yeterliliğine ilişkin çıkarımlarda bulunulmuştur. Literatür taraması ve alan çalışmasından elde edilen bilgiler kapsamında yeni yapılacak konut yapılarına dair önerilerde bulunulmaya çalışılmıştır. Tez çalışması sürecinde uygulanan adımlar aşağıdaki şekilde verilmiştir (Şekil 1).

BÖLÜMLER	İÇERİK
1. GENEL BİLGİLER	- Literatür taraması - Bilgilerin özetlenmesi
2. YAPILAN ÇALIŞMALAR	Araştırma Yöntem ve Teknikleri
	- Nicel veri toplama araçları -Anket sorularının hazırlanması
	Çalışma Alanı ve Örneklem Grubunun Belirlenmesi
	- Anket yapılacak konut sitelerinin tespit edilmesi amacıyla alan çalışması yapılması - Anket yapılacak örneklem grubunun belirlenmesi ve kimlik kartlarının oluşturulması
	Anketlerin Uygulanması
	- Anketlerin test edilmesi için çevrimiçi pilot çalışmanın uygulanması (5 tasarımcı olan ve 5 tasarımcı olmayan birey) - Belirlenen siteler ile yüz yüze ve çevrimiçi anketlerin uygulanması
3. BULGULAR ve İRDELEME	Anketlerin Betimsel Analizi
	- Anket verilerinin SPSS programına girilmesi - SPSS programında frekans tekniği ile verilerin elde edilmesi
4. SONUÇLAR ve ÖNERİLER	- Konut kullanıcıları ile yapılan anketin bulgularının ortaya konulması - Anketlerden elde edilen bulguların irdelenmesi
	- Çalışmadan elde edilen genel sonuçların ortaya konulması - Araştırma sonuçlarından hareketle konut tasarımına yönelik önerilerin sunulması

Şekil 1. Tez çalışmasında bölümlere bağlı olarak yapılan çalışmalar

1.6. Konut Kavramı

İnsanoğlu doğduğu andan itibaren barınma ihtiyacı duymaktadır (Tuzlu Erol, 203: 22). Barınma ihtiyacını karşılamak amacıyla ortaya çıkan konut, zaman içerisinde ekonomik bir varlık ve sosyal bir etkileşim aracı olmuştur (Sarıoğlu, 2007 akt. Tuzlu Erol, 203: 19). İnsan, kültürel, sosyal, siyasal, ekonomik ve sembolik düzenin bir parçası olarak konutun anlamını ve önemini artırmaktadır. İnsanın yaşam özünü içerisinde barındıran bir merkez olan konut (Alga, 2005: 6), insanın yaşamı boyunca yaptığı tüm hareketleri, seyahatleri, ekonomik faaliyetleri ya da sosyal değişimleri ve etkileşimlerinin yanında, her zaman geri dönecek bir konumdur (Alga, 2005: 10). Konut, bireyselliğin, güvenliğin ve konforun sembolü olarak kullanıcılarının yaşamında önemli bir role sahiptir (Zorlu, 2010: 138). Konutun öneminin artmasıyla konut üzerine yapılan araştırmaların da önemi artmaktadır (Alga, 2005: 9).

Konut, TDK (2021)'ya göre “İnsanların içinde yaşadıkları ev, apartman vb. yer, mesken, ikametgâh” olarak tanımlanmaktadır (URL-1, 2021). Bir konutun karşıladığı en temel ve evrensel ihtiyaç barınma ihtiyacıdır (Van Ham, 2012: 47). En basit tanımıyla konut, insanların giyinme, beslenme gibi temel ihtiyaçlarının başında gelen barınma gereksinimini karşılayan, güvenli, sağlıklı ve fiziksel büyüklüğü olan bir ortamdır (Zorlu, 2004: 3). Konut, insanı doğanın istenmeyen koşullarından koruyan, fiziksel olarak yaşamını sürdürmesine imkân veren, temel biyolojik gereksinimlerini ve işlevlerini belirli bir düzende gerçekleştirebileceği özel bir mekândır (Akdemir Ersoy, 2002: 39).

İnsanoğlu mağara, ağaç kovuğu ve barınaklardan günümüz apartman dairelerine, toplu konut ve güvenli kapalı sitelere kadar uzanan süreçte, yaşamlarını sürdürmek amacıyla çeşitli mekânları kullanmıştır (Topçu, 2015: 5). Konut ilkel çağda sadece barınma ve güvenlik ihtiyacını karşılayan bir yapı iken; günümüzde değişerek farklılık gösteren kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda, ait olduğu toplumun ekonomik, teknik ve kültürel gelişimine bağlı olarak çeşitlenmiştir (Arcan ve Evci, 1999: 64-66 akt. Topçu, 2015: 31).

Mekân düzenlenirken temel amaç, insan gereksinimlerini karşılamaktır (Kasapbaşı, 2018: 54). Bir zorunluluk ve gereği belirten gereksinme kavramı, bir mekânın taşıması gereken en az nitelik olarak tanımlanmaktadır (Zorlu, 2004: 21). Konutlar kullanıcı gereksinimlerini karşılayacak şekilde düzenlenmediğinde, kullanıcılar açısından olumsuz sonuçlar oluşabilir. Sağlıklı bir yaşam için kullanıcıların fiziksel, psikolojik ve sosyal

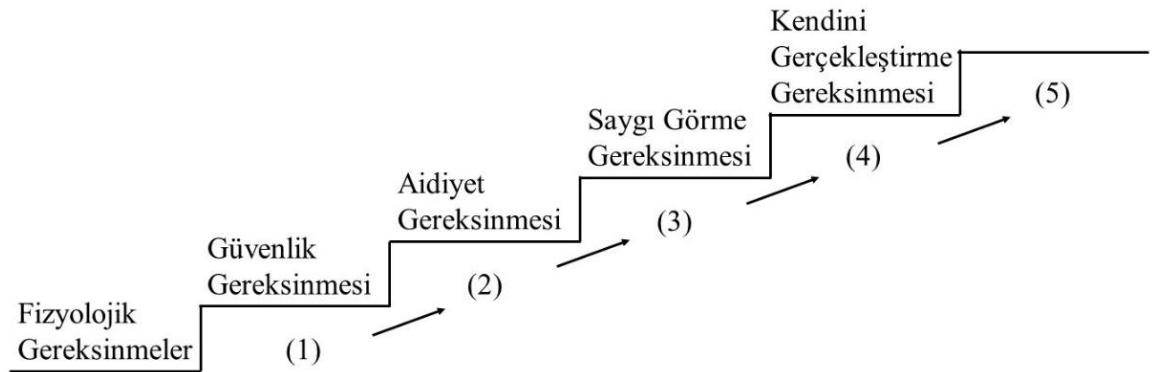
gereksinimleri yeterli ölçüde karşılanmalıdır (CooperMarcus, 1975 akt. Kurak Açıcı, 2013: 48).

Maslow (1954: 35-58), insanın temel gereksinimlerini; fizyolojik, güvenlik, ait olma, saygınlık ve kendini gerçekleştirme gereksinimleri olarak beş başlıkta sınıflandırmış ve sıralamıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Maslow'un insan gereksinimleri sınıflandırması (Arcan ve Evci, 1999: 30)

GEREKSİNİMLER	KAPSAMI
Fizyolojik (Biyolojik)	Beslenme, üreme, barınma, hareket, giyinme gibi insan yaşantısı için en temel gereklilikler
Güvenlik (Emniyet)	Korku, baskı ve tehlikelerden uzak olma, güven duyma ve yarından emin olma gereksinimleri
Toplumsal (Aidiyet)	Ait olma, beraberlik, arkadaşlık ve toplumsal etkileşimle ilgili gereksinimler
Benlik (Saygı Görme)	Öz saygı ve öz beğeniyle kazanılmış bilgi ve yeteneklerin tanıtılması gibi beğenilme ve saygı görmeyle ilgili gereksinimler
Gerçekleşme (Kendini Tamamlama)	Önemli bir işi başarma, bireysel potansiyelin gerçekleştirilmesi ve yaratıcı yeteneklerin kullanımıyla kişisel doygunluğa erişme-tatmin gereksinimler

Maslow, temel gereksinimleri genel bir yaklaşımla en temelden en karmaşığa doğru sıralamıştır (Arcan ve Evci, 1999: 29). Maslow'a göre alttaki ihtiyaçlar tatmin edildiğinde üstteki ihtiyaçlar önem kazanır (Şekil 2). İhtiyaçlarda gerçek bir hiyerarşi olup olmadığı tartışmalıdır ancak barınma davranışının birçok ihtiyaçla bağlantılı olduğu açıktır (Van Ham, 2012: 50).

Şekil 2. Maslow'un insan gereksinimleri hiyerarşisi (Arcan ve Evci, 1999: 30'dan üretilmiştir).

Ünügür (1973), kullanıcı gereksinimlerini, kullanıcı veya kullanıcıların belirli eylemleri yerine getirebilmeleri için çevrenin sahip olması gereken ödün verilemez koşullar olarak tanımlamaktadır. Ünügür'e göre (1973) kullanıcı gereksinimleri; fiziksel (mekânsal, ısısal, işitsel, görsel, sağlık ve emniyet) ve psiko-sosyal (mahremiyet, davranışsal, estetik ve toplumsal) gereksinimler olarak iki başlıkta sınıflandırılmaktadır (Tablo 2). Fiziksel gereksinimler, kullanıcının eylemlerini gerçekleştirmesine imkân veren mekânda olması gereken, fiziksel ve boyutsal koşulları kapsamaktadır. Psiko-sosyal gereksinimler, kullanıcının kişisel isteklerine ilişkin gereksinimler olarak tanımlanmaktadır ve eylemlerin, herhangi bir psikolojik rahatsızlık duyulmadan yapılabilmesi amacıyla gerekli koşulları kapsamaktadır (Arcan ve Evcı, 1999: 31-32).

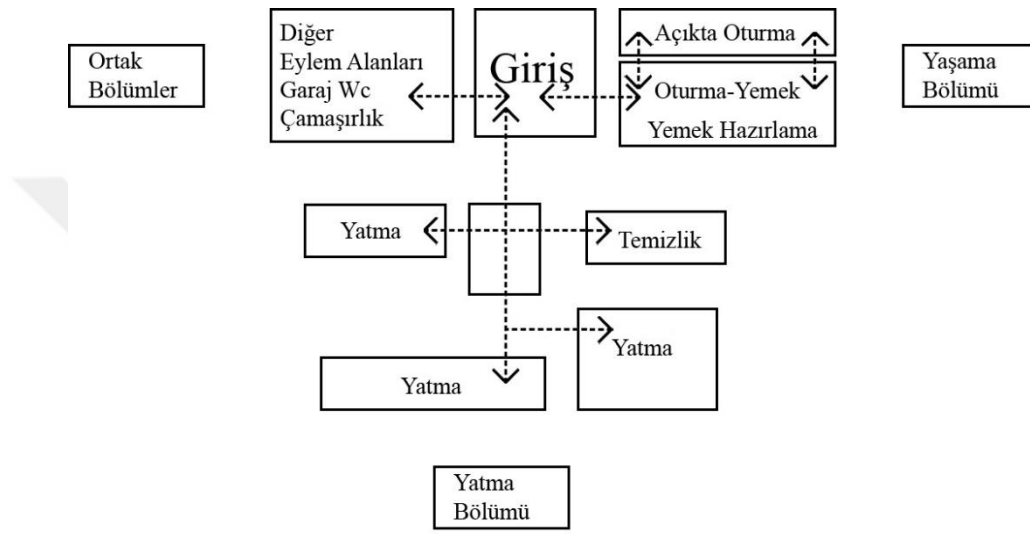
Tablo 2. Ünügür'e göre (1973) fiziksel ve psiko-sosyal kullanıcı gereksinimleri

GEREKSİNİMLER		KAPSAMI
Fiziksel Gereksinimler	Mekânsal	İnsanın mekândaki, statik ve dinamik antropometrik boyutlarına bağlı olarak, eylemleri ve eylemlerin yapılış biçimlerini kapsamaktadır
	Isısal	Mekânın sıcaklık, nem, radyasyon ve hava hareketleri gibi özelliklerini kapsamaktadır
	İşitsel	Mekândaki sesin uygun şiddette olmasını ve sesin yansıma-dağılım özelliklerini kapsamaktadır
	Görsel	Mekânın uygun ışık şiddeti-aydınlık düzeylerini kapsamaktadır
	Sağlık	Mekân içine temiz su temin edilmesi, çöp ve artıkların yok edilmesi ile mikrop ve zararlılardan korunmanın gereklerini kapsamaktadır
	Emniyet	Mekânın yapısal olarak sağlamlığını, yangın gibi tabii afetlere, hırsıza ve eylem alanındaki kazalara karşı korunması gibi konuları kapsamaktadır
Psiko-sosyal Gereksinimler	Mahremiyet	Mekânın işitsel, görsel, kişisel ve toplumsal gizliliğiyle ilgili gerekleri kapsamaktadır
	Davranışsal	Mekânda insanların eylemleri sırasında gereksinim duyduğu mesafeler olup, farklı durumlarda değişiklik gösterebilen değerleri kapsamaktadır
	Estetik	Mekânın biçim, oran, renk ve doku gibi görsel özelliklerini kapsamaktadır
	Toplumsal	Toplumsal (Sosyal) ilişkileri, toplumsal yapı-kuruluş ve gerekleri kapsamaktadır

İnsan, günlük yaşamda ihtiyaç duyduğu eylemleri yerine getirebilecek mekânlara ihtiyaç duymaktadır. Mekân, içinde gerçekleşecek eylemler düşünülerek şekillenmektedir. Farklı eylemler için gerekli mekânlar; nitelik, işlev ve boyut olarak değişiklik gösterir. Konut mekânı da farklı eylemlerin yerine getirildiği mekânların, kullanıcılarına hizmet edecek şekilde, belirli bir düzen içerisinde bir araya getirilmesiyle oluşur (Kasapbaşı, 2018: 32-36).

1.7. Konutun Barındırdığı İşlevler ve Konutun Bölümleri

Konutta yer alan işlevleri, konut kullanıcılarının yaşamlarını devam ettirmek amacıyla yerine getirmeleri gereken eylemler belirler. Konut bölümlerini oluşturan mekânların arasındaki ilişkiler, konuttaki işlevlerin arasındaki ilişkileri de belirler (Koçak, 1996: 14) (Şekil 3).

Şekil 3. Konut işlev şeması örneği (Koçak, 1996: 10' dan üretilmiştir)

Konutta temel olarak;

- Oturma-dinlenme,
- Çalışma-hobi,
- Yemek hazırlama-yemek yeme ve
- Yatma gibi eylemler yerine getirilmektedir (Faiz, 2012: 2).

Konut bölümleri, konut içindeki eylemlerin işlevlere göre gruplandırılması sonucu oluşmaktadır (Zorlu, 2004: 7). Konut işlevler açısından bakıldığında; eylemler eylem alanlarını, eylem alanları mekânları, mekânlar bölümleri ve bölümler konutları oluşturur (Arcan ve Evcı, 1999: 68). Konut bölümleri; yaşama bölümü, ortak bölümler, yatma bölümü olarak sınıflandırılabilir (Tablo 3 ve Tablo 4).

Konuttaki ana eylem grupları yaşama ve yatma eylemleridir. Konuta girişi ve konut içindeki bağlantıyı sağlayan bağ ve dolaşım eylemleri de ortak eylemlerdir (Arcan ve Evcı,

1999: 67). Yaşama bölümü, yaşama mekânı (oturma odası, salon), mutfak, yemek mekânından; ortak bölümler, giriş holü, wc-lavabo ve depolama mekânlarından, yatma bölümü; yatma mekânı ve banyo mekânından oluşmaktadır (Doğan, 2019: 10-11). Tez kapsamında banyo ve wc-lavabo mekânları beraber yatma bölümü başlığında; balkon da ortak bölümler başlığında ele alınmıştır.

Tablo 3. Konut bölümleri ve eylem alanları (Arcan ve Evci, 1999: 67)

BÖLÜM	MEKÂN	EYLEM ALANI
YAŞAMA BÖLÜMÜ	Yaşama Mekânı	Oturma Eylemi
		Çalışma Eylemi
		Dinlenme Eylemi
		Boş Vakitleri Değerlendirme (Hobi) Eylemi
ORTAK BÖLÜMLER	Mutfak	Yemek Hazırlama
	Yemek Mekânı	Yemek Yeme Eylemi
	Wc-Lavabo	Temizlik-Tuvalet Eylemi
	Giriş Holü	Giriş-Çıkış-Bağ Eylemi
YATMA MEKÂNİ	Depo Mekânı	Depolama Eylemi
	Yatma Mekânı	Uyuma Eylemi
	Banyo Mekânı	Temizlik-Tuvalet Bakım Eylemi

Tablo 4. Konuttaki barınma eylemlerinin “eylem sistemi” bütünlüğünde işlevsel düzeyler olarak açılımı (Arcan ve Evci, 1999: 72)

BÖLÜM	MEKÂN	EYLEM ALANI	EYLEMLER
YAŞAMA BÖLÜMÜ	Yaşama Mekânı	Yemek Yeme	Yemek Yeme Yemek Servisi Depolama (Büfe-Bar)
		Çalışma	Kitap Okuma-Kitaplık Yazı Yazma
		Oturma-Dinlenme	Oturma-Sohbet-Kâğıt Oy.-Manzara Tv-Radyo Dinleme Açıkta Oturma (Teras-Balkon)
	Mutfak	Yemek Hazırlama	Hazırlık-Bulaşık-Çöp Dökme Pişirme-Yemek Servisi
		Depolama	Yiyeceklerin Korunması Kapların Korunması
		Kahvaltı	Kahvaltı Etme
ORTAK BÖLÜMLER	Giriş Holü	Giriş-Dolaşım	Eve Girme-Çıkma
		Depolama	Palto-Ceket Çıkarma-Giyme Elbise Asma-Ayakkabı-Terlik Çıkarma
	Wc-Lavabo	Temizlik Boşaltım	El-Yüz Yıkama Boşaltım-Wc Tıraş- Makyaj-Bakım
	Bağlantı Mekânları	Dolaşım	Kapı Açma-Odaya Girme Dolaşım
		Depolama	Depolama (Araç-Gereç)

Tablo 4'ün devamı

BÖLÜM	MEKÂN	EYLEM ALANI	EYLEMLER
YATMA MEKÂNI	Banyo-Wc	Temizlik	Tıraş- Makyaj-Bakım Çamaşır Yıkama Çamaşır Kurutma El-Yüz Yıkama
		Boşaltım	Boşaltım-Wc
		Yıkanma	Yıkanma-Kurulanma-Giyinme
	Yatak Odaları	Yatma-Dinlenme	Yatma-Uyuma-Bakım Yatak Hazırlama-Çarşaf Değiştirme
		Depolama	Depolama-Elbise Asma-Giyinme Çarşaf Saklama-Ütü Saklama
		Çalışma	Makyaj-Bakım Kitap Okuma-Kitaplık
			Yazı Yazma-Oturma-Sohbet-Çalışma Jimnastik-Egzersiz-Sağlık Bakımı

Mekândaki eylemlerin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için, mekân boyutları önemlidir. Tübitak tarafından ülkemizdeki konutlar için yapılan bir araştırmaya göre, temel eylemler için gerekli mekân boyutları, oturma odası 20-36 m²; ebeveyn yatak odası 14-16 m²; çocuk odası 6-8 m², mutfak 4.5-9 m² ve banyo 5-7.5 m² olarak belirlenmiştir (Kıran ve Polatoğlu, 2015:83-86 akt. Kasapbaşı, 2018: 55). Konut memnuniyeti ile mekân büyüklüğü arasında doğru orantı vardır. Ev değiştirme nedenleri irdelendiğinde çoğunlukla daha büyük evde yaşam isteği, konutun bulunduğu çevreyi beğenmeme veya daha iyi konutta yaşama isteği olduğu görülmüştür. Hem özel konutlarda hem de kamu konutlarında, yapıların metrekarelerinde her yıl artış olması bunun göstergelerindendir. Konutlarda genellikle beğenilen özellikler aydınlık düzeyi, bahçe imkânı, apartmandaki konumu ve manzarasıyken; beğenilmeyen özellikler oda sayısının az olması ve oda boyutlarının küçük olmasıdır (Alga, 2005: 31).

1.7.1. Yaşama Bölümü

Yaşama bölümü, aile bireylerinin bir araya gelerek, sosyal ilişkilerin gerçekleştiği mekânları içermektedir. Bu bölüm, insanların günlük yaşamda gerçekleştirdiği oturma, dinlenme, çalışma, konuk ağırlama, yemek yeme ve yemek hazırlama eylemlerinin gerçekleştirildiği büyük bir kısmı kapsamaktadır. Yaşama bölümünde mekânsal organizasyon zaman içerisinde değişiklik göstermiştir. Oturma, konuk ağırlama ve yemek

yeme bölümleri birbiriyle ilişkili şekilde farklı mekânlar içerisinde planlanabilirken tek bir mekân içerisinde de planlanabilmektedir (Faiz, 2012: 3).

- Yaşama Mekânı-Salon

Yaşama mekânı, konuttaki bireylerin sosyal gereksinimlerini karşılamak amacıyla düzenlenen, aile bireylerinin birlikte vakit geçirdiği, sohbet ettiği, müzik dinleyip, televizyon izlediği mekân olarak ifade edilebilir (Arcan ve Evci, 1999: 76). Genellikle konutun, diğer odalarla kıyaslandığında daha büyük olan ve gerektiğinde yemek yeme eylemini de barındırabilen mekânlardır (Seçer, 2006: 61). Kullanıcılar evlerinde tek bir mekânı yaşama mekânı olarak kullanabilir ve bu mekânı çoğunlukla salon olarak adlandırabilirken; bazı durumlarda birden fazla mekânı kullanarak bu mekânları oturma odası, misafir odası veya salon olarak farklı isimlerle adlandırabilir.

Konutun en önemli mekânlarından olan yaşama mekânı, genellikle konutun manzaraya açılan tarafında diğer mekânlarla ilişkili olacak şekilde düzenlenir ve konutun gündüz bölümünü oluşturmaktadır (Arcan ve Evci, 1999: 80). Yaşama mekânında yer alan eylemler;

- Oturma, sohbet etme, dinlenme,
- Müzik dinleme, TV seyretme,
- Çalışma-kitap okuma,
- Yemek yeme ve
- Oyun oynama eylemleri olarak gruplandırılabilir (Arcan ve Evci, 1999: 82).

Salon mekânı tasarlanırken mekânın aydınlık, ferah ve kullanışlı olacak boyutlara sahip olmasına dikkat edilmelidir (Alga, 2005: 77). Bu mekân imkânlar dâhilinde zaman içerisindeki değişik düzenlemelere elverişli olmalıdır. Kullanıcı isteklerinin ve modanın değişmesiyle değiştirilen mobilyalara uyum sağlayabilmelidir. Bunun için alternatifli oturma birimlerine imkân verecek geniş salonlara ihtiyaç duyulmaktadır (Alga, 2005: 78).

- Mutfak

Mutfak, sözlükte “yemek pişirilen yer” olarak geçmektedir (Hasol, 1995: 325). Yemek hazırlama ve pişirme eylemlerinin gerçekleştirildiği mutfak mekânı yaşama bölümünde yer almaktadır. Mutfak mekânında, yiyeceklerin hazırlanması, pişirilmesi, bulaşıkların yıkanması ve bu eylemlerle ilişkili depolama eylemleri gerçekleştirilmektedir (Faiz, 2012: 3). Yemek yeme ve pişirme eylemlerinin yaşama mekânı içinde bulunduğu örneklerin son

yıllarda artmasının yanında, bu eylemler için ayrı mekân olarak mutfak mekânının tercih edildiği konut sayısı da oldukça fazladır (Doğan, 2019: 11). Arcan ve Evci (1999: 108) mutfak mekânında yer alan eylemleri;

- Yemek hazırlama,
- Yemek pişirme ve

- Depolama eylemleri olarak 3 ana başlıkta gruplandırmaktadır. Bunun yanında mutfakta yemek yeme eylemi de gerçekleştirilmektedir.

Mutfakta yemek hazırlama, pişirme ve sunma esnasında kullanılan ekipmanların ve yiyeceklerin depolandığı depolama birimleri bulunmaktadır. Bu birimler mutfak hacminde bulunabildiği gibi ayrıca bir mekânda kiler odası şeklinde de çözülebilmektedir (Tuzlu Erol, 2013: 83). Teknolojik gelişmelerden en çok etkilenen mekânlardan biri mutfaktır. Özellikle kadınların zamanlarının çoğu mutfakta geçmektedir. İnsan hayatını kolaylaştırarak zamandan tasarruf etmek amacıyla teknolojik mutfak aletleri devamlı yenilenmektedir. Dolayısıyla mutfak mekânları da zamanla değişen bu gelişmelere ayak uydurabilecek şekilde esnek ve değişken olabilmelidir (Tuzlu Erol, 2013: 83).

1.7.2. Ortak Bölümler

Konuttaki bütün kişilerin ortak kullandığı alanlar ortak kullanım alanlarıdır. Ortak kullanım alanları kurgulanırken olanaklar dâhilinde konuttaki bütün bireylerin konforu göz önüne alınmalıdır (Tuzlu Erol, 2013: 76). Konuttaki mekânlar arasındaki sirkülasyonu sağlayan ortak bölümlerin doğru düzenlenmesi, konutun işlevsel bütünlüğü açısından önemlidir (Arcan ve Evci, 1999:67 akt. Kasapbaşı, 2018: 43). Bu bölüm; giriş/çıkış ve dolaşım mekânlarını, dışa açık bölümleri, tuvalet-banyo ve depolama mekânlarını kapsamaktadır (Faiz, 2012: 3). Tez kapsamında bu mekânlar; giriş holü, ıslak hacim (banyo-wc), kiler ve balkon şeklinde ifade edilmiştir.

• Giriş Holü

Giriş holü, ara holleri ve burada bulunan tuvalet bölümü ile konut içindeki geçişi sağlayan ortak alanları kapsamaktadır (Doğan, 2019: 12-13). Giriş holü, konutta karşılama mekânı olarak ifade edilir ve buradan yatma veya yaşama bölümlerine geçilmektedir (Faiz, 2012: 3). Antre olarak da adlandırılan giriş holleri, konuta gelen kişiler için ilk izlenimi oluşturması nedeniyle günümüzde eskiye göre daha büyük boyutlarda yapılarak, genişlik ve

ferahlık hissi uyandırması hedeflenmektedir. Bu mekânda karşılama işlevine ek olarak kullanıcıların ve misafirlerin kullanabileceği depolama amaçlı vestiyerler yapılmaktadır (Doğan, 2019: 12-13). Konutun içindeki dolaşım eylemini sağlayan koridorlar konut bölümlerini de birbirinden ayırmaktadır (Faiz, 2012: 3). Konuta girerken kullanıcıların üzerlerindeki çıkarabilecekleri ve ayakkabı, şemsiye, anahtar gibi eşyaları depolayabilecekleri depolama birimi de bulunmaktadır (Tuzlu Erol, 2013: 91).

- **Balkon**

Konutların dış çevreyle olan ilişkisini sağlayan balkonlar (Faiz, 2012: 4); salon, oturma odası, yemek odası, mutfak, yatak odası gibi mekânlara açılmaktadır. Balkonlarda, oturma, yemek yeme, dinlenme, çalışma, okuma-yazma, tv izleme eylemleri yapılmaktadır. Bu eylemler için balkon boyutları ve konumu önemlidir. Kullanıcıların ihtiyaçlarına cevap verecek yeterliliğe sahip olmayan balkonlar işlevini kaybedebilmektedir (Kışmıroğlu, 2010: 5). Bazı durumlarda balkonlar kapatılarak genellikle oturma ya da depolama amacıyla kullanılmaya devam edilir (Tuzlu Erol, 2013: 95). Konut içerisinde bulunan her balkon bağlantılı olduğu mekânlara göre farklı işlevlerde kullanılabilir.

1.7.3. Yatma Bölümü

Konut içindeki en mahrem bölüm olarak ifade edilebilen yatak odaları girişe en uzak olması beklenen mekânlardır (Topçu, 2015: 48). Yatak odalarının bulunduğu bölüm gece bölümü olarak adlandırılmaktadır ve genellikle konutun diğer bölümlerinden kesin bir şekilde ayrılmaktadır. Yatak odaları, ebeveyn yatak odası ve çocuk odaları şeklinde iki ana grupta sınıflandırılabilir (Arcan ve Evcı, 1999: 132). Günümüz konutlarında eve gelen yatılı misafirler için de ebeveyn yatak odası şeklinde düzenlemeler yapıldığı görülmektedir.

- **Ebeveyn Yatak Odası**

Konuttaki yatak odaları arasında annenin ve babanın kullanımına ayrılmış olan mekândır (Pekpostalıcı, 2009 akt. Doğan, 2019: 12). Ebeveyn yatak odası genellikle banyo ve yatma mekânı olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır (Topçu, 2015: 47). Ebeveyn yatak odasında yer alan eylemler;

- Yatma-uyuma,
- Soyunma-giyinme-depolama,

- Makyaj-bakım,
- Çalışma,
- Dinlenme ve
- Dolaşım eylemleri olarak gruplandırılabilir (Arcan ve Evcı, 1999: 136).

Oda içerisinde bazı eylemlerin karşılanabilmesi amacıyla küçük bir köşe kurgulanabilirken; ayrı bir mekân şeklinde giyinme odası ve çalışma odası da planlanabilmektedir (Tuzlu Erol, 2013: 106).

- Misafir Yatak Odası

Günümüzde yeni konut tasarımlarında işlev şemaları oluşturulurken, konuta gelen misafirler için de yatak odaları eklenebilmektedir. Bu mekânlarda imkânlar dâhilinde banyo da planlanabilmektedir. Oda içerisinde banyo olmaması durumunda, konutun genel banyosunun bu odaya hizmet ettiği söylenebilir (Tuzlu Erol, 2013: 115). Bu odada gerçekleştirilen eylemlerin ebeveyn yatak odası ile aynı olduğu söylenebilmesinin yanında; bu mekânın daha az kullanıldığı ifade edilebilir.

- Çocuk Yatak Odası

Ebeveyn ve misafir yatak odalarının dışında ailenin çocuklarına ayrılan yatma mekânı (Pekpostalıcı, 2009 akt. Doğan, 2019: 12) olarak tanımlanabilen çocuk odası, çocuğun tek başına veya kardeşleriyle yatma, oynama ve çalışma eylemlerine imkân veren mekândır (Alga, 2005: 77). Bu mekânın ebeveyn yatak odasına göre yaşama mekânı ile olan ilişkisi daha geçirgendir ve diğer mekânlardan tamamen izole olması çok tercih edilmemektedir. Günümüz konut anlayışında çocuk yatak odalarında da banyo mekânını barındıracak şekilde kurgulanabilmektedir (Pekpostalıcı, 2009 akt. Doğan, 2019: 12).

Çocuk yatak odasında yer alan eylemler;

- Yatma-uyuma,
- Soyunma-giyinme-depolama,
- Oyun oynama,
- Çalışma,
- Hobi-özel uğraşlar ve
- Dolaşım eylemleri olarak gruplandırılabilir (Arcan ve Evcı, 1999: 136).

Burada oyun oynama ve hobilerle ilgilenme gibi eylemlerin olması, çocuk odasını diğer yatak odalarından farklı kılmaktadır (Tuzlu Erol, 2013: 112).

- Banyo-wc

Banyo, sözlükte “yıkama yeri” olarak geçmektedir (Hasol, 1995: 66). Konut içerisinde ıslak hacim olarak ifade edilen ve temizlenme eylemi için kullanılan banyo mekânı, genellikle gece holünde bulunmaktadır (Faiz, 2012: 4). Sağlık ve bakım ihtiyaçlarını gidermek amacıyla kullanılan banyo, genellikle tuvalet eylemi ile beraber düşünülmektedir. Kırsal kesimlerde ve büyük metrekarelere sahip konutlarda banyo ve tuvalet eylemleri farklı mekânlarda planlanabilirken; yine büyük metrekareli konutlarda banyoların her yatma mekânında olacak şekilde de planlanabilmektedir (Pekpostalıcı, 2009 akt. Doğan, 2019: 12). Banyoda konuttaki kişilerin kişisel temizliği ve bakımı, banyo ürünlerinin depolanması, çamaşır yıkama-kurutma ve ütü gibi eylemler yapılabilmektedir (Topçu, 2015: 48).

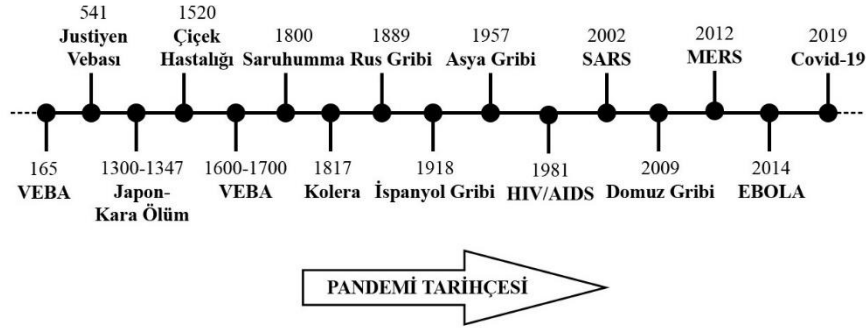
Banyo-wc’de yer alan eylemler;

- Yıkama-duş alma,
- Soyunma-kurulanma-giyinme,
- Boşaltım-tuvalet-temizlik,
- El-yüz yıkama- bakım,
- Çamaşır yıkama ve
- Çamaşır kurutma eylemleri olarak gruplandırılabilir (Arcan ve Evci, 1999: 136).

Son dönemdeki konut anlayışında, önceleri konut giriş mekânında bulunan tuvalet-wc mekânının artık kiler-depolama mekânı olarak kullanılabildiği; tuvalet ihtiyacının banyo mekânında karşılandığı görülebilmektedir. Bununla beraber çamaşır yıkama-kurutma gibi eylemler için de ek bir mekân yapılarak banyo içerisinde düşünülmediği planlamaları görmek mümkündür.

1.8. Pandemi

Pandemi, dünya çapında ya da çok geniş bir alanda meydana gelen ve genellikle çok sayıda insanı etkileyen bir salgın olarak tanımlanmaktadır (Last, 2001: 131). İnfluenzadan kaynaklı pandemiler, 16. yüzyıldan günümüze kadar 10-50 yıl arasındaki aralıklarla şiddeti ve etkisi değişerek görülmektedir. 20. ve 21. Yüzyılda görülen dört influenza pandemisi; İspanyol gribi (1918), Asya gribi (1957-58), Hong Kong gribi (1968-69) ve İnfluenza A(H1N1) (2009) şeklindedir (T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, 2019: 1-2) (Şekil 4).

Şekil 4. Tarih boyunca pandemiler (Eltarabily ve Elghezanwy, 2020: 76; Yıldırım ve Özmertyurt, 2021: 305’ ten üretilmiştir).

1.8.1. COVID-19 Pandemisi

Coronavirüsler, genellikle soğuk algınlığı gibi hafif ila orta derecede üst solunum yolu hastalıklarına neden olan geniş bir virüs ailesine aittir. Esasında bu virüslerin zoonotik (domuzlar, develer, yarasalar ve kediler) kökenli olduğu bilinmektedir. Üç yeni koronavirüs (SARS-CoV-1, MERS-CoV ve SARS-CoV-2) son 20 yılda hayvanlardan insanlara bulaşarak ciddi ve yaygın insan hastalıklarına ve ölümlere neden olmaktadır. Son olarak bu yüzyılda ortaya çıkan üçüncü yeni koronavirüs (Cecilia, 2020), 31 Aralık 2019'da ortaya çıkan koronavirüs hastalığına (COVID-19) neden olan SARS-CoV-2 olarak adlandırılmaktadır (WHO, 2020a). Yeni koronavirüsün Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıktığı bilinmektedir (WHO, 2020b). Bulaşma özelliği yüksek olan virüs, kısa sürede Avrupa başta olmak üzere tüm dünyaya yayılmıştır ve hastalık 11 Mart 2020 tarihinde pandemi olarak ilan edilmiştir (WHO, 2020c).

Hastalık, bir kişi öksürdüğünde, hapşırdığında veya konuştuğunda atılan küçük damlacıklar yoluyla kişiden kişiye geçmektedir. Damlacıklar, nispeten ağır olmaları sebebiyle hızlı bir şekilde yere düşmektedir. Bu yüzden kişiler arasındaki sosyal mesafe kavramı önem kazanmıştır. Virüs damlacıkları, masa, kapı tokmağı ve korkuluk gibi bireyin etrafındaki nesnelere veya yüzeylere düşebilir. İnsanların ilk olarak bu nesnelere veya yüzeylere, ardından gözlerine, burunlarına veya ağızlarına temas etmesiyle virüs bulaşabilir. Dolayısıyla hastalığa dair önemli bilgilerden birinin ellerin düzenli olarak sabun ve su ile yıkanması ve temiz kalması gerektiğidir (Aytar Sever, 2020: 58).

COVID-19 salgını, kişiler arasında mesafe konulmasını gerektiren; günlük yaşam alışkanlıklarının yanında çalışma hayatının düzenini ve eğitim-öğretim yöntemlerini değiştiren; ulaşım, turizm ve hizmet sektörü başta olmak üzere ekonomiyi olumsuz

etkileyeceği ön görülen ve küresel düzeyde insan sağlığına tehdit olarak algılanmaktaydı. Bununla beraber önümüzdeki yıllarda birey, devlet ve uluslararası düzeyde bir değişimin hızlandırıcısı olarak düşünülmekteydi (Arslan ve Karagül, 2020: 3-4). Bu düşüncenin hâlâ devam ettiği, salgının dünyada birçok yeni değişimi beraberinde getirdiği düşünülmektedir.

COVID-19'un pandemi olarak ilan edilmesiyle dünya çapında Türkiye'nin de dâhil olduğu birçok ülkede geçici süreli sokağa çıkma yasakları ve sosyal mesafe kuralları uygulanmaya başlanmıştır (WHO, 2020 akt. Ercan ve Keklice: 70). Küresel anlamda ele alınan önlemler ülkeler arasında farklılık gösterse de genel anlamda seyahat kısıtlamaları, sosyal mesafe kuralları, uzaktan eğitime ve evden çalışmaya geçme ve karantina uygulaması şeklinde ifade edilebilir. Süreçte insanların zorunlu olmadıkça evden çıkmamalarını teşvik etmek için "Evde Kal- Hayat Eve Sığar" sloganlarıyla sosyal medya aracılığıyla paylaşımlar yapılması, çalışma saatlerinin düzenlenmesi, hafta sonları sokağa çıkma yasağı uygulanması ve bazı sektörlerde kapanma gibi önlemler alınmıştır (Nalçakan vd., 2021: 148).

Ülkemizde 11 Mart 2020 tarihinde ilk COVID-19 vakasının görülmesi üzerine (COVID-19 Pandemi Raporu, 2020: 201) eğitim kurumları 16 Mart 2020 tarihinden itibaren geçici süreliğine kapatılmıştır (YÖK, 2020).

Türkiye genelinde başlarda sokağa çıkma yasağı uygulanmamıştır ve herkesin kendi olağanüstü halini ilan etmesi yaklaşımı benimsenmiştir. Alınan tedbirler ve yetkililerin uyarıları doğrultusundaki kısıtlamalar sonucunda çalışmak zorunda olmayanlar, diğer kişilerle teması en aza indirmek amacıyla evlere kapanmıştır. Günlük ihtiyaçlar, aile bireylerinden biri tarafından olabildiğince kısa sürede temin edilmeye çalışılmıştır. Alışveriş dönüşü, alışveriş yapan kişi ayakkabısını evin dışında bırakarak ve ellerini yıkayarak diğer aile bireylerini dışarıdan getirebileceği virüse karşı korumaya çalışmıştır (Arslan ve Karagül, 2020: 13-14). Aynı zamanda 65 yaş üstü bireylerin virüse karşı daha riskli grup olduğu düşünüldüğü için diğer bireylerden uzakta tutulması için çaba sarf edildiği söylenebilir.

1.8.2. COVID-19 Pandemisi ve İç Mekâna Etkileri

Tarihte birçok dönemde tecrübe edilen pandemi, günümüzde COVID-19 pandemisiyle yeni bir boyut kazanmaktadır. Geçmişten alınan dersler sonucunda karantina uygulanmasında birden çok kişinin bulunduğu alanlardan ziyade bireysel çalışmaya imkân sunulmasının, mimari ve iç mimari anlamda yeni çözümleri beraberinde getireceği düşünülmektedir (Yıldırım ve Özmertyurt, 2021: 306).

Pandemi sürecinde kimin enfekte olup kimin olmadığını bilmek zor olduğu için, hastalığın yayılmasını önlemenin en iyi yolu, "sosyal mesafe" olarak da bilinen kalabalık insan topluluklarından kaçınmaktır (Dietz vd., 2020: 5). Sosyal mesafe kavramı, bir pandemi olduğunda metre olarak ifade edilen fiziksel bir mesafeyi ifade etmektedir (Emili, 2020: 145). Kalabalık insan topluluklarından uzak durulması amacıyla pek çok sektör çalışanı evden çalışmaya başlamıştır. Yüz yüze eğitime ara verilerek eğitim evden devam etmeye başlamıştır. Evler, dijital araçlar yardımıyla okul, ofis, sağlık merkezi, sosyal mekân (spor salonu, sinema salonu, tiyatro sahnesi) ihtiyacını karşılayacak bir mekân haline gelmiştir. Sanal mekân deneyimiyle müzeler evlerden gezilebilmiştir. Evler artık insanın özel alanı olmasının yanında toplumsal ilişkiler kurduğu, çevrimiçi olarak dünyaya açıldığı bir yer haline gelerek toplumu bir araya getiren tüm kamusal ve yarı kamusal mekânların karşılığı olmuştur. Pandemi sürecinde hijyen anlayışında da değişim olmuştur. Evin içine giren ürünler belirli bir yerde bekletilerek ve itinayla yıkanarak kullanılmıştır. Dışarıdan eve giren kişi önce kendini dezenfekte ederek kıyafetlerini başka bir alanda depolamıştır. Evlere kademeli bir şekilde girilmiş olup evin iç-dış mekân eşiklerinde değişiklikler yaşanmıştır (Adıgüzel Özbek ve Melikoğlu Eke, 2020: 2-3).

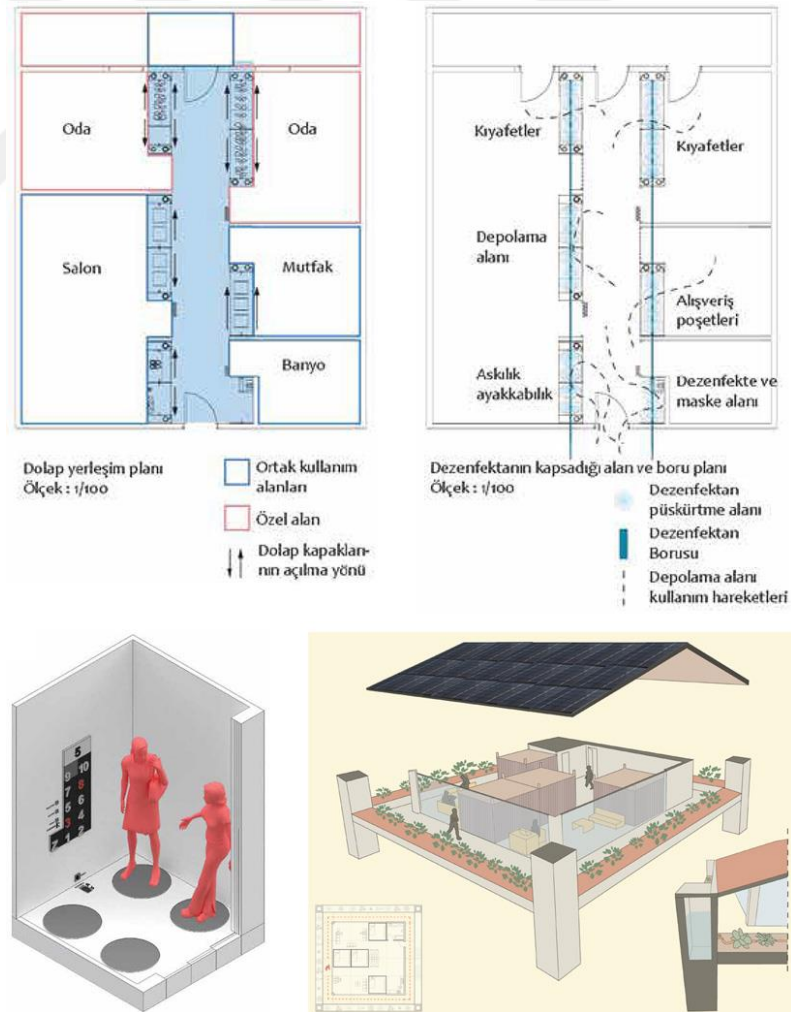
COVID-19 pandemisinde karantina sürecine denk gelen bayramlarda bir araya gelemeyen kişiler konutlarının penceresinden ya da balkonundan kutlamalara (Şekil 5) katılmıştır (Adıgüzel Özbek ve Melikoğlu Eke, 2020: 26).

Şekil 5. Pandemi sürecinde balkonlar arası iletişim (URL-2) ve bayram kutlaması (URL-3)

Pandemi süreci ve pandemi sonrası için konut tasarımlarının nasıl değiştiği ya da değişeceğine dair çalışmalar yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Bu kapsamda COVID-19 sonrası için çeşitli yarışmalar ve çalıştaylar düzenlenmiştir. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi tarafından düzenlenen “Yarıdan Sonra, C-19 Sonrasında Mekân ve Nesne Ulusal Fikir Yarışması” isimli yarışmada farklı kategorilerde çözüm önerileri

sunulması hedeflenmiştir. Özel mekân kategorisinde dereceye giren projelerden bazıları; apartmanlardaki koridor üzerinde depolama alanları oluşturarak, eve her hangi bir ürün girişi yapılmadan önce bu alanlarda depolanıp dezenfentan edilmesini ve dışarıdan getirilebilecek virüslerin koridorda kalmasını sağlayacak; asansörlerdeki teması en aza indirmek amacıyla ayak ile kontrol edilebilecek; ray sistemi üzerinde hareket eden bölücü duvarlarla mekânsal ihtiyaca göre farklı mekânların oluşturulabileceği; konutun etrafını saran yarı açık mekân oluşturularak burada bitki yetiştirebilecek ve spor yapabilecek bir alan oluşturulması, bu mekânda yetiştirilecek bitkiler için yağmur suyunun toplanması, konut iç mekânlarında ihtiyaca göre farklı alanlara bölünebilmesi için gerekli elektrik enerjisinin çatıda bulunan güneş panellerinden sağlanması şekilde farklı tasarım önerilerinde bulunmuştur (Şekil 6). Bu tasarım önerileriyle pandemi sürecinde sürdürülebilirlik ve esneklik kavramlarının önemi görülmektedir.

Şekil 6. Yarışmada ödül almış bazı projeler (URL-4)

Ev dışındaki yaşamda da sosyal mesafenin sağlanabilmesi amacıyla farklı girişimlerde bulunulmuştur. Avm, hastane, market, banka, ofis gibi iç mekânlar ve kalabalık insan topluluklarının bulunabileceği kent meydanları başta olmak üzere sokaklarda da sosyal mesafenin önemine dikkat çekilerek tedbirler alınmıştır. Çalışmanın bu bölümünde pandemi süreci ofis, eğitim, mağaza ve restoran yapıları özelindeki uygulamalar ele alınmaktadır.

- Ofis Yapıları

Çalışanları sezgisel olarak sosyal mesafeyi uygulamaya teşvik etmek amacıyla tasarlanmış bir çalışma alanı olan ofisler, koronavirüs sonrasında tasarım ve işleyiş anlamında değişebilir. Çalışanlar arasında sosyal mesafe sağlanması için seperatör kullanımı (Şekil 7), sirkülasyonun iyi bir şekilde akmasını sağlayan koridorlar ve mikropların yayılmasını önlemek için tek kullanımlık malzemelerin tercih edilmesi bu değişimlere örnek verilebilir. Pandemi süreci devam ederken birçok iş yerinde çalışma düzeni gereken minimum personelle planlanarak dönüşümlü çalışma sistemine geçiş yapılmıştır. Sıra ve yoğunluk oluşabileceği düşünülen noktalarda zeminde sosyal mesafe için yer işaretleri konulmuştur. Gelen müşterilere yiyecek ve içecek ikramı, ortak kullanılan gazete, dergi vb. ürünler kaldırılmıştır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020a).

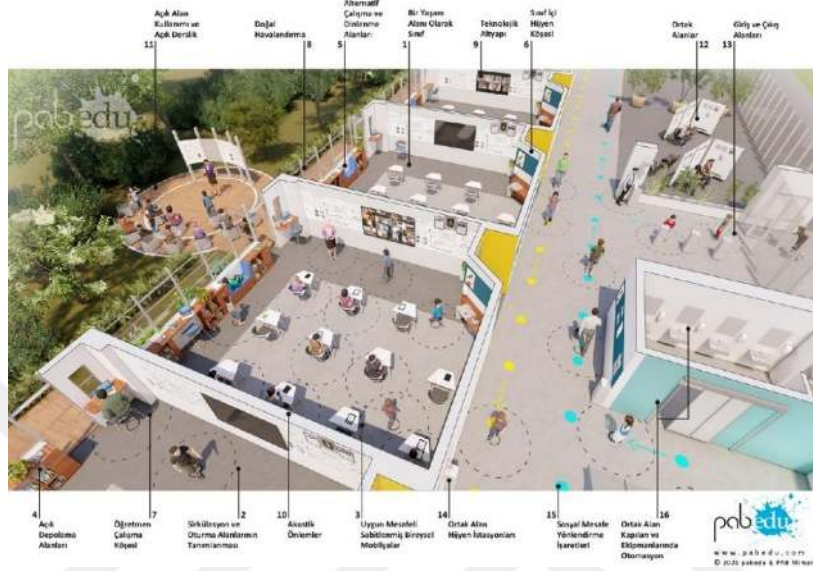

Şekil 7. Pandemi nedeniyle ofis yapılarında masalar arasında panel uygulaması (URL-5)

- Eğitim Yapıları

Pandeminin başlangıcında yüz yüze eğitime ara verilerek uzaktan eğitime geçiş yapılmıştır. Pandemi süreci devam ederken açılması planlanan eğitim yapılarında bazı kurallar gereklidir. Pab mimarlık firması pandemi sürecindeki ve sonrasındaki okullar için olası fiziksel düzenlemeleri görselleştirmiştir. Yapılan çalışmada, sınıf içi sirkülasyon ve oturma birimlerinin tanımlanması, uygun mesafeli sabitlenmiş bireysel mobilyalar, sosyal

mesafe yönlendirici işaretler, açık alan kullanımı ve açık dersliğe teşvik, giriş ve çıkış alanları, sınıf içi teknolojik altyapı, sınıf içi akustik çözümler, sınıf içi ve koridorlarda hijyen birimlerinin ve alanlarının oluşturulması, ortak alanlarda kapılarda ve ekipmanlarda otomasyon sistemleri, doğal havalandırmaya teşvik ele alınmıştır (Şekil 8).

Şekil 8. Pandemi riskini azaltmak amacıyla önerilen eğitim yapısı düzeni (URL-6)

- Mağazalar/AVM'ler

Salgın sürecinden etkilenen davranış biçimlerinden biri de alışveriş alışkanlıkları olmuştur. Salgın sürecinde birçok sektörde düşüş görülürken çevrimiçi alışveriş sektörünün ciddi bir yükselişe geçtiği gözlemlenmiştir (Ensarioğlu, 2021: 31). Pandemi sürecinde açılmaya hazırlanan avm ve mağazalar için belirli önlemler alınmıştır (Şekil 9). Avmlere ve mağazalara giriş çıkış kontrollü bir şekilde sağlanmıştır. Girişlerde gelen kişilerin ateşleri ölçülerek içeri alınmıştır. Avmlerin ve mağazaların belirli noktalarında dezenfektan üniteleri ve bilgilendirme afişleri konulmuştur. Buna ek olarak uyarı ve bilgilendirme anonsları yapılmış ve dokunmatik sistemlerden uzak durulmuştur. Mağazalarda sosyal mesafe sağlanması amacıyla kişi başına düşen metrekare sayısı göz önüne alınarak içeriye belirli sayıda kişi kabul edilmiştir. Mağaza içinde yürüyen ya da kasa kuyruğunda bekleyen kişilerin arasında belirli mesafe bulunması amacıyla zeminde sosyal mesafeyi hatırlatan yer işaretleri kullanılmıştır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020b; T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020c). Kozmetik mağazalarında vücut teması gerektiren ürünler için deneme ürünlerinin kullanımı hastalığın yayılmasını hızlandıracağı düşünüldükçe kaldırılmıştır.

Şekil 9. Bir giyim mağazasında uygulanan bazı pandemi önlemleri (URL-7)

- Restoran/Kafe Yapıları

Pandemi sürecinin başlarında müşteri kabul etmeyip sadece paket servis yapan restoranlar ve kafeler, bir süre sonra pandemi devam ederken belirli kurallar çerçevesinde yeniden hizmet vermeye başlamıştır. Gelen müşterilerin giriş çıkışında ve bütün alanlarda sosyal mesafe kurallarına önem verilmiştir. Sıra ve yoğunluk oluşabileceği düşünülen noktalarda zeminde sosyal mesafe için yer işaretleri konulmuştur. Sağlık bakanlığının yayınlamış olduğu rehberlere göre sosyal mesafeye uygun oturma düzeni oluşturulmuştur ve bu düzene göre içeride bulunabilecek kişi sayısı belirlenmiştir. Genel kullanım alanlarında, masalarda ve lavabo önlerinde dezenfektanlar bulundurulmuştur (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020d). Amsterdam’da bir sanat merkezinin yemek alanında müşteriler için bireysel yemek alanları oluşturulmuştur. Çalışanlar yüz siperliği takarak her aile için oluşturulmuş özel alanlara girmeden ahşaplar yardımıyla yemek sunumlarını gerçekleştirmiştir. Türkiye’de de bazı restoranlarda sosyal mesafeyi sağlayabilmek amacıyla bazı masalara cansız manken konulduğu görülmüştür (Şekil 10).

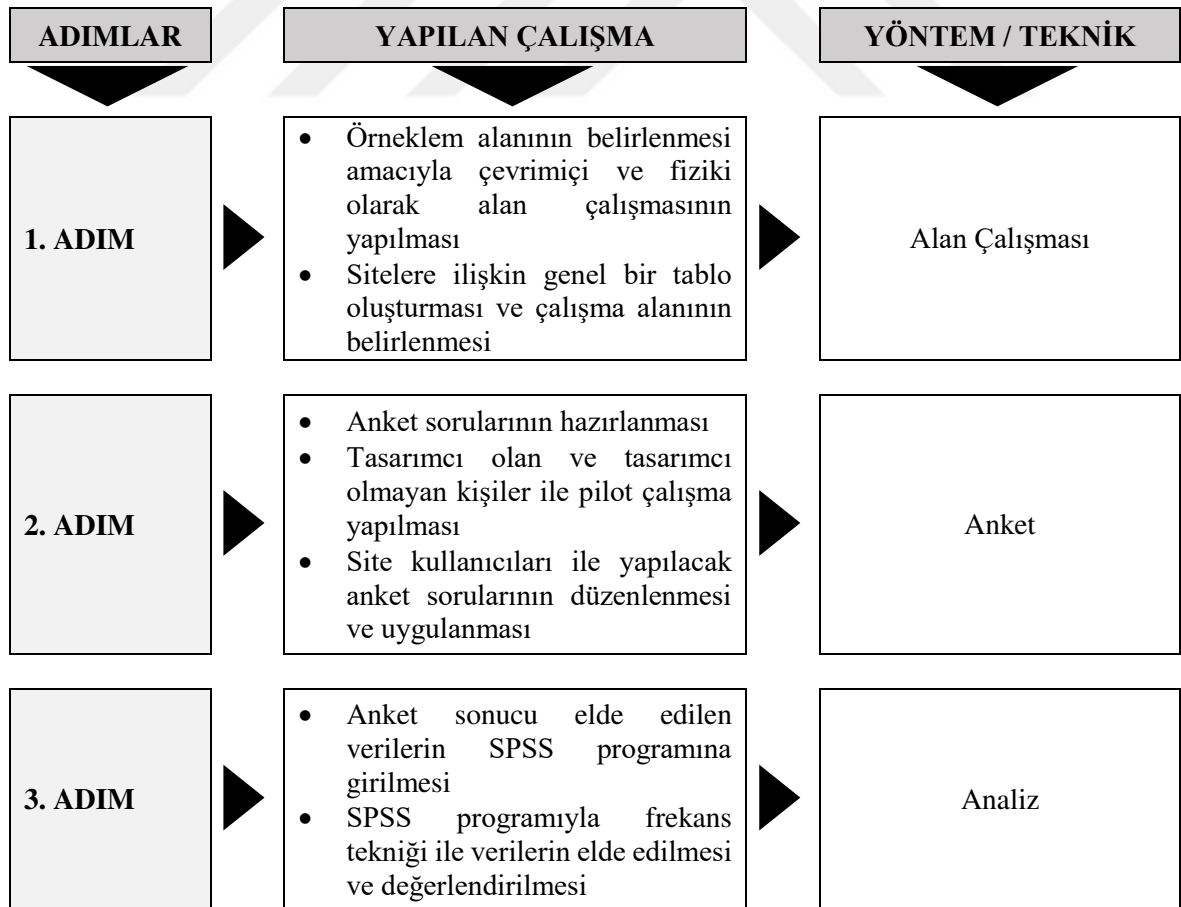

Şekil 10. Pandemi sürecinde Artvin’de bir restoran (URL-8)

2. YAPILAN ÇALIŞMALAR

2.1. Araştırma Yöntem ve Teknikleri

Mevcut konut iç mekânlarının pandemi sürecindeki yeterliliğini tespit etmeyi ve öneriler sunmayı amaçlayan çalışma kapsamında nicel veri toplama yöntemi olarak konut kullanıcılarına anket uygulaması yapılmıştır. Çalışmanın amacına uygun olarak izlenen yol ve uygulanan araştırma yöntem ve teknikleri üç adımda gerçekleşmiştir. Birinci adımda çalışma yapılacak konutların belirlenmesi için alan çalışması yapılarak çalışma alanı belirlenmiştir. İkinci adımda anket soruları hazırlanarak önce pilot çalışma daha sonra ana çalışmanın anketleri yapılmıştır. Son adım olan üçüncü adımda anket sonucunda elde edilen veriler SPSS programı ile değerlendirilmiş ve anket bulguları ortaya çıkarılmıştır. Anket verileri tartışılarak irdelendikten sonra sonuçlar ortaya konulmuştur (Şekil 11).

Şekil 11. Tezin amacına bağlı olarak araştırma yöntem ve teknikleri uygulama adımları

2.2. Çalışma Alanı ve Örneklem Grubunun Belirlenmesi

Pandemi sürecindeki konut kullanımının irdelenmesi ve mevcut durumun tespit edilmesi amacıyla yapılan bu çalışma kapsamında ulaşım kolaylığı nedeniyle Trabzon ili çalışma alanı olarak seçilmiştir. Trabzon ili 18 ilçeden oluşmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2020 yılı “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları” na göre Trabzon ilinin merkez ilçesi olan Ortahisar, 330 bin 373 nüfus ile Trabzon’un en kalabalık yerleşim yeridir. Ortahisar ilçesine bağlı ve mahalle nüfusu en yüksek ilk üç mahalle sırasıyla; 30 bin 513 nüfus ile Çukurçayır Mahallesi, 20 bin 893 ile Pelitli Mahallesi ve 13 bin 970 ile 3 nolu Erdoğan mahallesidir (TÜİK, 2020). En yüksek nüfusa sahip yerleşim yeri Çukurçayır Mahallesi olması nedeniyle çalışma alanı olarak seçilmiştir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM) Parsel Sorgulama Uygulaması üzerinden Çukurçayır/Mısırlı Mahallesi sınırları belirlenmiştir. Mahalle sınırları içerisinde bulunan sitelerin isimleri Google haritalar uygulamasından 3 boyutlu sokak görüntüsü ile gezilerek tespit edilmiştir (URL-9). İsimleri tespit edilen konut sitelerinin yapımçı inşaat ve mimarlık firmalarının web sitelerinden ve firma yetkilileri ile görüşmeler sonucunda sitelerin projelerine dair bilgiler edinilmiştir. Firmaları tespit edilemeyen konut siteleri için en çok tıklanan emlak sitelerindeki ilanlardan bilgiler alınmıştır. Bu emlak siteleri sahibinden.com, remax ve zingat emlak firmalarının web siteleridir. Bu şekilde de bilgilerine ulaşamayan siteler için 20 Ağustos 2021 tarihinde alan çalışması yapılmıştır. Alan çalışmasında bilgilerine ulaşamayan sitelerin yöneticileri ve konut kullanıcıları ile görüşmeler yapılarak gerekli bilgiler elde edilmiştir. Tüm çalışmalar sonucunda bilgilerine ulaşamayan konut siteleri değerlendirme dışı bırakılmıştır. Firma yetkilileri ve site sakinleri ile gerçekleştirilen görüşmeler ve web sitelerinden yapılan araştırmalar sonucunda Çukurçayır Mahallesinde 200’den fazla daire bulunan sitelere dair bilgileri içeren genel bir tablo oluşturulmuştur (Tablo 5). Örneklem grubu belirlenirken pandeminin 2020 yılında başlamış olması nedeniyle 2015 yılı ve öncesinde yapımı tamamlanan ve etapları toplamı 200’den fazla olan projeler ele alınmıştır. Trabzon’da en fazla 3+1 dairelerin yapıldığı ve son zamanlarda 4+1 dairelerin yapımının arttığı gözlemlenmiştir. Diğer daire tiplerinde (1+1, 2+1, 5+1 gibi) sayı daha az olduğu için örneklem grubunu karşılayamayacağı düşünüldüğünden değerlendirmeye alınmamıştır.

Alan çalışmasında sitelerin seçimindeki kriterler şu şekildedir;

- En az 5 yıl önce oturulmaya başlanmış olması
- Proje etapları toplamı 200 ve üzeri daire sayısına sahip olması

- Farklı oda sayısına sahip (3+1 ve 4+1) daire tiplerinin olması
- 4+1 daireye sahip siteler arasında en fazla metrekareye;
- 3+1 daireye sahip siteler arasında en az metrekareye sahip olması
- Seçilen 3+1 ve 4+1 daire tiplerinde banyo ve balkon sayılarının farklı olması
- Pandemi nedeniyle görüşmenin kabul edilmesi

Tablo 5. Çukurçayır mahallesindeki etapları toplamı 200 ve üzerinde daire olan siteler

SİTE ADI	İnşaat Bitim Yılı			Toplam Daire Sayısı					Daire Tipi		Daire Metrekaresi				Balkon Sayısı		Banyo Sayısı		
	2001-2005	2006-2010	2011-2015	0-100	101-200	201-300	301-400	400'den fazla	3+1	4+1	140-159	160-179	180-199	200'den fazla	2	3	1	2	3
Ak Yaşam Rezidans 1			•	•					•	•				•	•				•
Ak Yaşam Rezidans 2			•		•				•	•			•		•				•
Ak Yaşam Rezidans 3			•	•					•	•			•		•				•
Ak Yaşam Rezidans 4			•	•					•	•	•				•		•		
Ak Kent	•				•				•	•	•					•	•		
Ay Işığ 1			•		•				•		•					•		•	
Ay Işığ 2			•		•				•		•				•			•	
Ay Işığ 3			•		•				•		•				•			•	
Ay Işığ Tek Yıldız			•	•					•		•				•			•	
Ay Işığ İkiz Evler			•	•					•		•					•		•	
Ak Prestij 1			•		•					•			•			•			•
Ak Prestij 2			•	•						•			•			•			•
Ak Prestij 3			•	•					•			•			•			•	
Ak Prestij 4			•	•						•			•			•			•
Ak Prestij 5			•			•			•		•					•		•	
Mavi Şehir		•			•				•			•				•		•	
Ak City-1			•		•				•			•			•			•	
Ak City-2			•	•					•			•			•			•	
İnci Evleri			•				•		•		•	•				•		•	
1001 Pırlanta Evleri			•					•	•	•		•	•			•		•	
Boztepe Modern Rez.			•				•		•	•			•	•		•		•	
İpekyolu Evleri 1		•		•					•			•			•			•	
İpekyolu Evleri 2		•			•				•			•			•			•	
Tepe Park		•			•				•			•			•			•	
Hol Tur 1		•			•				•			•			•			•	
Hol Tur 2			•	•						•				•		•		•	
Hol Tur 3 Vizyon Kent			•	•						•			•			•		•	
Vadi Kent 1	•			•					•	•			•	•	•		•	•	
Vadi Kent 2		•		•					•			•			•			•	
Vadi Kent 3			•		•				•			•			•			•	
Vadi Kent 4			•		•				•			•			•			•	
Palmiye Evleri		•				•			•		•					•		•	

Bütün kriterleri sağlayan Ak Yaşam Rezidans ve İnci Evleri siteleri çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Ak Yaşam Rezidans projesinde biri 3+1, ikisi 4+1 olmak üzere üç farklı daire plan tipi; İnci Evleri sitesinde iki farklı 3+1 daire tipi bulunmaktadır. Ak Yaşam Rezidans 1. Etapta brüt metrekaresi 200 metrekareye sahip 4+1 (Tip 2) daire tipi; İnci Evlerinde brüt metrekaresi 155 metrekareye sahip 3+1 (Tip 2) daire tipi örneklem grubu olarak seçilmiştir (Tablo 6).

Tablo 6. Projelerdeki daire tipleri

Ak Yaşam Rezidans		Daire Tipi	Etap	Daire Plan Tipi	Metrekare (Brüt)
		Tip 1	2. ve 3. Etap	4+1	180 m ²
		Tip 2	1. Etap	4+1	201 m ²
		Tip 3	4. Etap	3+1	155,5 m ²
İnci Evleri		Daire Tipi	Etap	Daire Plan Tipi	Metrekare (Brüt)
		Tip 1	Tek Etap	3+1	165 m ²
		Tip 2	Tek Etap	3+1	155 m ²

Alan çalışmasında anket yapılacak örneklem sayısının belirlenmesinde seçilen sitelerdeki daire sayısına bağlı olarak %90 güvenilirlik ve %10 hata payı gözetilerek hesaplama yapılmıştır (Özdamar, 2001). P ve Q değerleri bilinmediğinden ve n sayısının en yüksek sayıda çıkmasını sağlamak amacıyla olayın oluşma ihtimali %50 olarak alınmıştır. Buna bağlı olarak Q değeri de $Q=1-P$ 'ye eşittir.

Z= Güvenilirlik düzeyi (% 90 güvenilirlik= 1.65)

N= Toplam kullanıcı sayısı

P= Olayın oluşma ihtimali (%50 olayın oluşma ihtimali= 0.5)

Q= Olayın oluşmama ihtimali

D= Hata payı (%10 hata kabul oranı= 0.1)

n= Görüşmeci sayısı

$$n = \frac{Z^2 \times N \times P \times Q}{N \times D^2 + Z^2 \times P \times Q}$$

Yapılan istatistik hesaplamalar sonucunda 3+1 ve 4+1 daire tiplerinde anket yapılacak kullanıcı sayısı Ak Yaşam Rezidans 1. Etap sitesinde 36 kişi; İnci Evleri sitesinde 53 kişi olarak hesaplanmıştır. (Tablo 7).

Tablo 7. Örneklem sayısı

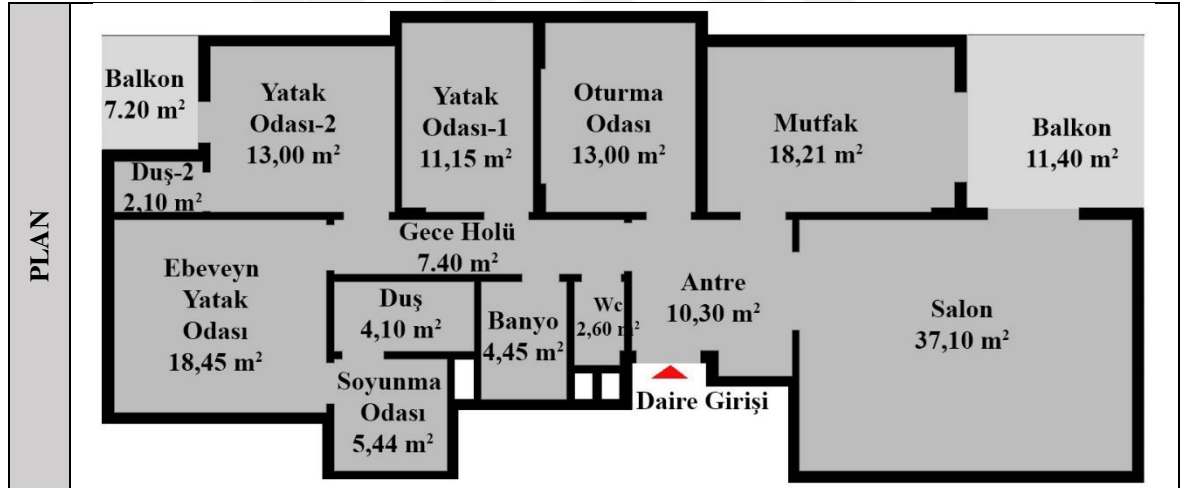
SİTE	DAİRE SAYISI	ÖRNEKLEM SAYISI
Ak Yaşam Rezidans 1. Etap	80	36
İnci Evleri	240	53

2.3. Çalışma Alanı ve Örneklem Grubunun Tanıtılması

Örneklem grubu olarak belirlenen sitelere ilişkin genel bilgiler yapı kimlik kartlarında verilmiştir (Tablo 8 ve Tablo 9).

Tablo 8. Ak Yaşam Rezidans 1. etap kimlik kartı

KÜNYE	Site Adı	Ak Yaşam Rezidans 1. Etap	Blok ve Kat Adedi	4 Blok-10 Kat
	Yapım Yılı	2014	Daire sayısı	80
	Yapımcı Firma	Ak İnşaat	Brüt m²	201 m ²
	Daire Tipi	4+1	Net m² (Balkon dâhil)	163,3 m ²

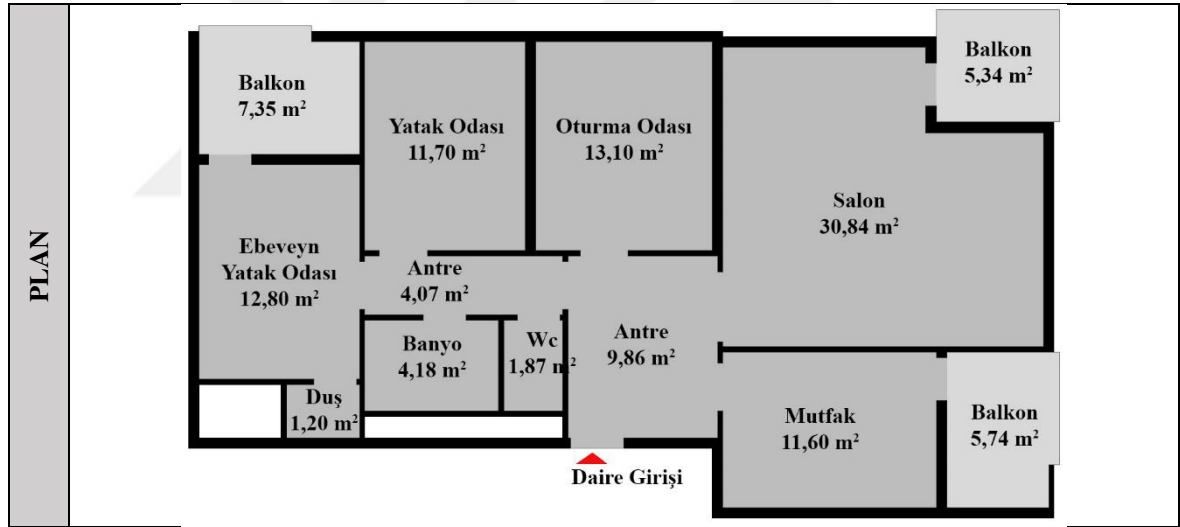
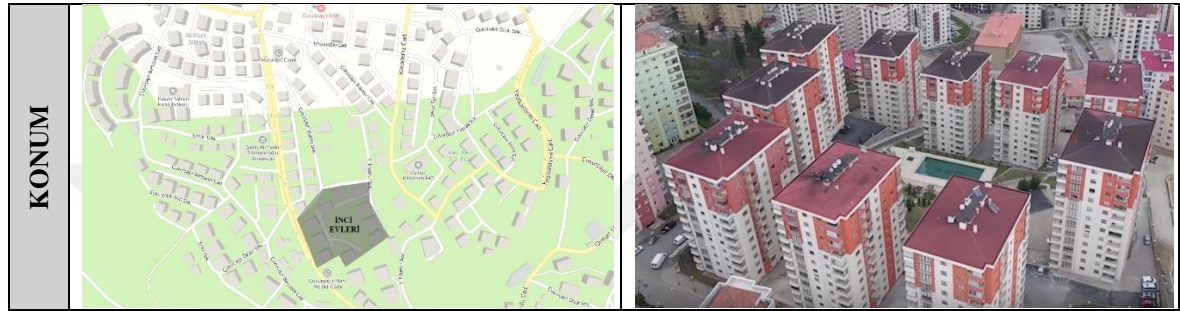

MEKÂNLAR	Mekân İsmi	Metrekare	Mekân İsmi	Metrekare
	Antre-Hol	10,30 m ²	Yatak Odası-1	11,15 m ²
	Gece holü	7,40 m ²	Yatak Odası-2	13,00 m ²
	Salon	37,10 m ²	Genel Banyo	4,45 m ²
	Mutfak	18,21 m ²	Ebeveyn Duş	4,10 m ²
	Oturma odası	13,00 m ²	Duş 2	2,10 m ²
	Ebeveyn Yatak Odası	18,45 m ²	Salon ve Mutfak Balkonu	11,40 m ²
	Soyunma odası	5,44 m ²	Yatak Odası Balkonu	7,20 m ²

Site konum gösterimi için yandex haritalar kullanılmıştır (URL-10).

Tablo 9. İnci Evleri sitesi kimlik kartı

KÜNYE	Site Adı	İnci evleri	Blok ve Kat Adedi	10 Blok-12 Kat
	Yapım Yılı	2012-2013	Daire sayısı	240
	Yapımcı Firma	Aks grup	Brüt m²	155 m ²
	Daire Tipi	3+1	Net m² (Balkon dâhil)	117,78 m ²

MEKÂNLAR	Mekân İsmi	Metrekare	Mekân İsmi	Metrekare
	Antre-Hol	9,86 m ²	Yatak Odası-1	11,70 m ²
	Gece holü	4,07 m ²	Yatak Odası-2	-
	Salon	30,84 m ²	Genel Banyo	4,18 m ²
	Mutfak	11,60 m ²	Ebeveyn Duş	1,20 m ²
	Oturma odası	13,10 m ²	Duş 2	-
	Ebeveyn Yatak Odası	12,80 m ²	Salon Balkon	5,34 m ²
	Soyunma odası	-	Mutfak Balkon	5,74 m ²
			Yatak Odası Balkon	7,35 m ²

Site konum gösterimi için yandex haritalar kullanılmıştır (URL-10).

2.4. Anket Formunun Hazırlanması

Anket, bilimsel araştırmalarda verilerin katılımcılardan yazılı sorular aracılığıyla toplandığı teknik olarak tanımlanmaktadır (Pakdil, 1993). Çalışma kapsamında incelenen konut yapılarının kullanıcı görüşlerini tespit edebilmek amacıyla anket uygulaması yapılmıştır. Anket sorularının minimum sürede cevaplanabilmesi için kapalı uçlu sorulara yer verilmiştir. Anketler pandemi sürecinde yapılmış olması nedeniyle kullanıcılara hem yüz yüze hem de çevrimiçi anket seçeneği sunulmuştur. Kullanıcıların pandemi süreci olarak ifade edilen soruları pandemi sürecinin ilk 3 ayını kapsayan Mart 2020-Haziran 2020 tarih aralığını düşünerek cevaplandırmaları istenmiştir. Bunun nedeni pandeminin ilk dönemlerinde kullanıcıların evde geçirdikleri sürenin diğer zamanlara oranla daha fazla olmasıdır.

Alan çalışması öncesinde mevcut konut iç mekânlarının pandemi sürecindeki yeterliliğinin ve yapılan eylemlerin tespit edilmesine yönelik hazırlanan anket sorularının kullanıcılar tarafından anlaşılabilirliğini test etmek için tasarımcı olan (5 kişi) ve tasarımcı olmayan (5 kişi) bireyler ile bir pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışma çevrimiçi olarak Google formlar üzerinden yapılmıştır. Pilot çalışma sonucunda anket soruları üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmış ve anket formlarının son hali oluşturulmuştur. Anket formu sitede bulunan bazı mekânların farklı (balkon ve oda sayısı) olması sebebiyle iki site için ayrı formatta hazırlanmıştır. Anketteki soruların aynı olması nedeniyle anket formu ekte tek form olarak verilmiştir.

Kullanıcıları demografik özellikleri, mevcut konut profili, yaşadıkları konutun pandemi öncesine ve pandemi sürecine ilişkin değerlendirmeleri ve pandemi sürecinde konutlarında sahip olmak istedikleri özellikleri belirlemeye yönelik olarak düzenlenen anket formu dört bölümden oluşmaktadır (Ek 1).

- a. Kullanıcıların demografik bilgileri: bireylerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, meslek ve ekonomik durumuna ilişkin bilgiler (soru 1, 2, 3, 4, 5). Bu sorular ile anket yapılan kişilerin kullanıcı profillerini oluşturmak amaçlanmıştır.
- b. Mevcut konut profili: konutun mülkiyet durumu, genel kullanım süresi, pandemi sürecindeki kullanım süresi, pandemi sürecinde evdeki kişi sayısı, öğrenci ve çalışan sayılarına ilişkin bilgiler (soru 6, 7, 8, 9, 10, 11). Bu sorular ile anket yapılan kişilerin mevcut konutlarına dair profil oluşturmak amaçlanmıştır.

- c. Pandemi öncesindeki ve pandemi sürecindeki konuta ilişkin değerlendirmeler: kullanıcıların pandemi öncesine ve pandemi sürecine dair genel ve tek mekân (antre-hol, salon, oturma odası, mutfak, yatak odası, çocuk/genç odası, banyo ve balkonlar) özelindeki değerlendirmeleri (soru 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24). Konuta ilişkin genel değerlendirmelerde konut memnuniyeti, konut büyüklüğünün yeterliliği, oda sayısının yeterliliği, banyo sayısının yeterliliği, balkon sayısının yeterliliği, depolama alanlarının yeterliliği, ek mekân ihtiyacı, boş zaman aktiviteleri sorulmuştur. Konutlarında tek mekân özelindeki değerlendirmelerde antre-hol, salon, oturma odası, mutfak, yatak odası, çocuk/genç odası, banyo ve balkon mekânlarında geçirilen süredeki değişim, mekânların büyüklüklerinin yeterliliği, mekânlarda gerçekleştirilen eylemler ve mekânlardaki değişiklikler sorulmuştur. Bu sorular ile pandemi öncesindeki ve pandemi sürecindeki mevcut konutun genel ve tek mekân özelindeki benzerliklerinin ve farklılıklarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır.
- d. Pandemi sürecinde konutlarında sahip olmak istedikleri konuta ilişkin değerlendirmeler: Bireylerin sahip olmak istedikleri konutun iç mekân özelliklerinin neler olduğunu belirlemeye yönelik soru (soru 25). Bu soru ile ileride yaşanabilecek yeni bir afet ya da farklı bir olgu sonucu evde kalma durumunda konutun nasıl daha yaşanabilir olacağını belirlemek amaçlanmaktadır.

2.5. Anket Formunun Uygulanması ve Değerlendirilmesi

Pandemi nedeniyle yüz yüze görüşmeleri en aza indirebilmek amacıyla hazırlanan anket formu ayrıca çevrimiçi anket formu olarak da hazırlanmıştır. 29 Ağustos 2021 ile 6 Aralık 2021 tarihleri aralığında yaklaşık 3 buçuk aylık sürede İnci Evleri sitesinde; 17 Eylül 2021 ile 9 Aralık 2021 tarihleri aralığında yaklaşık 3 aylık sürede Ak Yaşam Rezidans 1. Etap sitesinde anket çalışması yüz yüze ve çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

- Anket uygulama süreci ve yaşanan zorluklar

Çalışmanın pandemi sürecinde yapılması nedeniyle kullanıcılar ile gerçekleştirilecek anket çalışması için izin almakta güçlük yaşanması çalışmanın zorlukları arasındadır. Kullanıcıların bir kısmı çevrimiçi link üzerinden anket yapmaya güvenlik nedeniyle tedirgin

olarak yaklaştıklarını ifade etmiştir. Bazı kullanıcılar da cep telefonu numarasını veya e-posta adresini vermek istememiştir.

Belirlenen kriterler doğrultusunda 4+1 daire tipine sahip olan ve ilk olarak seçilen Ak Yaşam Rezidans 1. Etap sitesinde site yönetimi ile iletişime geçildiğinde yönetimden izin çıkmaması sebebiyle daire sakinleri ile yönetim üzerinden iletişim kurulamamıştır. Bu durumda site sakinleri ile kartopu yöntemi ile ilerlenmek istenmiştir. Fakat günümüzde apartman yaşantısından ve çalışma hayatından kaynaklı olarak ve pandemi döneminin vermiş olduğu “evde kal” mesajı doğrultusunda komşuluk ilişkilerinde de zayıflama olması sebebiyle site içerisinde yaşayan kişilerin birbirleri ile çok fazla iletişim halinde olmadığı gözlemlenmiştir. Kartopu yöntemi ile Ak Yaşam Rezidans 1. Etap sitesinde bir süre sonra 16 kişiye ulaşılmıştır. Anketlerde yeterli örneklem sayısına ulaşamayınca farklı bir site seçiminde bulunulmuştur. Gerekli kriterleri sağlayan ve 4+1 daire tipine sahip olan Hol Tur Evleri 2. Etap yeni çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Fakat aynı durumlarla karşılaşılması üzerine ve Ak Yaşam Rezidans 1. Etap sitesinin seçim kriterlerine daha uygun olması sebebiyle site yönetimi ile birkaç kez yeniden iletişime geçilerek izin alınmıştır. Alınan izin sonrasında daha önce anketi yapmış ve yapmamış olan bütün site sakinlerinin listesi çıkarılmıştır. Kriterler doğrultusunda 3+1 daire tipine uygun olarak seçilen İnci Evleri sitesinde de site yönetimi ile iletişime geçilmiş ve izin alınmıştır. İnci Evleri sitesindeki dairelerin de listesi çıkarılmıştır. Her iki site için de ilk olarak listede bulunan dairelerin kapı numarası tek olanların kapıları çalınmıştır. Bu dairelerdeki kişilerin evde olmaması ya da anket yapmayı kabul etmemesi durumunda sonuç alınamayınca aynı katta bulunan diğer dairelerin kapıları çalınmıştır. Yüz yüze anket yapmayı kabul eden kişilere gün içinde ya da daha sonraki gün alınmak üzere anket formu bırakılmıştır. Telefon numaralarını veya e-posta adreslerini vererek çevrimiçi anket yapmayı kabul eden kullanıcılar ile link paylaşımı yapılarak anketi cevaplandırmaları istenmiştir. Bir sonraki gün siteye yeniden gidilerek daha önce verilen anketlerin bir kısmı güvenlikten ya da yönetimden bir kısmı da daire sakinlerinden teslim alınmıştır. Daha önce kapıyı açmayan kişilerin kapısı yeniden çalınmış ve açan kişiler ile aynı süreç tekrarlanmıştır. İnci Evleri sitesindeki daire sakinlerinin anket sürecinde ya da pandemi sürecinde evde bulunmaması ya da anket yapmayı kabul etmemesi gibi nedenlerle anket çalışmasına birçok katılımcı katılmamıştır. Bu nedenle %90 güvenilirlik ve %10 hata payına göre yapılan hesaplamada toplam anket sayısı 89 olması gerekirken 80 sayısına ulaşılmıştır. Ak Yaşam Rezidans 1. Etap sitesinde 38; İnci Evleri

sitesinde 42 kullanıcı ankete katılmayı kabul etmiştir. Her daireden bir kişi ile anket yapılmıştır.

Yapılan anketler sonucunda elde edilen veriler SPSS 23 programında analiz edilmiştir. Frekans analizi ile soruların seçim yüzdeleri elde edilmiş ve bu değerlere göre gerekli tablolar oluşturulmuştur.

3. BULGULAR VE İRDELEME

Bu bölümde, çalışmaya katılan kullanıcılara uygulanan anket çalışması sonucunda elde edilen bulgulara ve irdelemelere yer verilmiştir.

Çalışmadaki likert ölçekli sorulardan elde edilen veriler irdelenirken aritmetik ortalama dikkate alınmıştır. Aritmetik ortalama, mekânlara ilişkin yeterlilik sorularında yeterlilik düzeyi olarak; ifadeye katılma sorularında ifadeye katılma düzeyi olarak; mekânlardaki sürenin değişimi sorularında değişim düzeyi olarak değerlendirilmiştir. Bulunan ortalama puanların hangi düzeydeki yeterliliği ifade ettiğini belirleyebilmek amacıyla kullanılan beşli likert ölçeğinde yer alan her bir düzeyin (1: Kesinlikle Yetersiz, 2: Yetersiz, 3: Kararsızım, 4: Yeterli, 5: Kesinlikle Yeterli) puan olarak sınırları hesaplanmıştır. İfadeye katılma düzeyinin hangi düzeyde olduğunu belirleyebilmek amacıyla kullanılan beşli likert ölçeğinde yer alan her bir düzeyin (1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum) puan olarak sınırları hesaplanmıştır. Bir mekândaki sürenin değişim düzeyinin hangi düzeyde ifade ettiğini belirleyebilmek amacıyla kullanılan beşli likert ölçeğinde yer alan her düzeyin (1: Çok Azaldı, 2: Azaldı, 3: Değişmedi, 4: Arttı, 5: Çok Arttı) puan olarak sınırları hesaplanmıştır. Ölçekteki aralıklar “ $5-1=4$, $4/5=0.80$ ” formüle göre eşit aralıklar olarak belirlenmiştir (Dursun ve Saracaloğlu, 2017: 104). Formüle göre düzeyler Tablo 10’da gösterilmektedir.

Tablo 10. Likert ölçeğine göre yeterlilik, katılma ve süre değişim düzeyi aralıkları

Aritmetik Ortalama	Yeterlilik Düzeyi	Katılma Düzeyi	Değişim Düzeyi
1.00- 1.79	Kesinlikle yetersiz	Kesinlikle Katılmıyorum	Çok Azaldı
1.80- 2.59	Yetersiz	Katılmıyorum	Azaldı
2.60- 3.39	Kararsızım	Kararsızım	Değişmedi
3.40- 4.19	Yeterli	Katılıyorum	Arttı
4.20- 5.00	Kesinlikle Yeterli	Kesinlikle Katılıyorum	Çok Arttı

Araştırma verileri değerlendirilirken ifade kolaylığı açısından Ak Yaşam Rezidans 1. Etap sitesi A sitesi, İnci Evleri sitesi ise B sitesi şeklinde ifade edilmiştir. Çalışmaya ilişkin anket bulguları ve irdelemeleri;

- Kullanıcıların demografik özelliklerine ilişkin bulgular ve irdelemeler,
- Kullanıcıların yaşadıkları konuta ilişkin bulgular ve irdelemeler,

- Pandemi öncesindeki ve pandemi sürecindeki konut kullanımına ilişkin bulgular ve irdelemeler,
- Kullanıcıların sahip olmak istedikleri konuta ilişkin bulgular ve irdelemeler olmak üzere dört başlık altında ele alınmaktadır.

3.1. Kullanıcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular ve İrdelemeler

Anketin birinci bölümündeki ilk beş soru kullanıcıların yaş, cinsiyet, eğitim durumu, meslek ve gelir durumunu sorgulamaktadır. Anket çalışmasının bu bölümünde elde edilen verilerin frekans dağılımları tablo şeklinde verilmiştir. Buna göre; ankete katılan 80 kullanıcının %63,7'si kadın, %36,3'ü erkektir. Kullanıcıların çoğunun 40-59 yaş aralığında (%58,8) ve üniversite mezunu (%55) olduğu görülmektedir. Ankete katılan bireylerin %33,8'inin memur olduğu; A sitesindeki kullanıcıların çoğunun (%31,6) çalışmadığı, B sitesindeki kullanıcıların çoğunun (%40,5) memur olduğu görülmektedir. Kullanıcıların çoğunun (%31,3) aylık toplam geliri 12.001 ve üzeridir (Tablo 11).

Tablo 11. Kullanıcıların demografik özellikleri

Demografik Özellikler	Faktörler	A Sitesi		B Sitesi		Toplam	
		F	%	F	%	F	%
Yaş	0-19	1	2,6	0	0	1	1,3
	20-39	14	36,8	15	35,7	29	36,3
	40-59	21	55,3	26	61,9	47	58,8
	60 ve üzeri	2	5,3	1	2,4	3	3,8
Cinsiyet	Kadın	23	60,5	28	66,7	51	63,7
	Erkek	15	39,5	14	33,3	29	36,3
Eğitim Durumu	İlkokul	1	2,6	2	4,8	3	3,8
	Ortaokul	2	5,3	1	2,4	3	3,8
	Lise	15	39,5	9	21,4	24	30,0
	Üniversite	17	44,7	27	64,3	44	55,0
	Lisansüstü	3	7,9	3	7,1	6	7,5
Meslek	Memur	10	26,3	17	40,5	27	33,8
	İşçi	2	5,3	7	16,7	9	11,3
	Serbest meslek	7	18,4	10	23,8	17	21,3
	Öğrenci	3	7,9	0	0	3	3,8
	Emekli	4	10,5	1	2,4	5	6,3
	Çalışmıyor	12	31,6	7	16,7	19	23,8
Aylık Toplam Gelir	0-3.000	5	13,2	2	4,8	7	8,8
	3.001-6.000	4	10,5	9	21,4	13	16,3
	6.001-9.000	12	31,6	7	16,7	19	23,8
	9.001-12.000	3	7,9	13	31	16	20,0
	12.001 ve üzeri	14	36,8	11	26,2	25	31,3

3.2. Kullanıcıların Yaşadıkları Konuta İlişkin Bulgular ve İrdelemeler

Anketin ikinci bölümündeki altı soru kullanıcıların yaşadıkları konutun mülkiyet durumu, konutun kullanım süresi, pandemi sürecinde konutun kullanım süresi, bu süreçte evde bulunan birey sayısı, öğrenci sayısı ve evden çalışmaya devam eden çalışan sayısını sorgulamaktadır. Bu bölümde, pandemi süreci olarak ifade edilen dönem 2020 Mart ile 2020 Haziran ayları arasındaki süreci kapsamaktadır. Anket çalışmasından elde edilen verilerin frekans dağılımları tablo şeklinde verilmiştir. Ankete katılanların çoğu (%66,3) ev sahibidir. Kullanıcıların konutlarını ne kadar süredir kullandığı sorgulandığında %71,3'ünün 5 yıl ve üzeri bu konutta yaşadığı; ilk üç aylık pandemi sürecinin ne kadarlık kısmını bu evde geçirdikleri sorgulandığında %83,8'inin pandemi sürecinin tamamını bu konutta geçirdiği görülmüştür. Pandemi sürecinde evde yaşayan birey sayısı sorgulandığında kullanıcıların %37,5'inin 4 kişi; A sitesindeki kullanıcıların çoğunun (%39,5) 4 kişi, B sitesindeki kullanıcıların çoğunun (%38,1) 3 kişi yaşadığı görülmektedir. Bu süreçte eğitimine evden devam eden öğrenci sayısı sorgulandığında kullanıcıların %46,3'ünün 1 öğrenci; pandemi sürecinde çalışmaya evden devam eden birey sayısı sorgulandığında kullanıcıların %37,5'inin 0 çalışan, %37,5'inin 1 çalışan olarak cevapladığı görülmektedir (Tablo 12).

Tablo 12. Kullanıcıların yaşadıkları konuta ilişkin özellikleri

Konut Profili	Faktörler	A Sitesi		B Sitesi		Toplam	
		F	%	F	%	F	%
Mülkiyet Durumu	Ev sahibi	23	60,5	30	71,4	53	66,3
	Kiracı	15	39,5	12	28,6	27	33,8
Konut Kullanım süresi	6 ay-1 yıl	0	0	3	7,1	3	3,8
	2 yıl	1	2,6	3	7,1	4	5,0
	3 yıl	4	10,5	5	11,9	9	11,3
	4 yıl	4	10,5	3	7,1	7	8,8
	5 yıl ve üzeri	29	76,3	28	66,7	57	71,3
Pandemi Sürecinde Konut Profili	Faktörler	A		B		Toplam	
		F	%	F	%	F	%
Pandemi Sürecinde Konut Kullanım Süresi	1 aydan az	2	5,3	2	4,8	4	5,0
	1-2 Ay arası	0	0	1	2,4	1	1,3
	2-3 Ay arası	4	10,5	4	9,5	8	10,0
	Pandemi sürecinin tamamı	32	84,2	35	83,3	67	83,8
Pandemi sürecinde evde bulunan birey sayısı	1	1	2,6	1	2,4	2	2,5
	2	4	10,5	8	19,0	12	15,0
	3	11	28,9	16	38,1	27	33,8
	4	15	39,5	15	35,7	30	37,5
	5	5	13,2	2	4,8	7	8,8
	6	1	2,6	0	0	1	1,3
	7	1	2,6	0	0	1	1,3

Tablo 12'nin devamı

Pandemi Sürecinde Konut Profili	Faktörler	A		B		Toplam	
		F	%	F	%	F	%
Pandemi sürecinde eğitimine evden devam eden öğrenci sayısı	0	9	23,7	11	26,2	20	25
	1	15	39,5	22	52,4	37	46,3
	2	12	31,6	9	21,4	21	26,3
	3	1	2,6	0	0	1	1,3
	4	1	2,6	0	0	1	1,3
Pandemi sürecinde evden çalışmaya devam eden birey sayısı	0	15	39,5	15	35,7	30	37,5
	1	15	39,5	15	35,7	30	37,5
	2	7	18,4	11	26,2	18	22,5
	3	1	2,6	1	2,4	2	2,5

3.3. Pandemi Öncesindeki ve Pandemi Sürecindeki Konut Kullanımına İlişkin Bulgular ve İrdelemeler

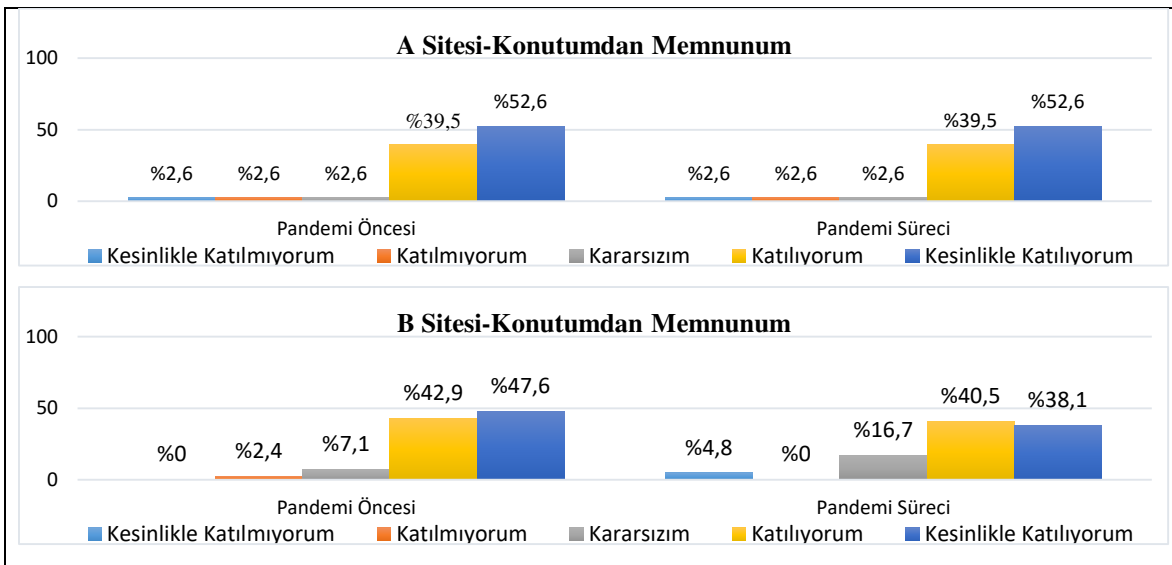
Anketin üçüncü bölümündeki on üç soru ile kullanıcıların mevcut konutlarına ilişkin pandemi öncesine ve pandemi sürecine dair konut memnuniyeti, konut büyüklüğünün yeterliliği, oda sayısının yeterliliği, banyo sayısının yeterliliği, balkon sayısının yeterliliği, depolama alanlarının yeterliliği, ek mekân ihtiyacı, boş zaman aktiviteleri, tek mekân (antrehol, salon, oturma odası, mutfak, yatak odası, çocuk/genç odası, banyo ve balkonlar) özelindeki mekânlarda geçirilen süre, mekânların büyüklüğünün yeterliliği, mekânlarda gerçekleştirilen eylemler ve mekânlardaki değişiklikler sorgulanmaktadır. Anket çalışmasının bu bölümünde elde edilen verilerin yüzdelik dağılımları grafik şeklinde verilmiştir. Anket sorularında yatak odası balkonu olarak adlandırılan mekân kullanıcıların çocuk odasında olması sebebiyle bazı kullanıcılarda anlam karmaşıklığına sebep olduğu ve bu kullanıcıların konutunda bu mekânın olmadığını işaretlediği tespit edilmiştir. Bununla birlikte A sitesinde salon ve mutfak balkonunun bir arada olması, B sitesinde salon ve mutfak balkonu olarak iki farklı balkon olması sebebiyle balkon değerlendirmeleri sadece kendi örneklem grubu içerisinde ele alınmıştır. Çalışmanın bu bölümündeki anket bulguları ve irdelemeleri;

- Pandemi öncesindeki ve pandemi sürecindeki konut memnuniyetine ilişkin bulgular ve irdelemeler,
- Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde ihtiyaç duyulan ek mekânlara ilişkin bulgular ve irdelemeler,
- Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde yapılan boş zaman aktivitelerine ilişkin bulgular ve irdelemeler,

- Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde mekânlarda geçirilen sürenin değişimine ilişkin bulgular ve irdelemeler,
- Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde mekân büyüklüklerinin yeterliliğine ilişkin bulgular ve irdelemeler
- Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde mekânlarda yapılan eylemlere ilişkin bulgular ve irdelemeler
- Pandemi sürecinde mekânlarda yapılan değişikliklere ilişkin bulgular ve irdelemeler olmak üzere yedi alt başlıkta ele alınmaktadır.
- Pandemi Öncesindeki ve Pandemi Sürecindeki Konut Memnuniyetine İlişkin Bulgular ve İrdelemeler

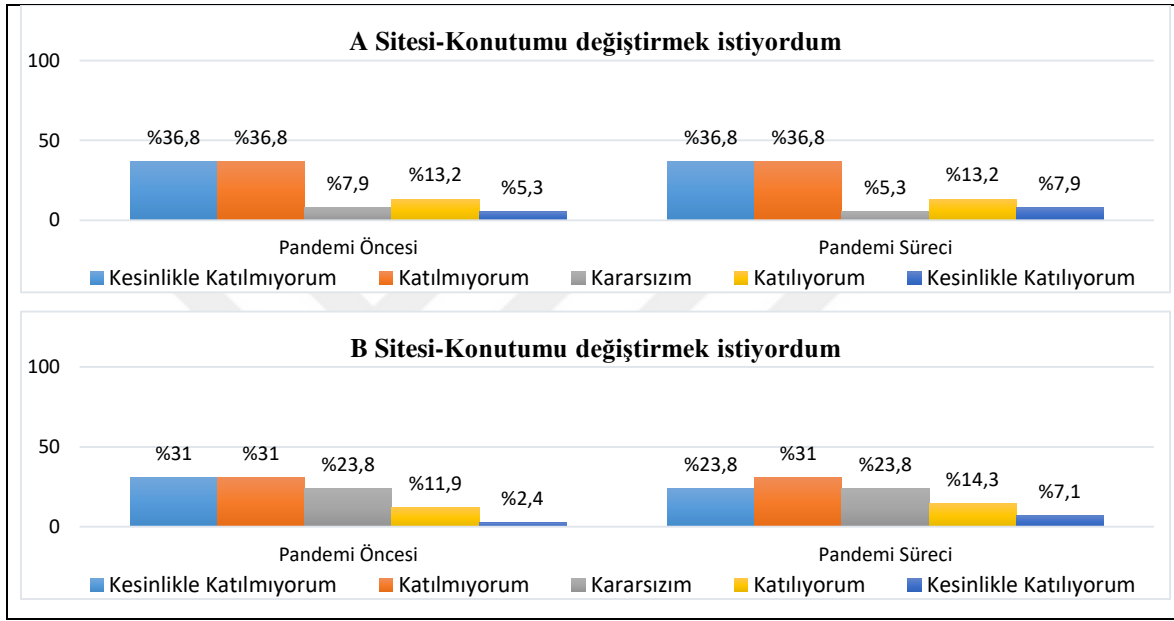
Soru 12. “Aşağıdaki ifadeleri pandemi öncesine ve pandemi sürecine göre düşünerek size en uygun olacak derecede işaretleyiniz.” sorusuna kullanıcıların 5’li likert ölçeğe cevap vermesi istenmiştir.

Soru 12a. “Konutumdan memnunum” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için de pandemi süreci için de %52,6’sı kesinlikle katılıyorum, %39,5’i katılıyorum, şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %47,6’sı kesinlikle katılıyorum, %42,9’u katılıyorum; pandemi süreci için %40,5’i katılıyorum, 38,1’i kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 12).

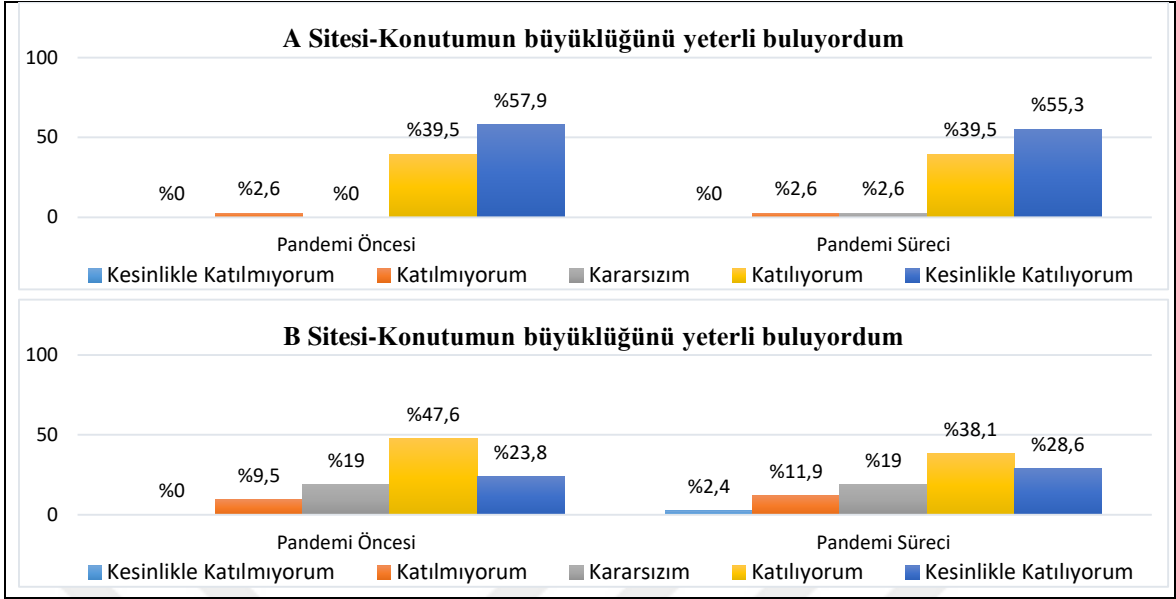
Şekil 12. Kullanıcıların konut memnuniyeti

Soru 12b. “Konutumu değiştirmek istiyordum” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için de pandemi süreci için de %36,8’i kesinlikle katılmıyorum, %36,8’i katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %31’i kesinlikle katılmıyorum, %31’i katılmıyorum; pandemi süreci için %31’i katılmıyorum, %23,8’i kesinlikle katılmıyorum, %23,8’i kararsızım şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 13).

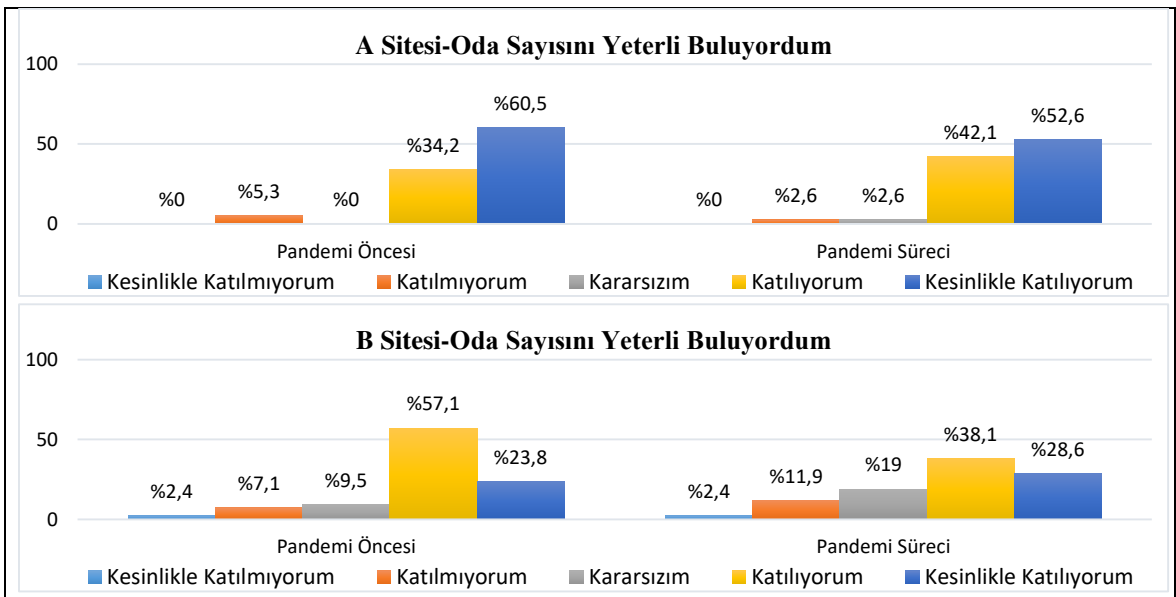
Şekil 13. Kullanıcıların konut değiştirme isteği

Soru 12c. “Konutumun büyüklüğünü yeterli buluyordum” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %57,9’u kesinlikle katılıyorum, %39,5’i katılıyorum; pandemi süreci için %55,3’i kesinlikle katılıyorum, %39,5’i katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi %47,6’sı katılıyorum, %23,8’i kesinlikle katılıyorum; pandemi süreci için %38,1’i katılıyorum, %28,6’sı kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 14).

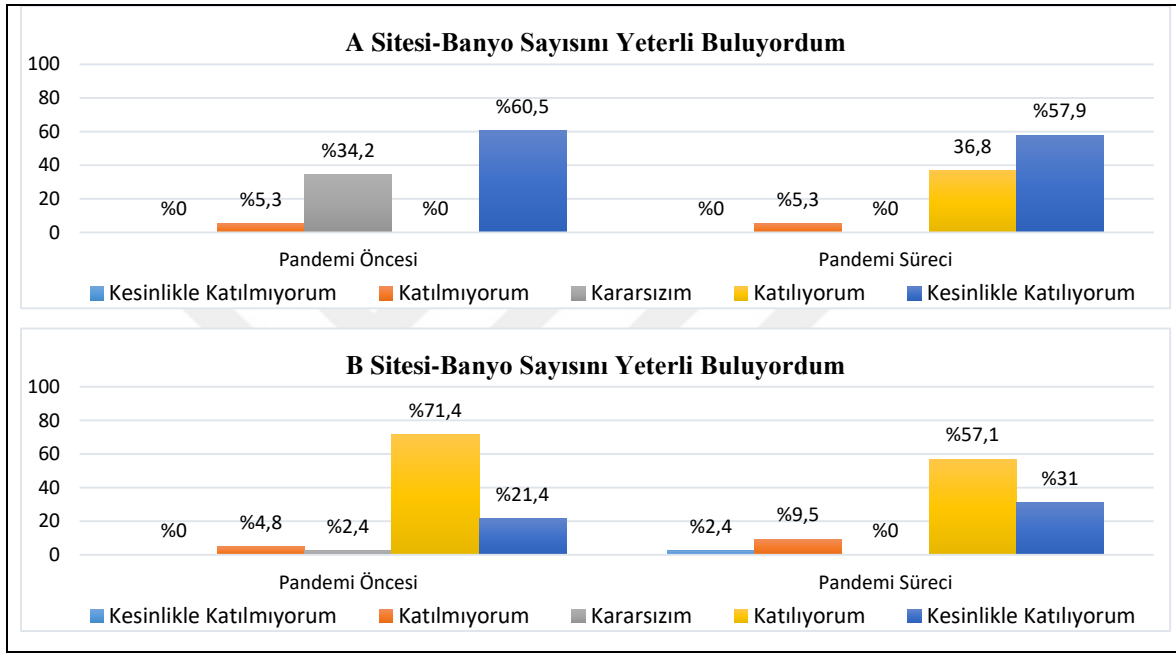
Şekil 14. Kullanıcıların konut büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 12d. “Oda sayısını yeterli buluyordum” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %60,5’i kesinlikle katılıyorum, %34,2’si katılıyorum; pandemi süreci için %52,6’sı kesinlikle katılıyorum, %42,1’i katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %57,1’i katılıyorum, %23,8’i kesinlikle katılıyorum; pandemi süreci için %38,1’i katılıyorum, %28,6’sı kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 15).

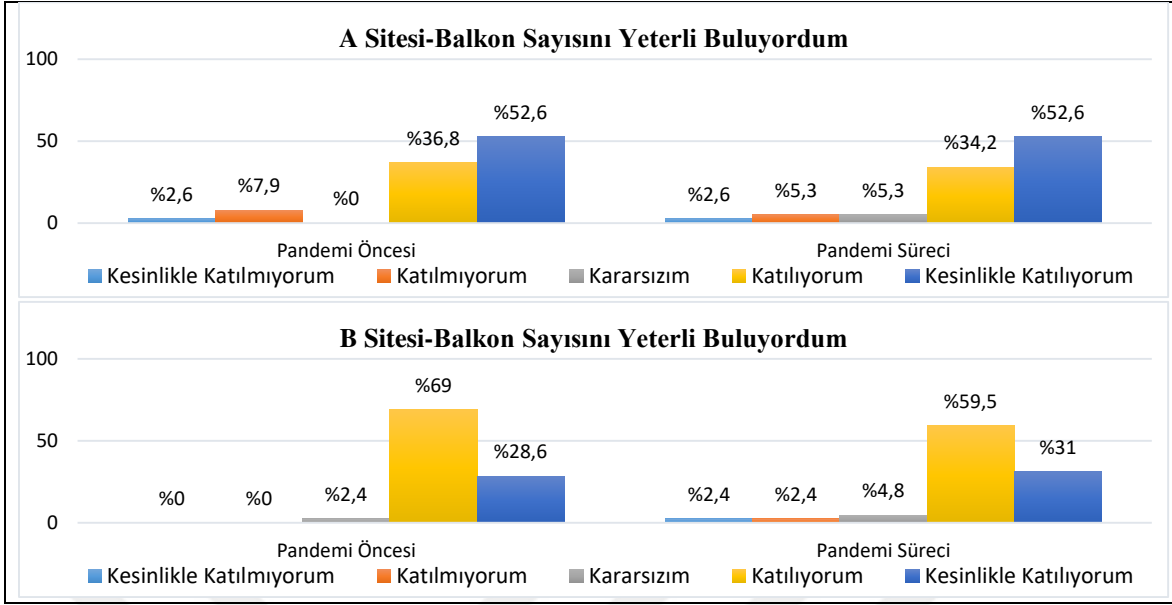
Şekil 15. Kullanıcıların oda sayısını yeterli bulma düzeyi

Soru 12e. “Banyo sayısını yeterli buluyordum” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %60,5’i kesinlikle katılıyorum, %34,2’si kararsızım; pandemi süreci için %57,9’u kesinlikle katılıyorum, %36,8’i katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %71,4’ü katılıyorum, %21,4’ü kesinlikle katılıyorum; pandemi süreci için %57,1’i katılıyorum, %31’i kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 16).

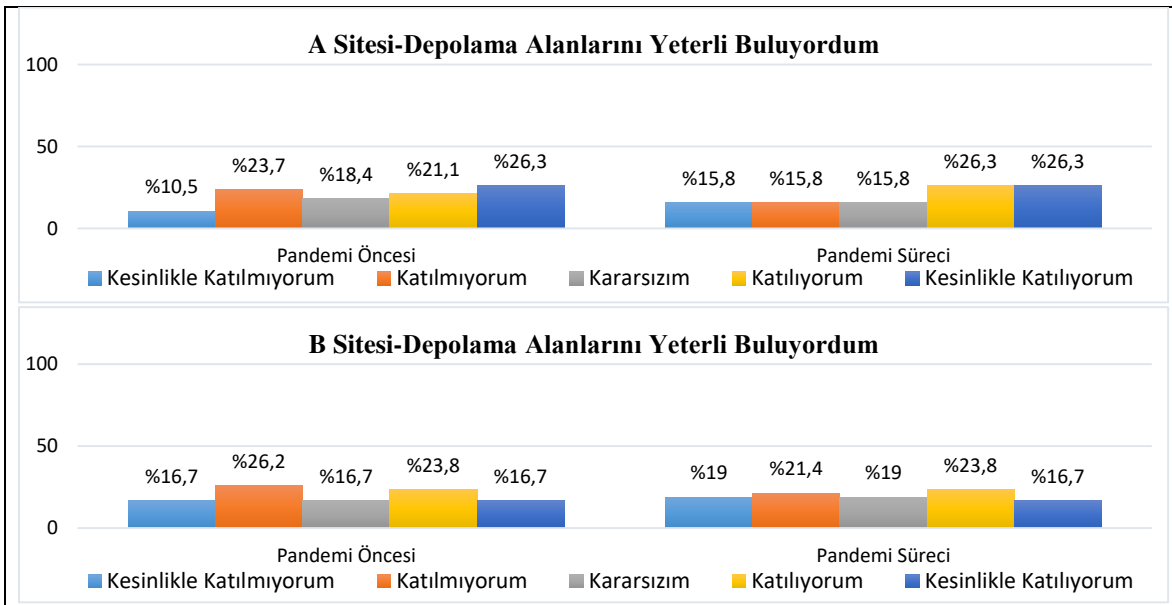
Şekil 16. Kullanıcıların banyo sayısını yeterli bulma düzeyi

Soru 12f. “Balkon sayısını yeterli buluyordum” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %52,6’sı kesinlikle katılıyorum, %36,8’i katılıyorum; pandemi süreci için %52,6’sı kesinlikle katılıyorum, %34,2’si katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %69’u katılıyorum, %28,6’sı kesinlikle katılıyorum; pandemi süreci için %59,5’i katılıyorum, %31’i kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 17).

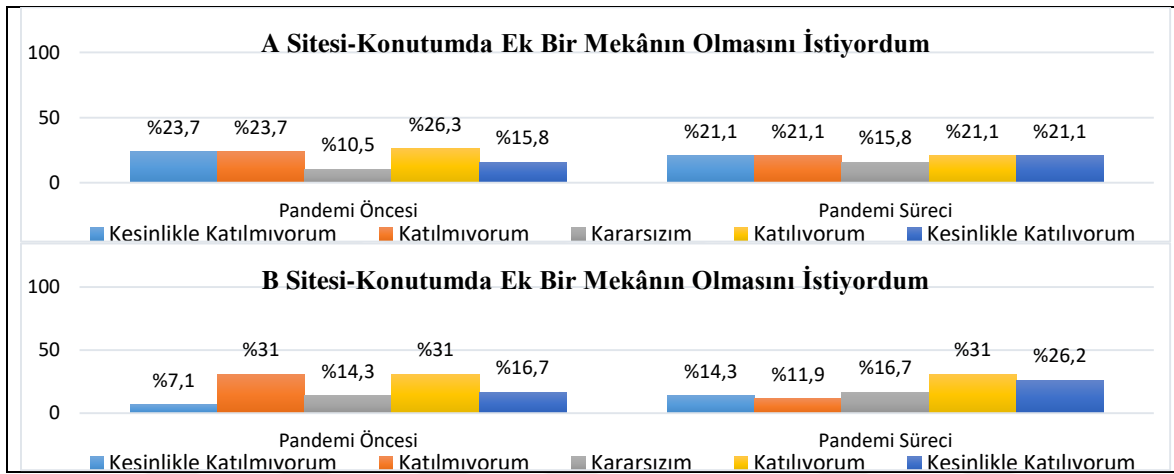
Şekil 17. Kullanıcıların balkon sayısını yeterli bulma düzeyi

Soru 12g. “Depolama alanlarını yeterli buluyordum” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %26,3’ü kesinlikle katılıyorum, %23,7’si katılmıyorum; pandemi süreci için %26,3’ü katılıyorum, %26,3’ü kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıtlamıştır. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %26,2’si katılmıyorum, %23,8’i katılıyorum; pandemi süreci için 23,8’i katılıyorum, %21,4’ü katılmıyorum şeklinde yanıtlamıştır. (Şekil 18).

Şekil 18. Kullanıcıların depolama alanlarını yeterli bulma düzeyi

Soru 12h. “Konutumda Ek Bir Mekânın Olmasını İstiyordum” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %26,3’ü katılıyorum, %23,7’si kesinlikle katılmıyorum, %23,7’si katılmıyorum; pandemi süreci için %21,1’i kesinlikle katılmıyorum, %21,1’i katılmıyorum, %21,1’i katılıyorum, %21,1’i kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %31’i katılmıyorum, %31’i katılıyorum; pandemi süreci için %31’i katılıyorum, %26,2’si kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 19).

Şekil 19. Kullanıcıların ek mekân isteği

A sitesindeki kullanıcıların pandemi sürecinde konut memnuniyetinin değişmediği; B sitesindeki kullanıcıların pandemi sürecinde konut memnuniyetinin azaldığı görülmektedir. Memnuniyet düzeyinin A sitesinde değişmeyerek B sitesinde azalmasının, B sitesindeki oda sayısının ve mekân büyüklüğünün daha az olmasıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Anket verileri genel olarak ele alındığında B sitesinde konut büyüklüğünü ve oda sayısını yeterli bulma düzeyi A sitesine göre düşük olmasına rağmen, B sitesinde pandemi sürecinde oda sayısını yeterli bulma düzeyinin azalmadığı görülmüştür. Bunun nedeni B sitesindeki oda sayısının pandemi sürecinde evden eğitime devam eden çocuk sayısı için yeterli düzeyde olmasıdır.

Pandemi sürecinde her iki sitede de ek mekân isteğinin arttığı görülmektedir. B sitesindeki oda sayısı A sitesine göre daha az olduğu için B sitesinde konutta ek mekân isteğinin daha yüksek olduğunu saptanmıştır.

B sitesinde banyo sayısını yeterli bulma düzeyinin A sitesine göre daha az oluşu; banyo sayısının B sitesinde 2 tane, A sitesinde 3 tane olması ile açıklanabilir.

Balkon sayısı A sitesinde 2 tane, B sitesinde 3 tane olmasına rağmen; balkon sayısının yeterliliği irdelendiğinde B sitesinde daha az olduğu ve pandemi sürecinde de yeterlilik düzeyinin azaldığı saptanmıştır. Bunun nedeninin B sitesinde salon ve mutfak balkonlarının birbirinden ayrı ve boyut olarak küçük olması, A sitesinde salon ve mutfak balkonunun birleşik ve boyut olarak büyük olması ile ilişkilendirilebilir.

İki sitede de hem pandemi öncesi için hem de pandemi süreci için depolama alanlarının yeterlilik düzeyinde kararsız kaldığı görülmektedir. Pandemi sürecinde depolama alanlarının yeterlilik düzeyinde büyük bir değişiklik olmaması her iki sitenin içinde de alışveriş yapmalarına imkân veren marketlerin bulunmasıyla ilişkilendirilebilir. Bununla beraber haberlerde ülkemizde yeterince ürün olduğu ve stok yapılmaması konusunda uyarılar yapılması da bir etken olmuş olabilir.

İki sitedeki kullanıcılar da konutunu değiştirmek istememekle beraber pandemi sürecinde B sitesindeki kullanıcıların konut değiştirme isteğinin A sitesine göre daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum B sitesinin on yıllık olmasından, mekân büyüklüğünün ve oda sayısının az olmasından kaynaklanabilir (Tablo 13).

Tablo 13. Pandemi öncesine ve pandemi sürecine göre konut değerlendirmesi

		A Sitesi			B Sitesi		
		$\bar{x}$	Ss	Düzye	$\bar{x}$	Ss	Düzye
Konutumdan memnunum	PÖ	4,37	0,883	Kesinlikle Katılıyorum	4,36	0,727	Kesinlikle Katılıyorum
	PS	4,37	0,883	Kesinlikle Katılıyorum	4,07	0,997	Katılıyorum
Konutumun büyüklüğünü yeterli buluyorum	PÖ	4,53	0,647	Kesinlikle Katılıyorum	3,86	0,899	Katılıyorum
	PS	4,47	0,687	Kesinlikle Katılıyorum	3,79	1,071	Katılıyorum
Oda sayısını yeterli buluyorum	PÖ	4,50	0,762	Kesinlikle Katılıyorum	3,93	0,921	Katılıyorum
	PS	4,45	0,686	Kesinlikle Katılıyorum	3,95	0,987	Katılıyorum
Konutumda ek bir mekânın olmasını istiyorum	PÖ	2,87	1,455	Kararsızım	3,19	1,254	Kararsızım
	PS	3,00	1,470	Kararsızım	3,43	1,382	Katılıyorum
Banyo sayısını yeterli buluyorum	PÖ	4,50	0,762	Kesinlikle Katılıyorum	4,10	0,656	Katılıyorum
	PS	4,47	0,762	Kesinlikle Katılıyorum	4,05	0,962	Katılıyorum
Balkon sayısını yeterli buluyorum	PÖ	4,29	1,011	Kesinlikle Katılıyorum	4,26	0,497	Kesinlikle Katılıyorum
	PS	4,29	0,984	Kesinlikle Katılıyorum	4,14	0,814	Katılıyorum

Tablo 13'ün devamı

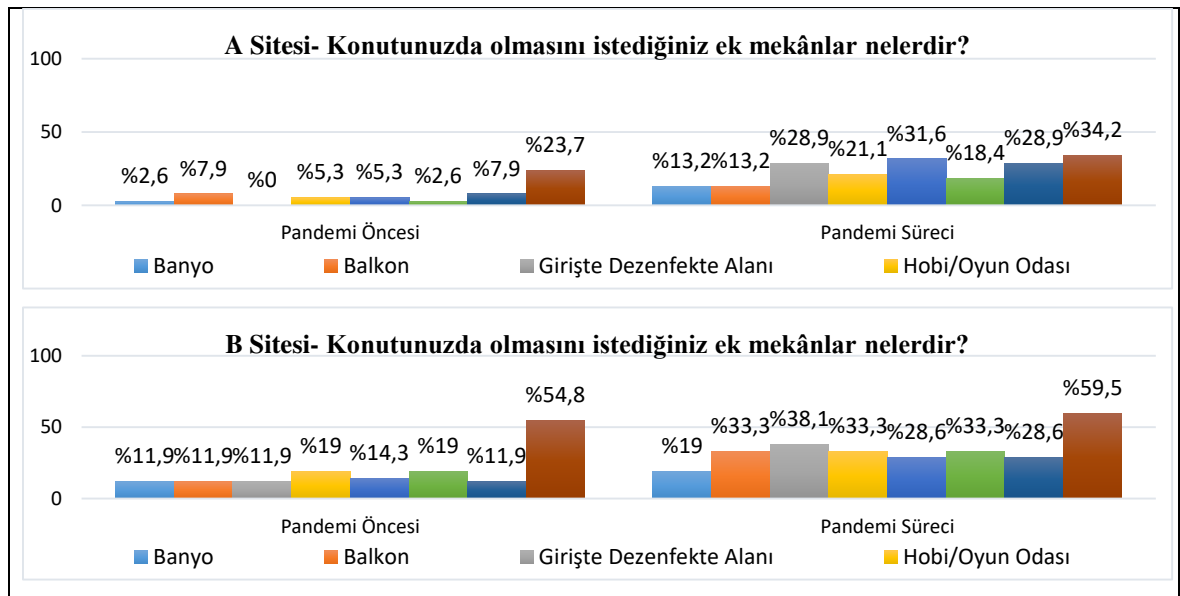
		A Sitesi			B Sitesi		
		$\bar{x}$	Ss	Düzy	$\bar{x}$	Ss	Düzy
Depolama alanlarını (dolap) yeterli buluyorum	PÖ	3,29	1,374	Kararsızım	2,98	1,370	Kararsızım
	PS	3,32	1,435	Kararsızım	2,98	1,388	Kararsızım
Konutumu değiştirmek istiyorum	PÖ	2,13	1,212	Katılmıyorum	2,24	1,100	Katılmıyorum
	PS	2,18	1,291	Katılmıyorum	2,50	1,215	Katılmıyorum

PÖ: Pandemi Öncesi, PS: Pandemi Süreci, $\bar{x}$: Aritmetik Ortalama, Ss: Standart Sapma

- Pandemi Öncesinde ve Pandemi Sürecinde İhtiyaç Duyulan Ek Mekânlara İlişkin Bulgular ve İrdelemeler

Soru 13. “Pandemi öncesi ve sürecinde konutunuzda olmasını istediğiniz ek mekânlar nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %23,7’si kiler/depo, %7,9’u ek balkon, %7,9’u kişisel/özel oda; pandemi süreci için %34,2’si kiler/depo, %31,6’sı iş için çalışma odası, %28,9’u kişisel/özel oda, %28,9’u girişte dezenfekte alanı, %18,4’ü ders için çalışma odası şeklinde yanıt vermiştir.

B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %54,8’i kiler/depo, %19’u hobi/oyun odası, %19’u ders için çalışma odası, %14,3’ü iş için çalışma odası; pandemi süreci için %59,5’i kiler/depo, %38,1’i girişte dezenfekte alanı, %33,3’ü ek balkon, %33,3’ü hobi/oyun odası, %33,3’ü ders için çalışma odası, %28,6’sı iş için çalışma odası, %28,6’sı kişisel/özel oda, %19’u ek banyo şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 20).

Şekil 20. Kullanıcıların istediği ek mekânlar

Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde ihtiyaç duyulan ek mekânların yüzdelik olarak farkları alınarak aradaki farkın değerine göre bir sıralama yapılmıştır.

Pandemi öncesi ve pandemi süreci kıyaslandığında pandemi sürecinde her iki sitede de en çok ihtiyacı artan mekânın girişte dezenfektan alanı olduğu saptanmıştır. Bu durum pandemi sürecinde temizlik ihtiyacının artması ile ilişkilendirilebilir. Konuta giren kişi dışarıdaki pisliği konut içine getirmeden geçiş bölgesinde bırakmak istediği düşünülmektedir.

Hem pandemi öncesinde hem de pandemi sürecinde her iki sitede de en çok ihtiyaç duyulan mekân kiler/depo mekânı olmuştur. Daha önce sorulan depolama alanlarının yeterliliği ile ek mekân isteği arasında bir tutarlılık olduğu görülmektedir.

Pandemi sürecinde evdeki bireylerin aynı anda evde olmasından kaynaklı olarak; öğrenciler için ders çalışma odası, çalışanlar için iş amaçlı çalışma odası, farklı amaçlar için hobi odası, kapalılık hissiyatını en aza indirmek için balkon ihtiyacı ve karantinaya giren kişi için ek banyo ihtiyacı artmıştır. B sitesinde pandemi öncesinde de ek mekân ihtiyacının A sitesine göre daha fazla olması evdeki birey ve çocuk sayısına da bağlı olarak oda sayısının ve mekân büyüklüğünün az olmasıyla ilişkili olabilir (Tablo 14).

Tablo 14. Pandemi öncesine göre pandemi sürecinde en çok ihtiyaç duyulan ek mekân sıralaması

A Sitesi	PÖ (%)	PS (%)	Fark (%)
1. Girişte Dezenfektan Alanı	0	28,9	28,9
2. İş İçin Çalışma Odası	5,3	31,6	26,3
3. Kişisel/Özel Oda	7,9	28,9	21,0
4. Ders İçin Çalışma O.	2,6	18,4	15,8
5. Hobi/Oyun Odası	5,3	21,1	15,8
6. Ek Banyo	2,6	13,2	10,6
7. Kiler/Depo	23,7	34,2	10,5
8. Ek Balkon	7,9	13,2	5,3

B Sitesi	PÖ (%)	PS (%)	Fark (%)
1. Girişte Dezenfektan Alanı	11,9	38,1	26,2
2. Ek Balkon	11,9	33,3	21,4
3. Kişisel/Özel Oda	11,9	28,6	16,7
4. Ders İçin Çalışma O.	19	33,3	14,3
5. Hobi/Oyun Odası	19	33,3	14,3
6. İş İçin Çalışma Odası	14,3	28,6	14,3
7. Ek Banyo	11,9	19	7,1
8. Kiler/Depo	54,8	59,5	4,7

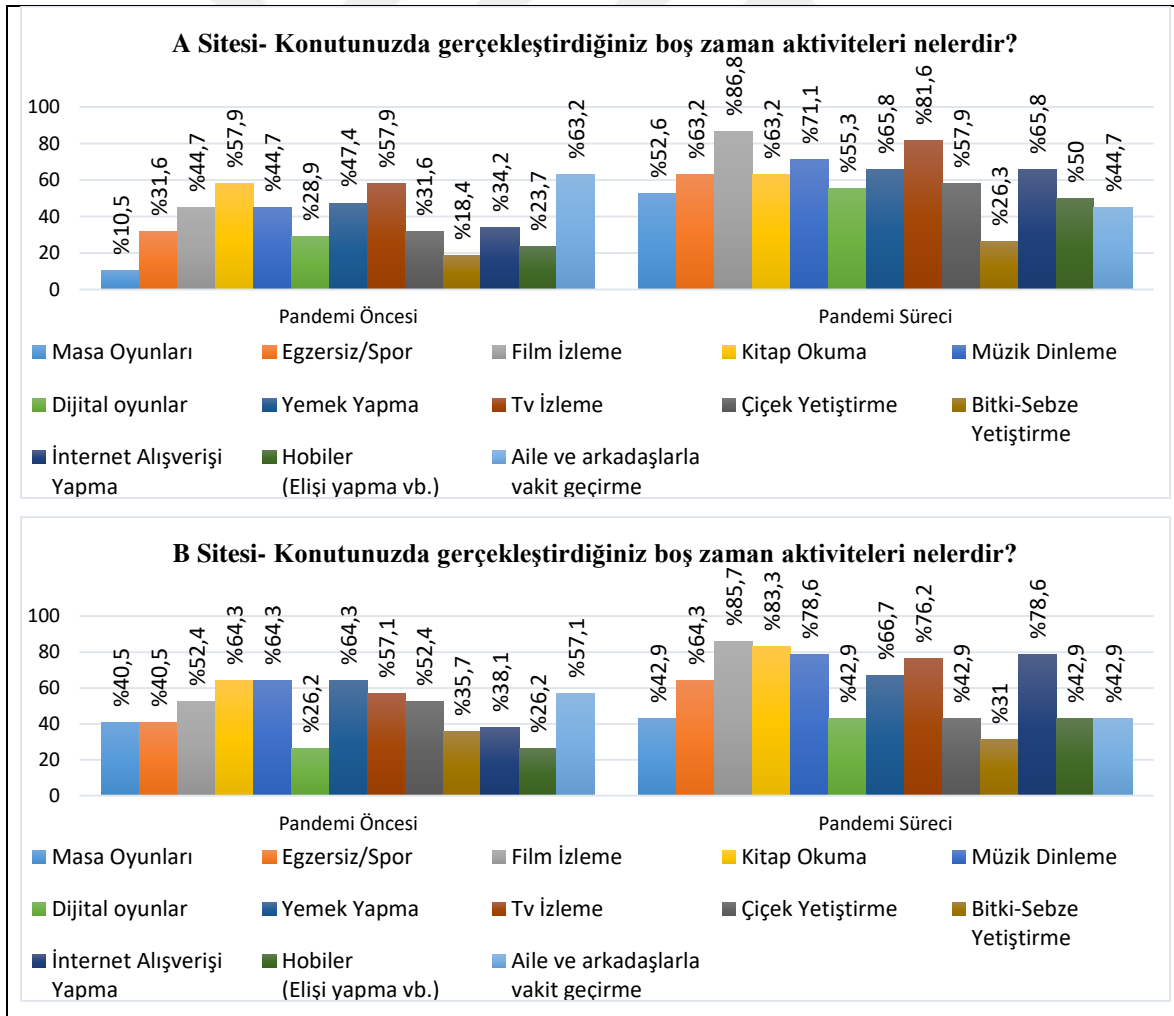
PÖ: Pandemi Öncesi, PS: Pandemi Süreci

- Pandemi Öncesinde ve Pandemi Sürecinde Yapılan Boş Zaman Aktivitelerine İlişkin Bulgular ve İrdelemeler

Soru 14. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde konutunuzda gerçekleştirdiğiniz boş zaman aktiviteleri nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için

%63,2'si aileyle/arkadaşla vakit geçirme, %57,9'u tv izleme, %57,9'u kitap okuma, %47,4'ü yemek yapma, %44,7'si film izleme, %44,7'si müzik dinleme şeklinde yanıt vermiştir. A sitesindeki kullanıcıların pandemi süreci için %86,8'i film izleme, %81,6'sı tv izleme, %71,1'i müzik dinleme, %65,8'i yemek yapma, %65,8'i internet alışverişi yapma, %63,2'si egzersiz/spor yapma, %63,2'si kitap okuma şeklinde yanıt vermiştir.

B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %64,3'ü kitap okuma, %64,3'ü müzik dinleme, %64,3'ü yemek yapma, %57,1'i tv izleme, %57,1'i aileyle/arkadaşla vakit geçirme, %52,4'ü film izleme, %52,4'ü çiçek yetiştirme, %40,5'i masa oyunları oynama, %40,5'i egzersiz/spor yapma şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi süreci için %85,7'si film izleme, %83,3'ü kitap okuma, %78,6'sı müzik dinleme, %78,6'sı internet alışverişi yapma, %76,2'si tv izleme, %66,7'si yemek yapma, %64,3'ü egzersiz/spor yapma şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 21).

Şekil 21. Kullanıcıların boş zaman aktiviteleri

Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde yapılan boş zaman aktivitelerinin yüzdelik olarak farkları alınarak aradaki farkın değerine göre bir sıralama yapılmıştır. Pandemi öncesi ve pandemi süreci kıyaslandığında pandemi sürecinde evde kalma süresinin artması nedeniyle birçok aktivitenin arttığı görülmektedir. A sitesinde film izleme, masa oyunları, internet alışverişi yapma ve egzersiz/spor; B sitesinde internet alışverişi yapma, film izleme, egzersiz/spor yapılması en çok artan aktiviteler olmuştur. Pandemi nedeniyle aile ve arkadaşlarla vakit geçirmenin de azaldığı ancak tamamen bırakılmadığı görülmektedir.

Pandemi sürecinde bireylerin gönüllü ya da zorunlu olarak evde kalması gerektiği için alışverişler internet üzerinden yapılmıştır. Evde daha fazla yemek yapıldığı ve dışarıya çıkılmadığı dönemde hareketsiz kalınması sonucu kilo artışı olduğu için evde spor yapma ihtiyacı artmıştır. Evde kalma süresinin artması ve bütün aile bireylerinin bir arada daha fazla vakit geçirmesi sebebiyle bireysel ya da grup oyunlarının oynanması artış göstermiştir.

Pandemi öncesine göre pandemi sürecinde A sitesinde çiçek yetiştirme ve bitki-sebze yetiştirme oranının artarken; B sitesinde azalmıştır. Balkon büyüklüklerinin B sitesinde daha az olması ve balkonda gerçekleştirilecek farklı eylemlere öncelik verilmesiyle çiçek ve bitki-sebze yetiştirme aktivitesi arka planda kalmıştır (Tablo 15).

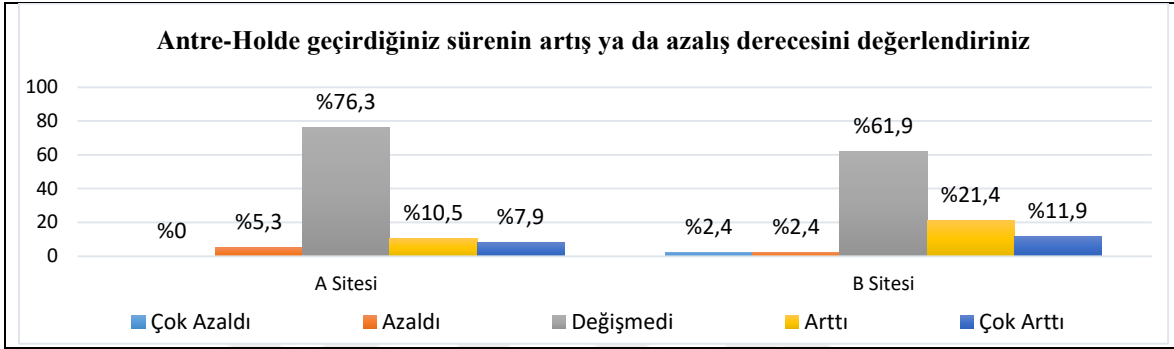
Tablo 15. Pandemi öncesine göre pandemi sürecinde en çok yapılan aktivitelerin sıralaması

A Sitesi	PÖ (%)	PS (%)	Fark (%)	B Sitesi	PÖ (%)	PS (%)	Fark (%)
Film İzleme	44,7	86,8	42,1	İnternet Alışverişi Yapma	38,1	78,6	40,5
Masa Oyunları	10,5	52,6	42,1	Film İzleme	52,4	85,7	33,3
İnternet AlışverişiYapma	34,2	65,8	31,6	Egzersiz/ Spor	40,5	64,3	23,8
Egzersiz/ Spor	31,6	63,2	31,6	Tv İzleme	57,1	76,2	19,1
Müzik Dinleme	44,7	71,1	26,4	Kitap Okuma	64,3	83,3	19,0
Dijital oyunlar	28,9	55,3	26,4	Dijital oyunlar	26,2	42,9	16,7
Çiçek Yetiştirme	31,6	57,9	26,3	Hobiler (Elişi yapma vb.)	26,2	42,9	16,7
Hobiler (Elişi yapmavb.)	23,7	50,0	26,3	Müzik Dinleme	64,3	78,6	14,3
Tv İzleme	57,9	81,6	23,7	Yemek Yapma	64,3	66,7	2,4
Yemek Yapma	47,4	65,8	18,4	Masa Oyunları	40,5	42,9	2,4
Bitki-Sebze Yetiştirme	18,4	26,3	7,9	Bitki-Sebze Yetiştirme	35,7	31,0	-4,7
Kitap Okuma	57,9	63,2	5,3	Çiçek Yetiştirme	52,4	42,9	-9,5
Aile ve arkadaşlarla vakit geçirme	63,2	44,7	-18,5	Aile ve arkadaşlarla vakit geçirme	57,1	42,9	-14,2

PÖ: Pandemi Öncesi, PS: Pandemi Süreci

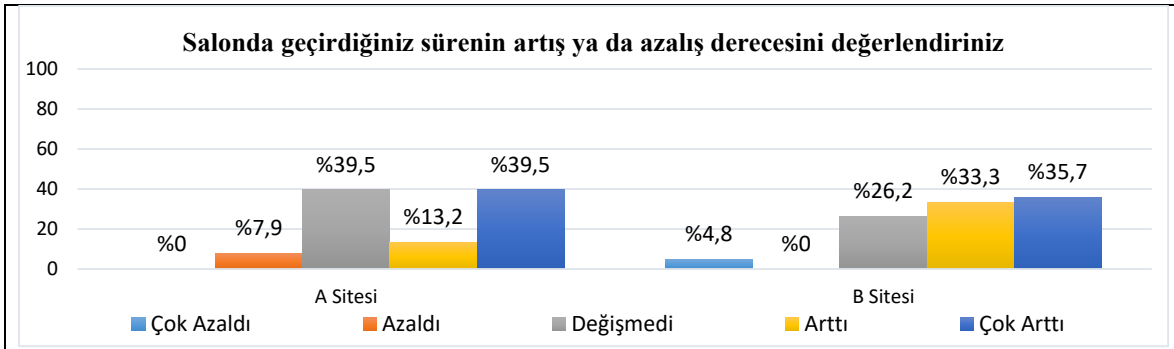
- Pandemi Öncesine Kıyasla Pandemi Sürecinde Mekânlarda Geçirilen Sürenin Değişimine İlişkin Bulgular ve İrdelemeler

Soru 15a. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde antre-holde geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların %76,3’ü değişmedi; B sitesindeki kullanıcıların %61,9’u değişmedi şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 22).

Şekil 22. Kullanıcıların antre-holde geçirdiği sürenin değişimi

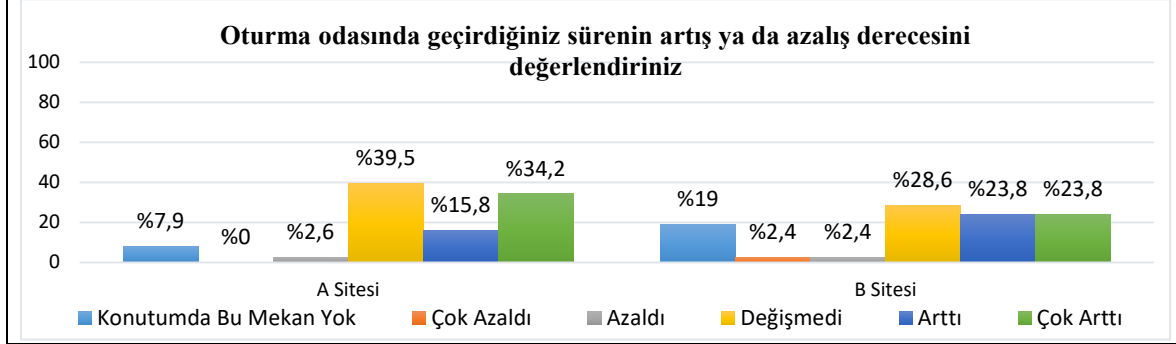
Soru 15b. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde salonunuzda geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların %39,5’i değişmedi, %39,5’i çok arttı şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %35,7’si çok arttı, %33,3’ü arttı, %26,2’si değişmedi şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 23).

Şekil 23. Kullanıcıların salonunda geçirdiği sürenin değişimi

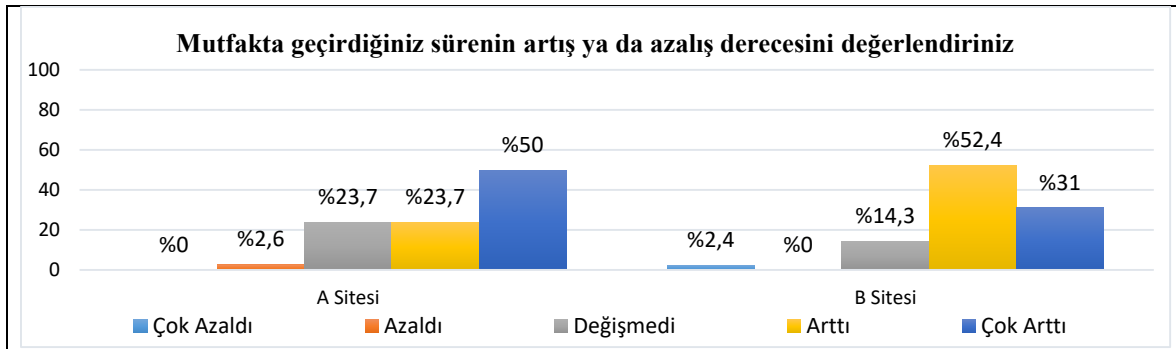
Soru 15c. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde oturma odanızda geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların

%39,5'i değişmedi, %34,2'si çok arttı şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %28,6'sı değişmedi, %23,8'i arttı, %23,8'i çok arttı şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 24).

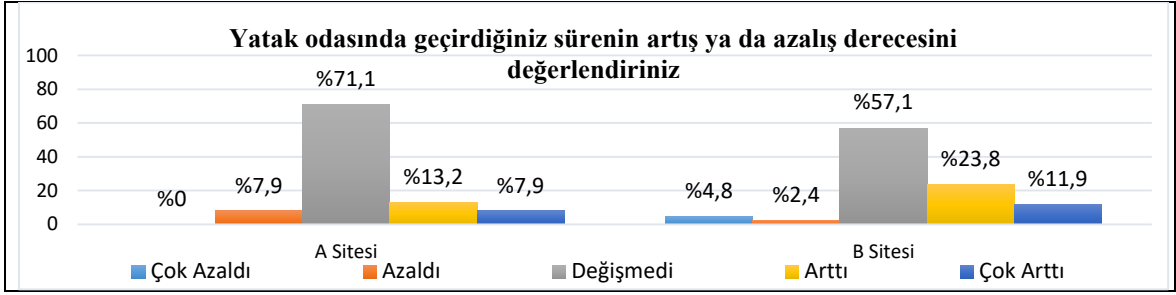
Şekil 24. Kullanıcıların oturma odasında geçirdiği sürenin değişimi

Soru 15d. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde mutfağınızda geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların %23,7'si değişmedi, %23,7'si arttı, %50'si çok arttı şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %52,4'ü arttı, %31'i çok arttı şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 25).

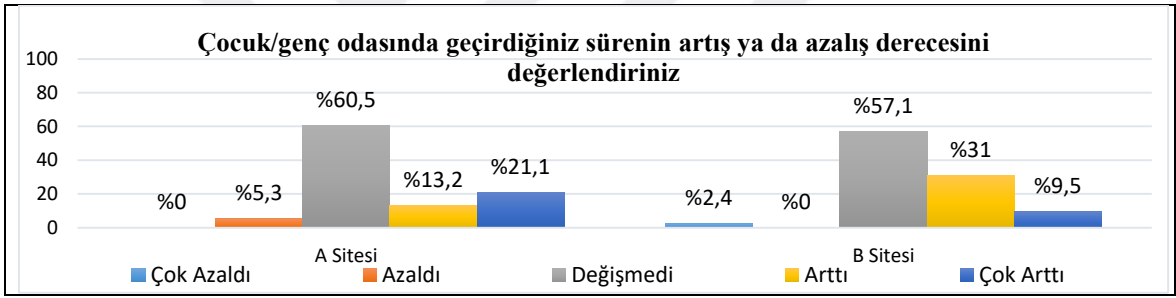
Şekil 25. Kullanıcıların mutfakta geçirdiği sürenin değişimi

Soru 15e. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde yatak odanızda geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların, %71,1'i değişmedi; B sitesindeki kullanıcıların %57,1'i değişmedi, %23,8'i arttı şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 26).

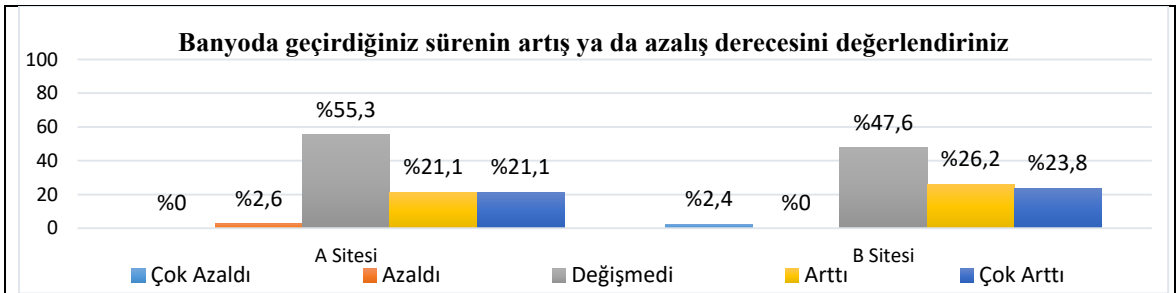
Şekil 26. Kullanıcıların yatak odasında geçirdiği sürenin değişimi

Soru 15f. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde çocuk/genç odasında geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların %60,5’i değişmedi; B sitesindeki kullanıcıların %57,1’i değişmedi, %31’i arttı şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 27).

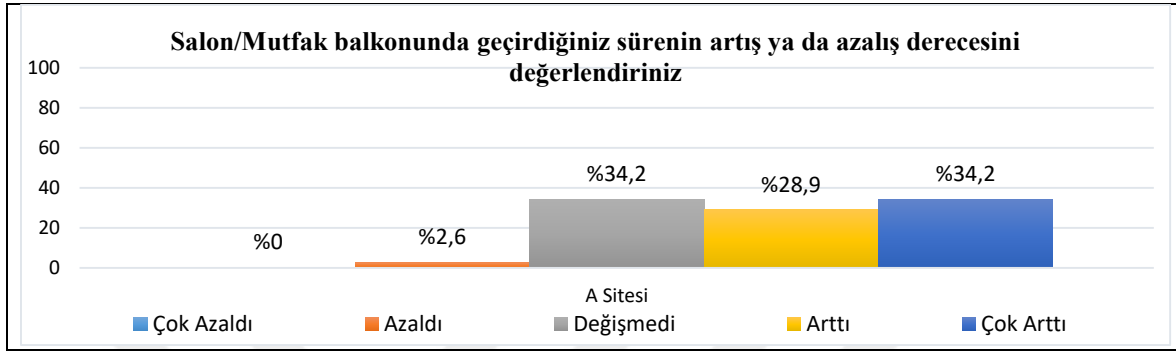
Şekil 27. Kullanıcıların çocuk/genç odasında geçirdiği sürenin değişimi

Soru 15g. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde banyoda geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların %55,3’ü değişmedi; B sitesindeki kullanıcıların %47,6’sı değişmedi şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 28).

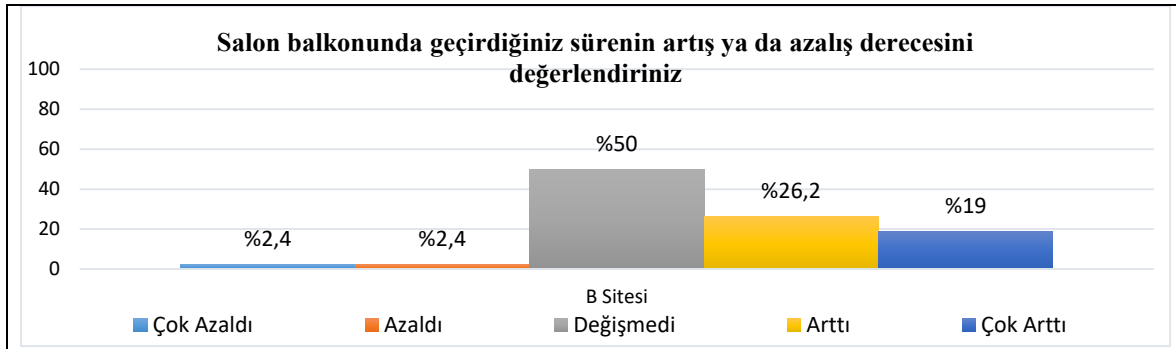
Şekil 28. Kullanıcıların banyoda geçirdiği sürenin değişimi

Soru 15h. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde salon/mutfak balkonunda geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların %2,6’sı azaldı, %34,2’si değişmedi, %34,2’si çok arttı şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 29).

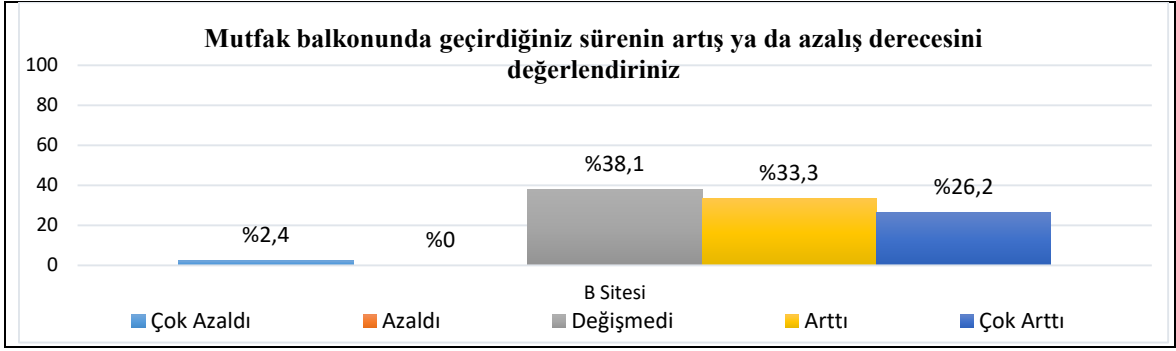
Şekil 29. Kullanıcıların salon/mutfak balkonunda geçirdiği sürenin değişimi

Soru 15h-1. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde salon balkonunda geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; B sitesindeki kullanıcıların %50’si değişmedi, %26,2’si arttı şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 30).

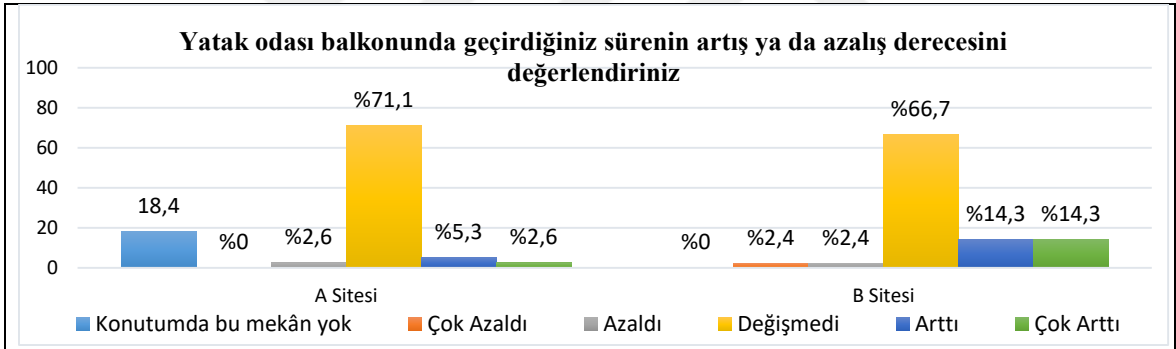
Şekil 30. Kullanıcıların salon balkonunda geçirdiği sürenin değişimi

Soru 15h-2. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde mutfak balkonunda geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; B sitesindeki kullanıcıların %38,1’i değişmedi, %33,3’ü arttı şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 31).

Şekil 31. Kullanıcıların mutfak balkonunda geçirdiği sürenin değişimi

Soru 15i. “Pandemi öncesine kıyasla pandemi sürecinde yatak odası balkonunda geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların %71,1’i değişmedi; B sitesindeki kullanıcıların %66,7’si değişmedi şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 32).

Şekil 32. Kullanıcıların yatak odası balkonunda geçirdiği sürenin değişimi

Pandemi öncesine göre pandemi sürecinde mekânlarda geçirilen sürenin değişimi irdelenirken tüm mekânlar için aritmetik ortalama değeri hesaplanarak bir sıralama yapılmıştır.

Pandemi sürecinde evde kalma süresinin artması nedeniyle özellikle gündüz daha çok kullanılan mekânlarda (Mutfak, Salon, Oturma Odası, Çocuk Odası, Banyo, Salon/Mutfak Balkonları) geçirilen sürenin arttığı görülmektedir.

Pandemi sürecinde kullanımı en çok artan mekân her iki sitede de mutfak olmuştur. Bu artış, teması en aza indirmek amacıyla temel ihtiyaç olarak görülen ekmek gibi gıdaların evde yapıldığı ve yeni yemeklerin denendiği bir süreç olmasıyla ilişkilendirilebilir.

Yatak odası kullanımının iki sitede de değişmemesinin sebebi olarak pandemi öncesinde de bu mekânların gece kullanılan mekânlar olması ve iki süreçte de aynı oranda kullanılmalarıyla ilişkilendirilebilir (Tablo 16).

Tablo 16. Pandemi öncesine göre pandemi sürecinde mekânlarda geçirilen sürenin değişimi sıralaması

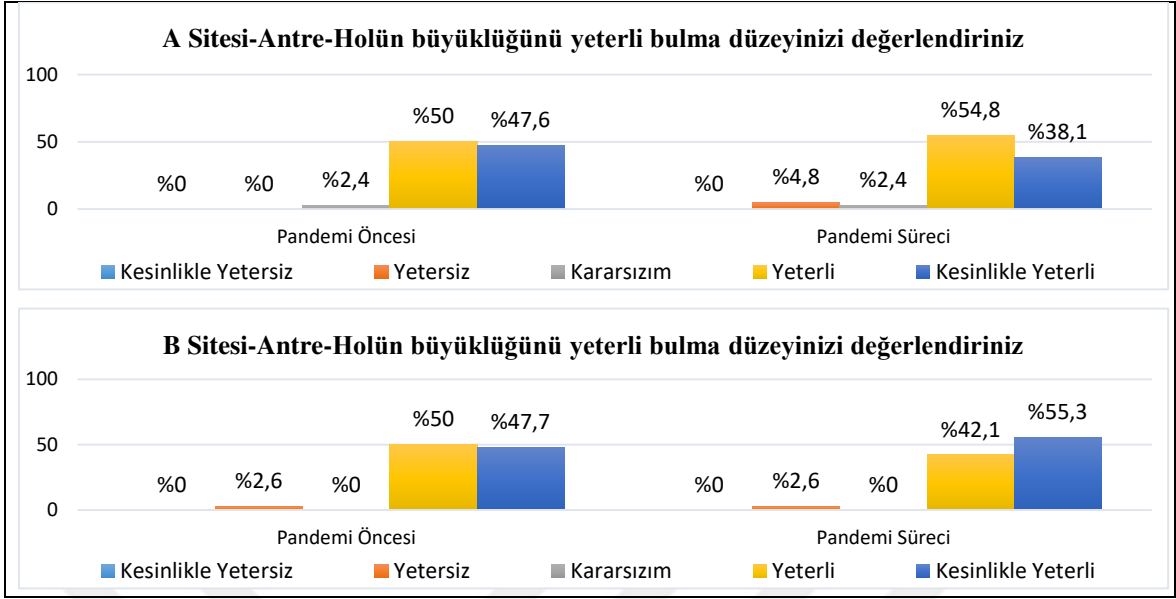
A Sitesi	$\bar{x}$	Ss	Düzy
1. Mutfak	4,21	0,905	Çok Arttı
2. Salon/Mutfak Balkon	3,95	0,899	Arttı
3. Salon	3,84	1,053	Arttı
4. Banyo	3,61	0,855	Arttı
5. Oturma Odası	3,58	1,407	Arttı
6. Çocuk Odası	3,50	0,893	Arttı
7. Antre-Hol	3,21	0,664	Değişmedi
8. Yatak Odası	3,21	0,704	Değişmedi
9. Yatak Odası Balkon	2,53	1,289	Azaldı

B Sitesi	$\bar{x}$	Ss	Düzy
1. Mutfak	4,10	0,821	Arttı
2. Salon	3,95	1,035	Arttı
3. Mutfak Balkon	3,81	0,917	Arttı
4. Banyo	3,69	0,924	Arttı
5. Salon Balkon	3,57	0,914	Arttı
6. Çocuk Odası	3,45	0,772	Arttı
7. Antre-Hol	3,38	0,825	Değişmedi
8. Yatak Odası	3,36	0,906	Değişmedi
9. Yatak Odası Balkon	3,36	0,850	Değişmedi
10. Oturma Odası	3,07	1,759	Değişmedi

PÖ: Pandemi Öncesi, PS: Pandemi Süreci, $\bar{x}$: Aritmetik Ortalama, Ss: Standart Sapma

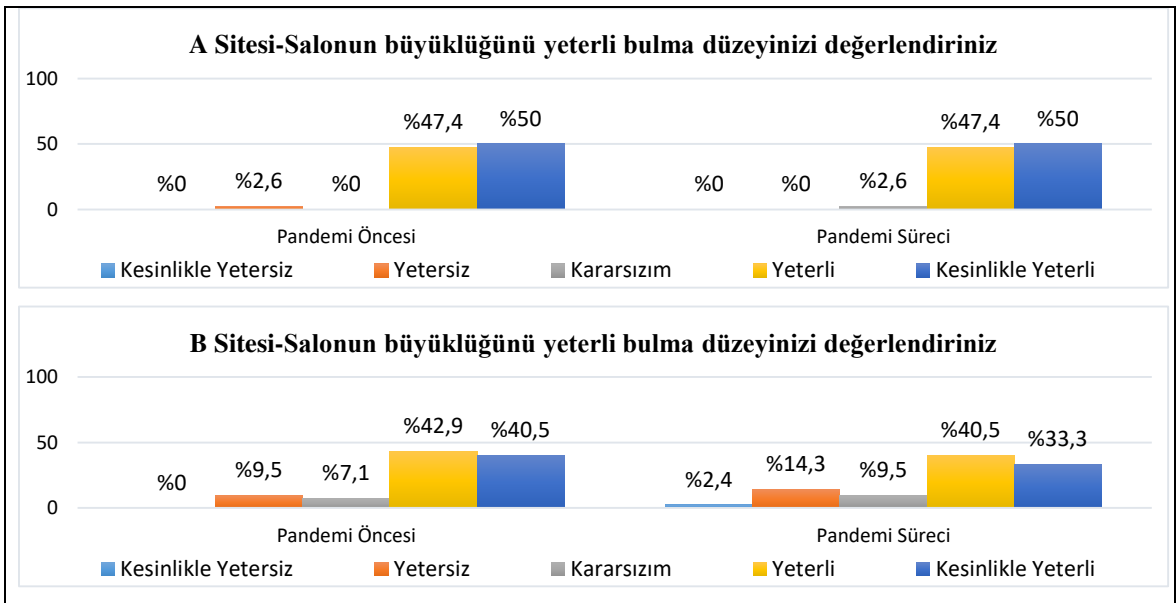
- Pandemi Öncesinde ve Pandemi Sürecinde Mekân Büyüklüklerinin Yeterliliğine İlişkin Bulgular ve İrdelemeler

Soru 16a. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde antre-holün büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %50’si yeterli, %47,6’sı kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %54,8’i yeterli, %38,1’i kesinlikle yeterli şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %50’si yeterli, %47,7’si kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %55,3’ü kesinlikle yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 33).

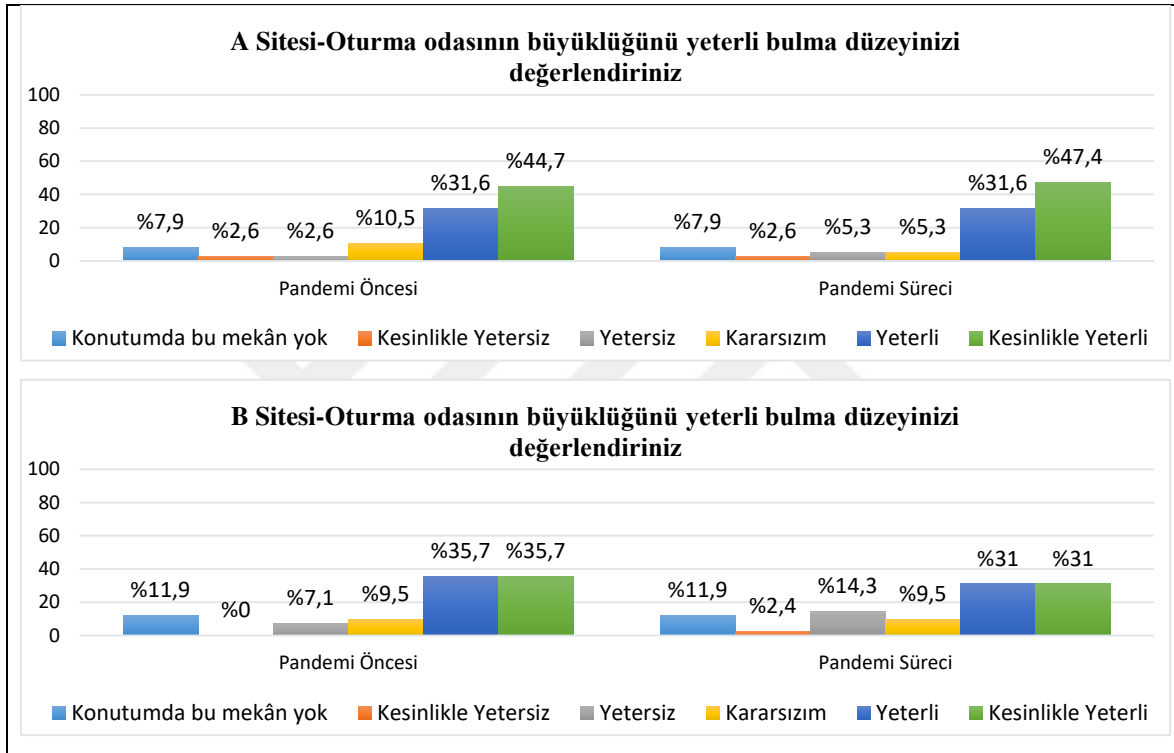
Şekil 33. Kullanıcıların antre-holün büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 16b. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde salonun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %50’si kesinlikle yeterli, %47,4’ü yeterli; pandemi süreci için %50’si kesinlikle yeterli, %47,4’ü yeterli şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %42,9’u yeterli, %40,5’i kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %40,5’i yeterli, %33,3’ü kesinlikle yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 34).

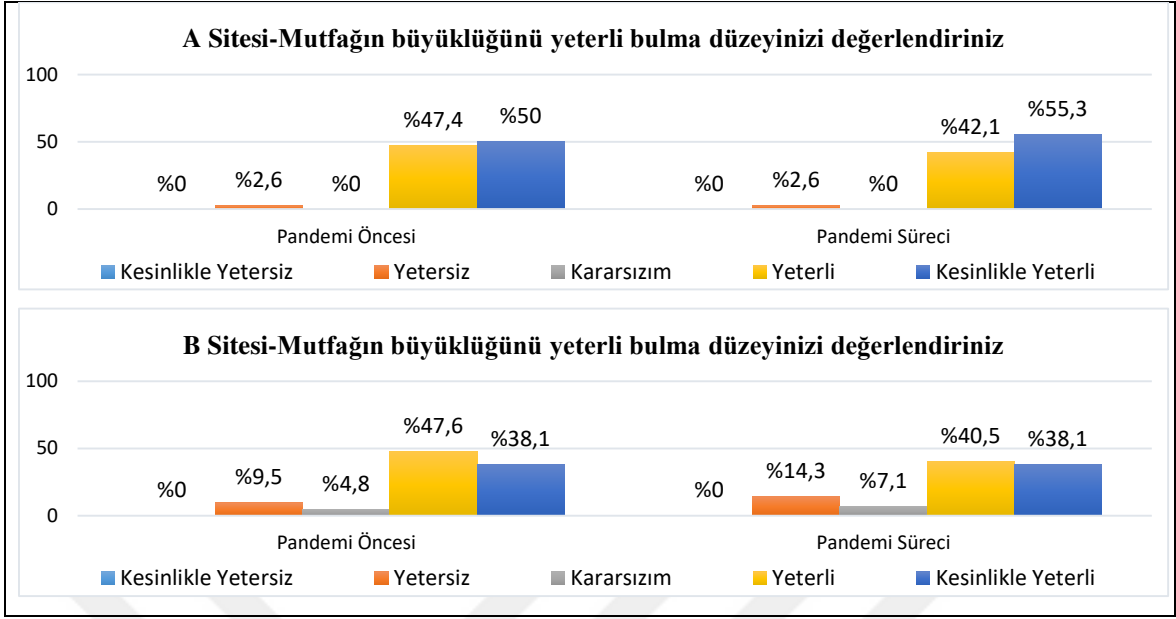
Şekil 34. Kullanıcıların salonun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 16c. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde oturma odasının büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %44,7’si kesinlikle yeterli, %31,6’sı yeterli,; pandemi süreci için %47,4’ü kesinlikle yeterli, %31,6’sı yeterli, şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %35,7’si yeterli, %35,7’si kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %31’i yeterli, %31’i kesinlikle yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 35).

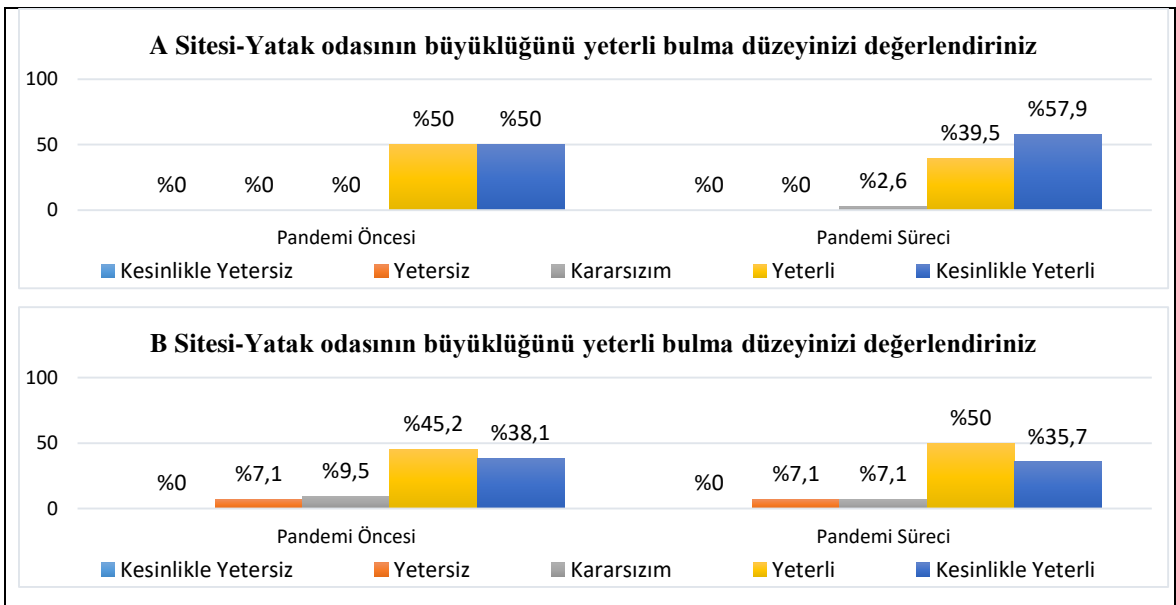
Şekil 35. Kullanıcıların oturma odası mekânının büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 16d. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde mutfağın büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %50’si kesinlikle yeterli, %47,4’ü yeterli; pandemi süreci için %55,3’ü kesinlikle yeterli, %42,1’i yeterli şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %47,6’sı yeterli, %38,1’i kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %40,5’i yeterli, %38,1’i kesinlikle yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 36).

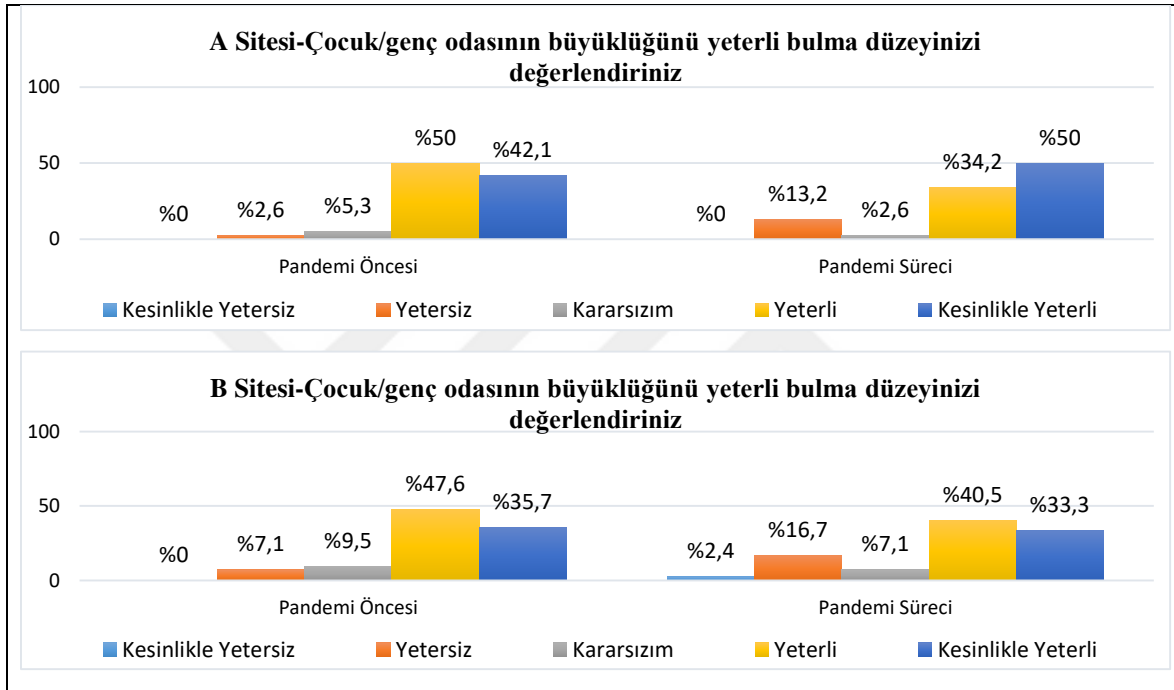
Şekil 36. Kullanıcıların mutfağın büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 16e. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde yatak odasının büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %50’si yeterli, %50’si kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %57,9’u kesinlikle yeterli, %39,5’i yeterli şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %45,2’si yeterli, %38,1’i kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %50’si yeterli, %35,7’si kesinlikle yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 37).

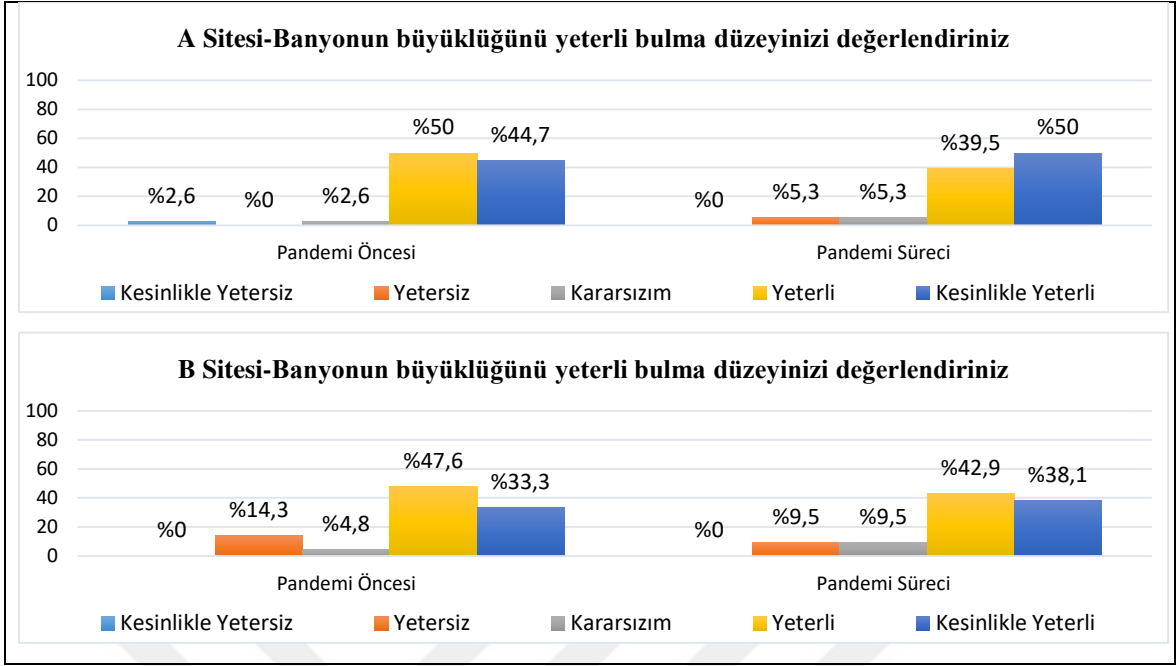
Şekil 37. Kullanıcıların yatak odasının büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 16f. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde çocuk/genç odasının büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %50’si yeterli, %42,1’i kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %50’si kesinlikle yeterli, %34,2’si yeterli şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %47,6’sı yeterli, %35,7’si kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %40,5’i yeterli, %33,3’ü kesinlikle yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 38).

Şekil 38. Kullanıcıların çocuk/genç odasının büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 16g. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde banyonun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %50’si yeterli, %44,7’si kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %50’si kesinlikle yeterli, %39,5’i yeterli şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %47,6’sı yeterli, %33,3’ü kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %42,9’u yeterli, %38,1’i kesinlikle yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 39).

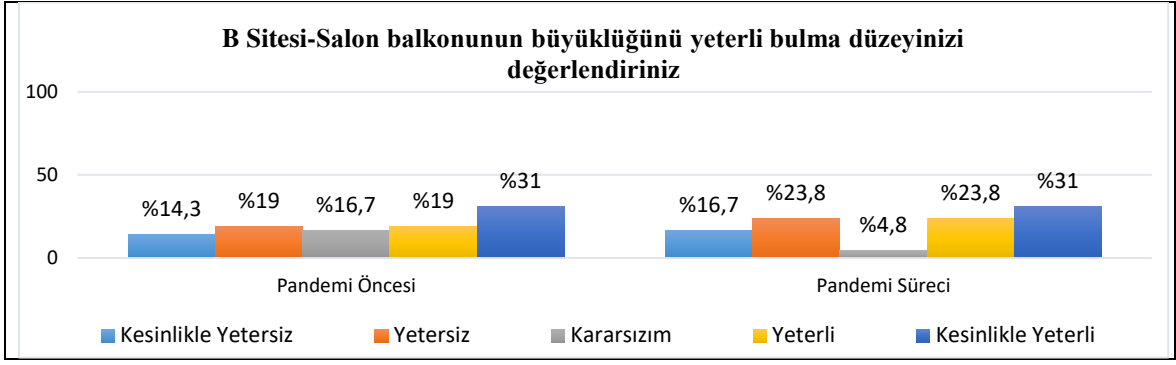
Şekil 39. Kullanıcıların banyonun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 16h. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde salon/mutfak balkonunun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %52,6’sı kesinlikle yeterli, %42,1’i yeterli; pandemi süreci için %55,3’ü kesinlikle yeterli, %39,5’i yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 40).

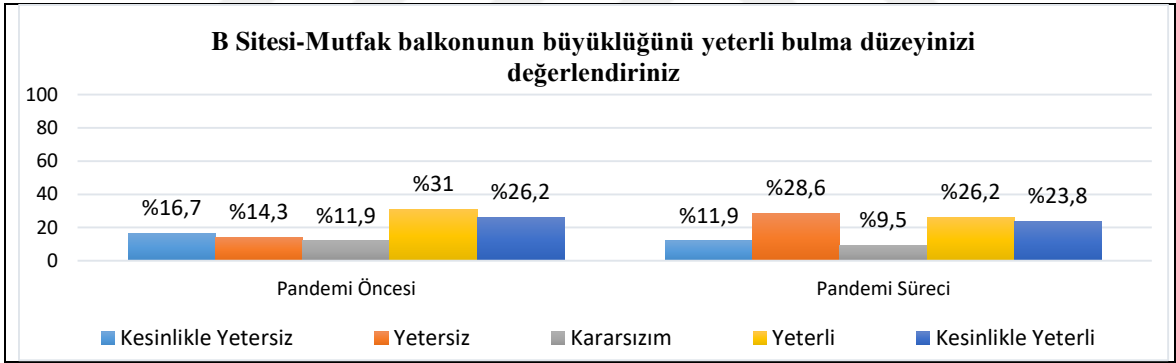
Şekil 40. Kullanıcıların salon/mutfak balkonun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 16h-1. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde salon balkonunun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %31’i kesinlikle yeterli, %19’u yetersiz, %19’u yeterli; pandemi süreci için %31’i kesinlikle yeterli, %23,8’i yetersiz, %23,8’i yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 41).

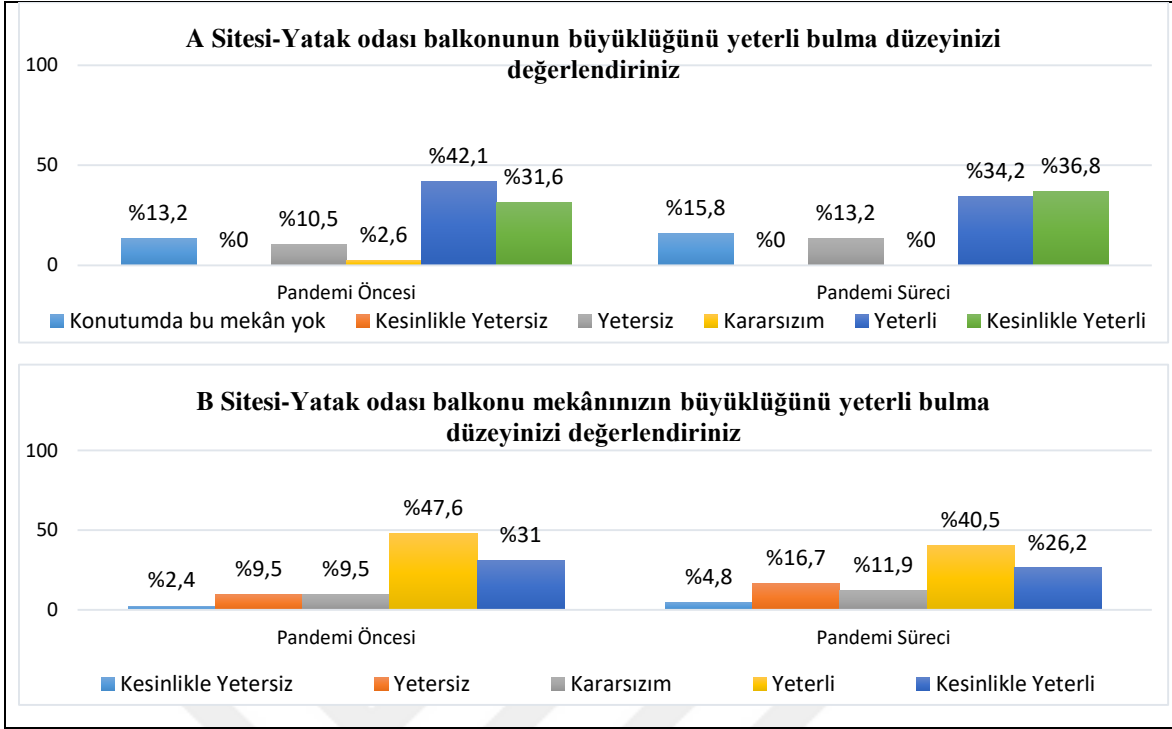
Şekil 41. Kullanıcıların salon balkonunun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 16h-2. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde mutfak balkonunun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %31’i yeterli, %26,2’si kesinlikle yeterli, %16,7’si kesinlikle yetersiz; pandemi süreci için %28,6’sı yetersiz, %26,2’si yeterli, %23,8’i kesinlikle yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 42).

Şekil 42. Kullanıcıların mutfak balkonunun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Soru 16i. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde yatak odası balkonunun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi değerlendiriniz” ifadesine; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %42,1’i yeterli, %31,6’sı kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %36,8’i kesinlikle yeterli, %34,2’si yeterli şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %47,6’sı yeterli, %31’i kesinlikle yeterli; pandemi süreci için %40,5’i yeterli, %26,2’si kesinlikle yeterli şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 43).

Şekil 43. Kullanıcıların yatak odası balkonunun büyüklüğünü yeterli bulma düzeyi

Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde mekân büyüklüklerinin yeterliliği irdelendiğinde B sitesindeki kullanıcıların hem pandemi öncesinde hem de pandemi sürecinde mekânların büyüklüklerini yeterli bulma düzeyi, A sitesindeki kullanıcılara göre daha düşüktür. Bunun nedeni B sitesindeki mekânların metrekaresinin A sitesine göre düşük olması ile ilişkilidir.

A sitesinde pandemi sürecinde mekânların yeterlilik düzeyinde büyük bir değişim olmadığı ve genel anlamda birçok mekânın yeterlilik düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. B sitesinde özellikle salon, oturma odası ve çocuk/genç odası pandemi sürecinde büyüklük olarak yeterli bulunmasına rağmen yeterlilik düzeyi azalan mekânlardır. Bu durumun nedeni olarak mekânların kullanım süresinin ve mekânlarda yapılan eylemlerin artış göstermesinden kaynaklı olduğu ve mekânların ek işlev için uygun boyutta olmadığı düşünülmektedir.

Balkon büyüklüğünün yeterliliği irdelendiğinde A sitesinde birleşik olan salon/mutfak balkonu kesinlikle yeterli bulunurken; B sitesinde ayrı olarak bulunan salon ve mutfak balkonlarının yeterliliği konusunda kararsız kalınmıştır. B sitesinde balkon büyüklüğünün yeterliliğinin düşük olmasının nedeni olarak mekân büyüklüğünün etkili olduğu düşünülmektedir. B sitesinde balkon metrekaresinin düşük olması nedeniyle daha

önce yapılan bazı eylemlerin bu süreçte öncelik sırasına göre arka planda kaldığı görülmektedir. Bu süreçte daha öncelikli olduğu düşünülen iş için çalışma, depolama ve kitap okuma eylemleri artış gösterirken; çiçek yetiştirme, tv izleme ve oyun-eğlence eylemleri arka planda kalarak azalmıştır. Azalan ve artan eylemler düşünüldüğünde bazı eylemlerden vazgeçmek durumunda kalınması kararsızlıkla sonuçlanmış olabilir (Tablo 17).

Tablo 17. Pandemi öncesine ve pandemi sürecine göre konuttaki mekân büyüklüklerinin değerlendirilmesi

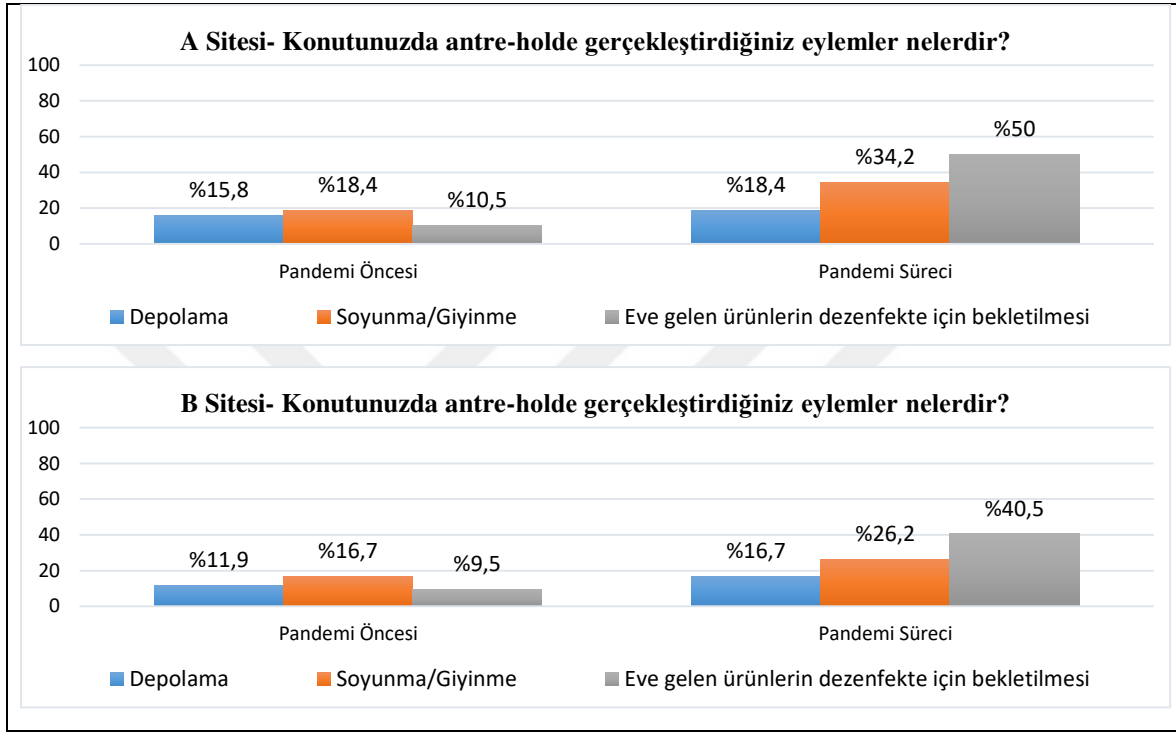
		A Sitesi				B Sitesi			
		$\bar{x}$	Ss	Düzyey	m ²	$\bar{x}$	Ss	Düzyey	m ²
Antre-Hol	PÖ	4,42	0,642	Kesinlikle Yeterli	10,30	4,45	0,550	Kesinlikle Yeterli	9,86
	PS	4,50	0,647	Kesinlikle Yeterli		4,26	0,734	Kesinlikle Yeterli	
Salon	PÖ	4,45	0,645	Kesinlikle Yeterli	37,10	4,14	0,926	Yeterli	30,84
	PS	4,47	0,557	Kesinlikle Yeterli		3,88	1,109	Yeterli	
Oturma Odası	PÖ	3,89	1,485	Yeterli	13,00	3,64	1,605	Yeterli	13,10
	PS	3,92	1,514	Yeterli		3,38	1,667	Kararsızım	
Mutfak	PÖ	4,45	0,645	Kesinlikle Yeterli	18,21	4,14	0,899	Yeterli	11,60
	PS	4,50	0,647	Kesinlikle Yeterli		4,02	1,024	Yeterli	
Yatak Odası	PÖ	4,50	0,507	Kesinlikle Yeterli	18,45	4,14	0,872	Yeterli	12,80
	PS	4,55	0,555	Kesinlikle Yeterli		4,14	0,843	Yeterli	
Çocuk Odası	PÖ	4,32	0,702	Kesinlikle Yeterli	13,00	4,12	0,861	Yeterli	11,70
	PS	4,21	1,018	Kesinlikle Yeterli		3,86	1,138	Yeterli	
Banyo	PÖ	4,34	0,781	Kesinlikle Yeterli	4,45	4,00	0,988	Yeterli	4,18
	PS	4,34	0,815	Kesinlikle Yeterli		4,10	0,932	Yeterli	
Yatak Odası Balkon	PÖ	3,55	1,655	Yeterli	7,20	3,95	1,011	Yeterli	7,35
	PS	3,47	1,797	Yeterli		3,67	1,183	Yeterli	
Salon/ Mutfak Balkon	PÖ	4,45	0,686	Kesinlikle Yeterli	11,40	-	-	-	-
	PS	4,47	0,687	Kesinlikle Yeterli		-	-	-	
Salon Balkon	PÖ	-	-	-	-	3,33	1,459	Kararsızım	5,34
	PS	-	-	-		3,29	1,535	Kararsızım	
Mutfak Balkon	PÖ	-	-	-	-	3,36	1,445	Kararsızım	5,74
	PS	-	-	-		3,21	1,406	Kararsızım	

PÖ: Pandemi Öncesi, PS: Pandemi Süreci, $\bar{x}$: Aritmetik Ortalama, Ss: Standart Sapma

- Pandemi Öncesinde ve Pandemi Sürecinde Mekânlarda Yapılan Eylemlere İlişkin Bulgular ve İrdelemeler

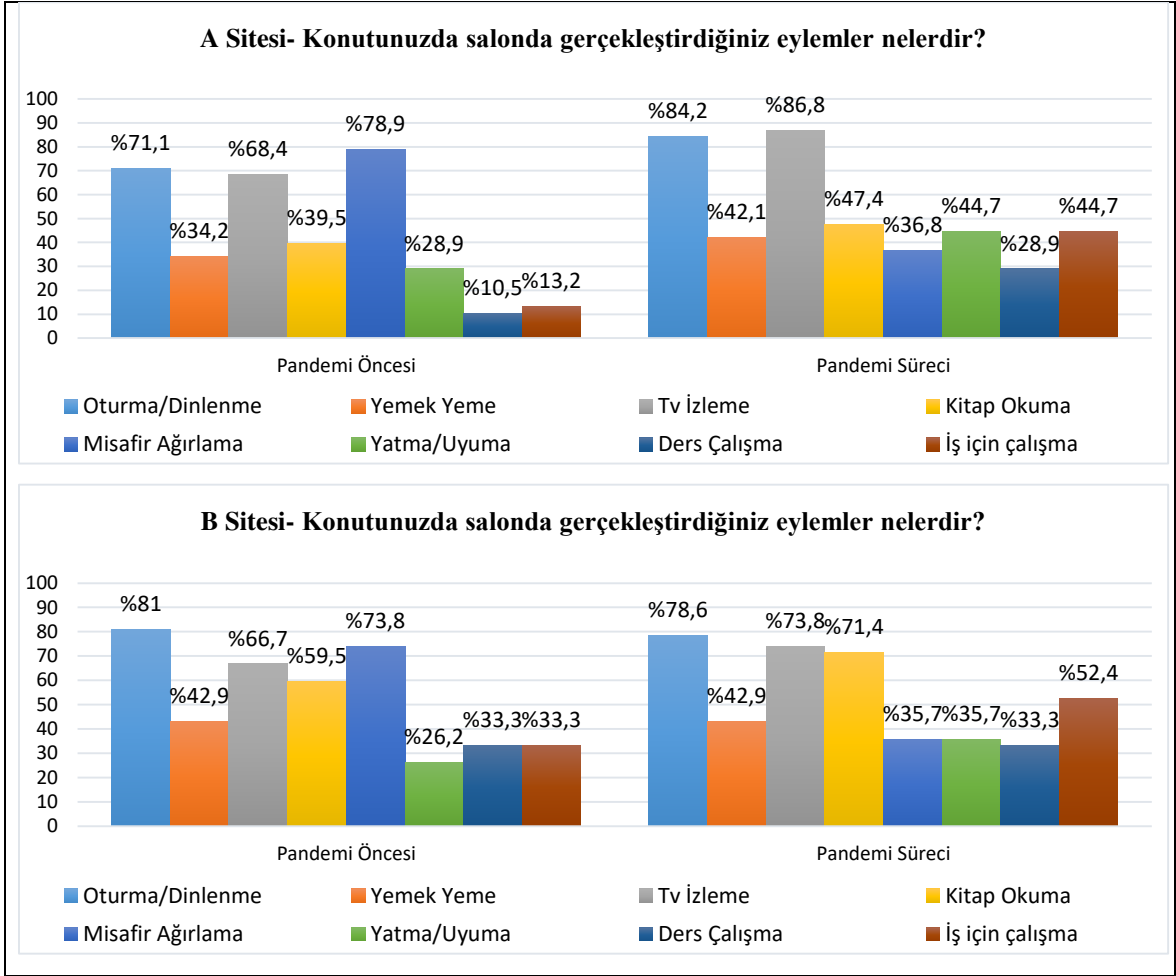
Soru 17. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde antre-holde gerçekleştirdiğiniz eylemler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %18,4’ü soyunma/giyinme, %10,5’i eve gelen ürünlerin dezenfekte için bekletilmesi; pandemi süreci için %34,2’si soyunma/giyinme, %50’si eve gelen ürünlerin dezenfekte için bekletilmesi

şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %16,7'si soyunma/giyinme, %9,5'i eve gelen ürünlerin dezenfekte için bekletilmesi; pandemi süreci için %26,2'si soyunma/giyinme, %40,5'i eve gelen ürünlerin dezenfekte için bekletilmesi şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 44).

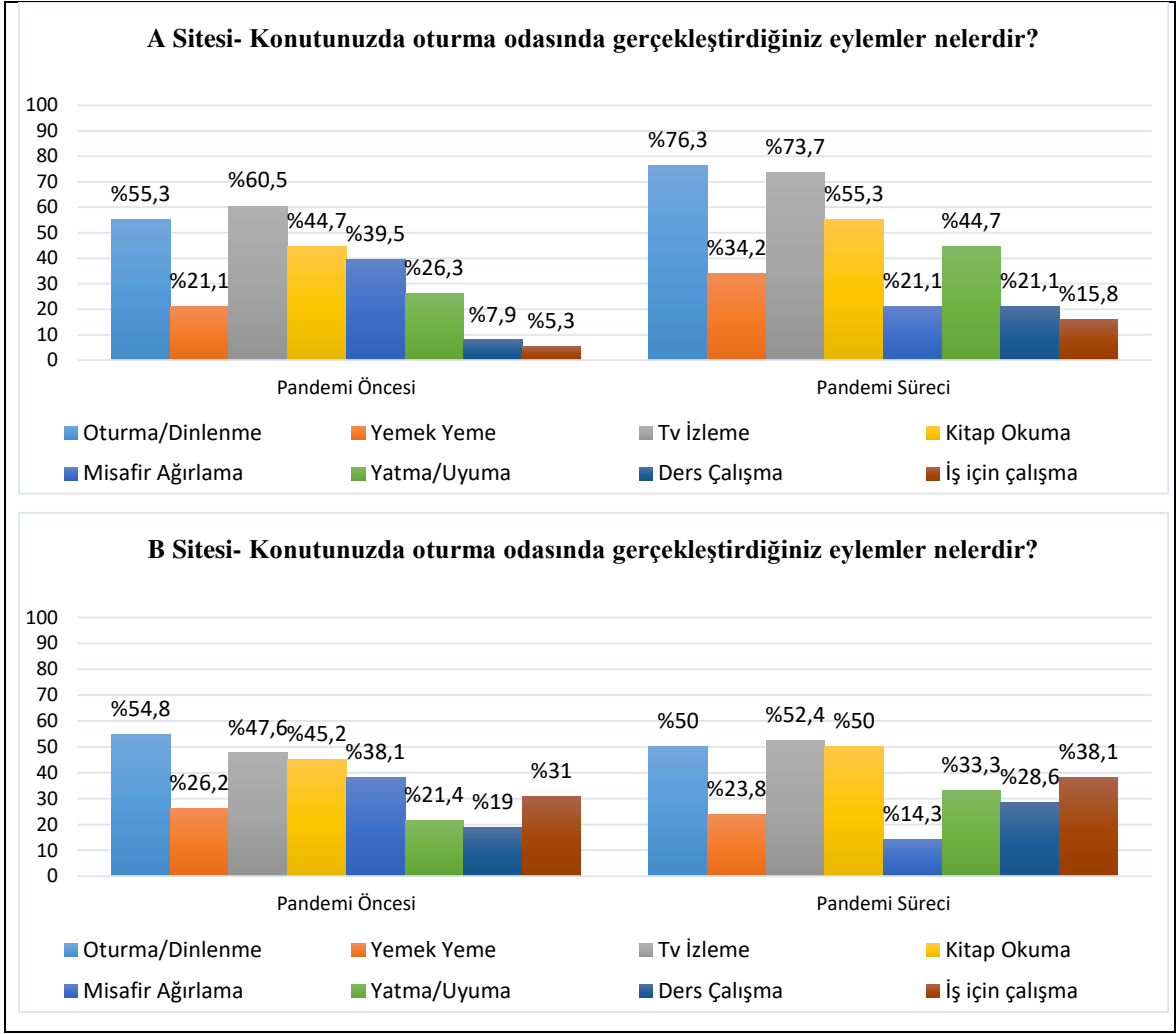
Şekil 44. Kullanıcıların antre-holde gerçekleştirdiği eylemler

Soru 18. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde salonda gerçekleştirdiğiniz eylemler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %78,9’u misafir ağırlama, %71,1’i oturma/dinlenme, %68,4’ü tv izleme; pandemi süreci için %86,8’i tv izleme, %84,2’si oturma/dinlenme, %47,4’ü kitap okuma şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %81’i oturma/dinlenme, %73,8’i misafir ağırlama, %66,7’si tv izleme; pandemi süreci için %78,6’sı oturma/dinlenme, %73,8’i tv izleme, %71,4’ü kitap okuma şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 45).

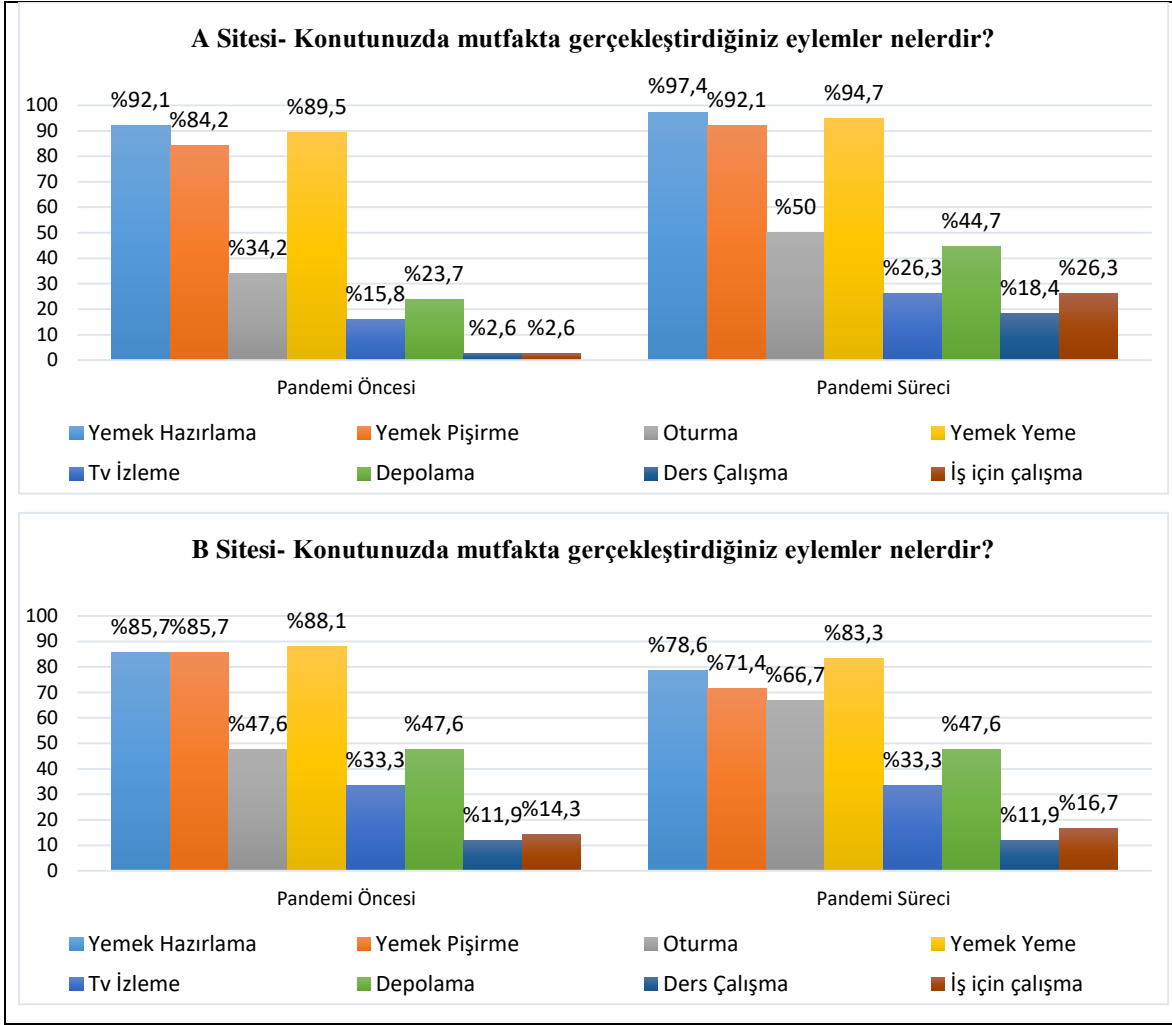
Şekil 45. Kullanıcıların salonda gerçekleştirdiği eylemler

Soru 19. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde oturma odasında gerçekleştirdiğiniz eylemler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %60,5’i tv izleme, %55,3’ü oturma/dinlenme, %44,7’si kitap okuma; pandemi süreci için %76,3’ü oturma/dinlenme, %73,7’si tv izleme, %55,3’ü kitap okuma şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %54,8’i oturma/dinlenme, %47,6’sı tv izleme, %45,2’si kitap okuma; pandemi süreci için %52,4’ü tv izleme, %50’si oturma/dinlenme, %50’si kitap okuma şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 46).

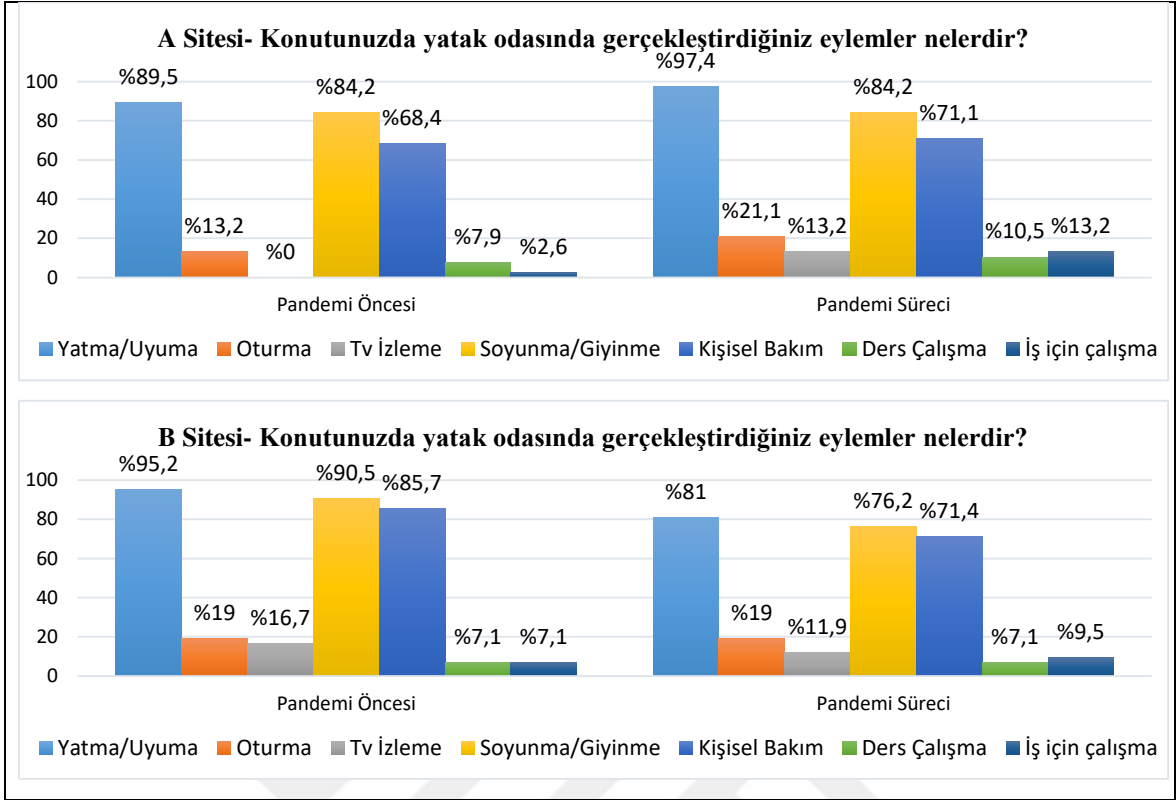
Şekil 46. Kullanıcıların oturma odasında gerçekleştirdiği eylemler

Soru 20. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde mutfakta gerçekleştirdiğiniz eylemler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %92,1’i yemek hazırlama, %89,5’i yemek yeme, %84,2’si yemek pişirme; pandemi süreci için %97,4’ü yemek hazırlama, %94,7’si yemek yeme, %92,1’i yemek pişirme şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %88,1’i yemek yeme, %85,7’si yemek hazırlama, %85,7’si yemek pişirme; pandemi süreci için %83,3’ü yemek yeme, %78,6’sı yemek hazırlama, %71,4’ü yemek pişirme şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 47).

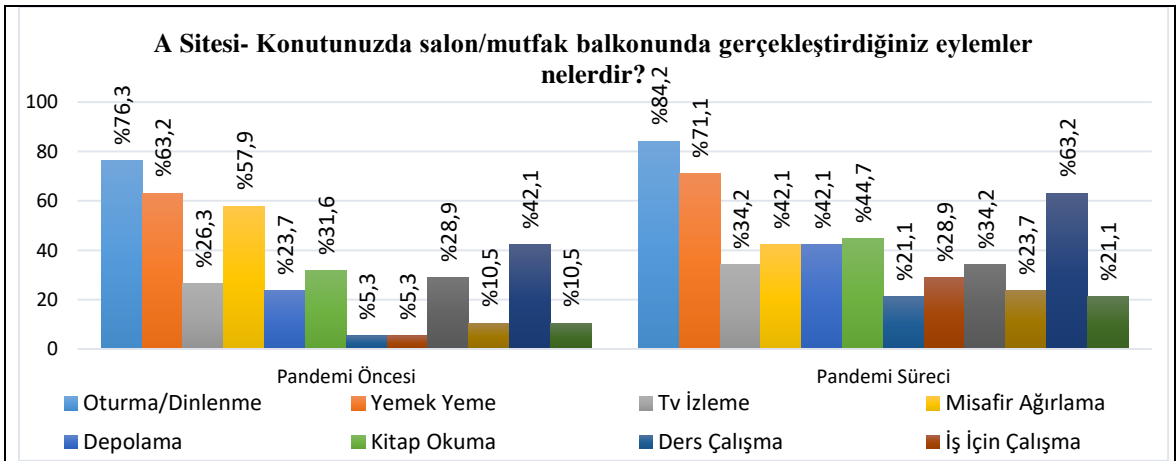
Şekil 47. Kullanıcıların mutfakta gerçekleştirdiği eylemler

Soru 21. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde yatak odasında gerçekleştirdiğiniz eylemler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %89,5’i yatma/uyuma, %84,2’si soyunma/giyinme, %68,4’ü kişisel bakım; pandemi süreci için %97,4’ü yatma/uyuma, %84,2’si soyunma/giyinme, %71,1’i kişisel bakım, şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %95,2’si yatma/uyuma, %90,5’i soyunma/giyinme, %85,7’si kişisel bakım; pandemi süreci için %81’i yatma/uyuma, %76,2’si soyunma/giyinme, %71,4’ü kişisel bakım şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 48).

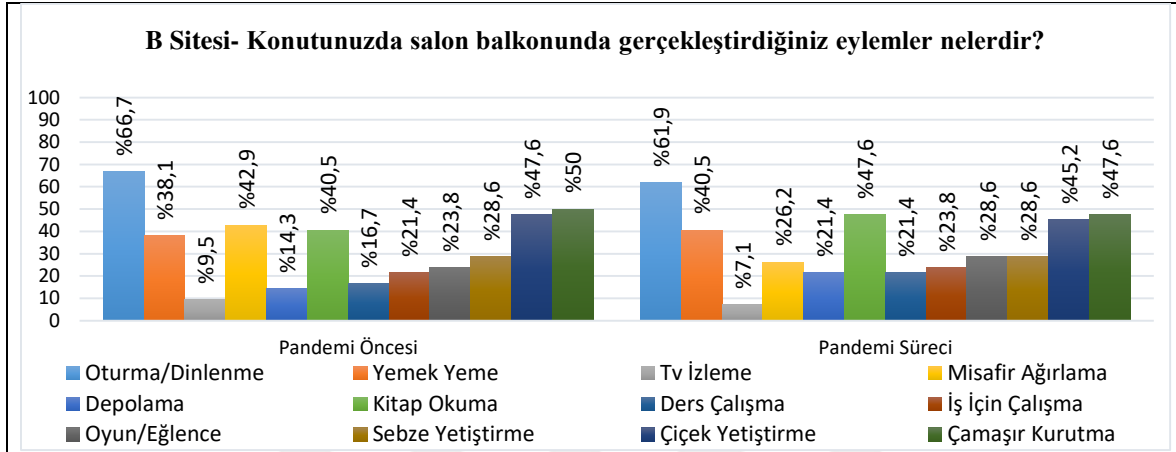
Şekil 48. Kullanıcıların yatak odasında gerçekleştirdiği eylemler

Soru 22. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde salon/mutfak balkonunda gerçekleştirdiğiniz eylemler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %76,3’ü oturma/dinlenme, %63,2’si yemek yeme, %57,9’u misafir ağırlama; pandemi süreci için %84,2’si oturma/dinlenme, %71,1’i yemek yeme, %63,2’si çiçek yetiştirme şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 49).

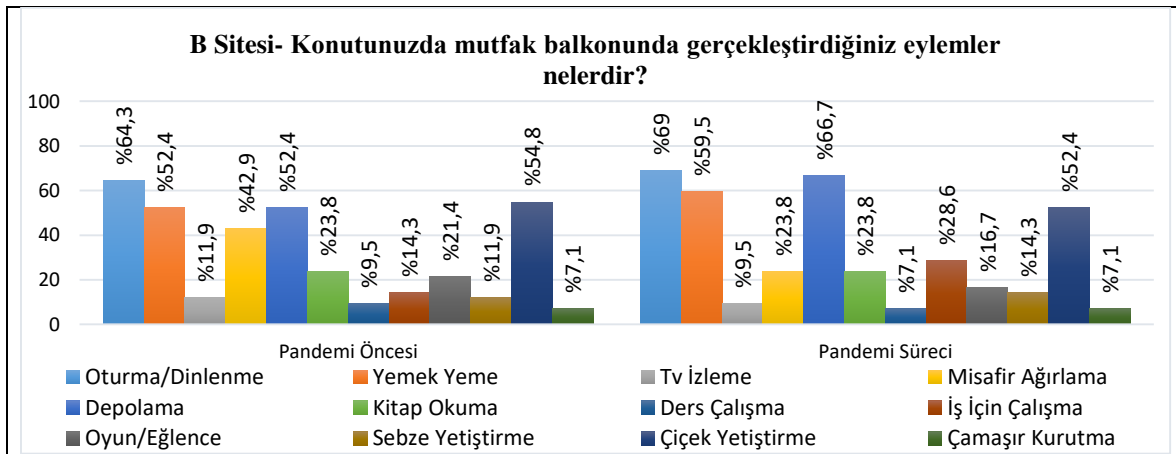
Şekil 49. Kullanıcıların salon/mutfak balkonunda gerçekleştirdiği eylemler

Soru 22a. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde salon balkonunda gerçekleştirdiğiniz eylemler nelerdir?” sorusuna; B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %66,7’si oturma/dinlenme, %50’si çamaşır kurutma, %47,6’sı çiçek yetiştirme; pandemi süreci için %61,9’u oturma/dinlenme, %47,6’sı kitap okuma, %47,6’sı çamaşır kurutma şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 50).

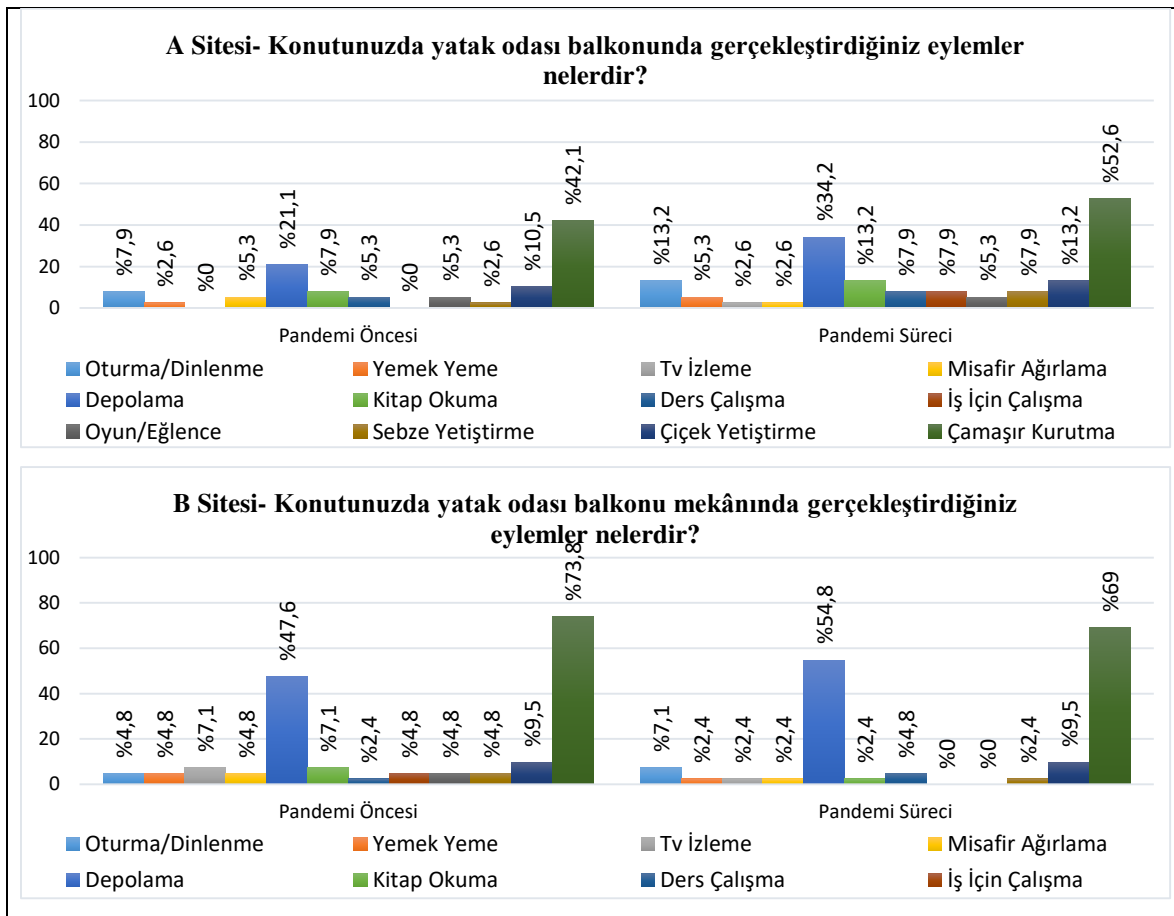
Şekil 50. Kullanıcıların salon balkonunda gerçekleştirdiği eylemler

Soru 22b. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde mutfak balkonunda gerçekleştirdiğiniz eylemler nelerdir?” sorusuna; B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %64,3’ü oturma/dinlenme, %54,8’i çiçek yetiştirme, %52,4’ü yemek yeme, %52,4’ü depolama; pandemi süreci için %69’u oturma/dinlenme, %66,7’si depolama, %59,5’i yemek yeme şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 51).

Şekil 51. Kullanıcıların mutfak balkonunda gerçekleştirdiği eylemler

Soru 23. “Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde yatak odası balkonunda gerçekleştirdiğiniz eylemler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %42,1’i çamaşır kurutma, %21,1’i depolama, %10,5’i çiçek yetiştirme; pandemi süreci için %52,6’sı çamaşır kurutma, %34,2’si depolama, %13,2’si oturma/dinlenme, %13,2’si kitap okuma, %13,2’si çiçek yetiştirme şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların pandemi öncesi için %73,8’i çamaşır kurutma, %47,6’sı depolama, %9,5’i çiçek yetiştirme; pandemi süreci için %69’u çamaşır kurutma, %54,8’i depolama, %9,5’i çiçek yetiştirme şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 52).

Şekil 52. Kullanıcıların yatak odası balkonunda gerçekleştirdiği eylemler

Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde mekânlarda yapılan eylemlerin yüzdeleri olarak farkları alınarak aradaki farkın değerine göre bir sıralama yapılmıştır.

Pandemi öncesi ve pandemi süreci kıyaslandığında pandemi sürecinde antre-hol mekânında her iki sitede de en çok artan eylem eve gelen ürünlerin dezenfekte için bekletilmesi olmuştur. Hastalığın yayılmasını önlemek amacıyla dışarıdan herhangi bir

virüsün gelmesini engellemek için eve giren bütün gıda, paketli ürünler, kıyafet gibi ürünlerin temizlenmesi ihtiyacı oluşmuştur. Eve herhangi bir ürün getirilmesi bile her gelindiğinde el ve vücut temizliğine de önem verilmiştir.

Zorunlu ya da isteğe bağlı evden çalışma sistemine geçilmesi nedeniyle salon mekânında her iki sitede de en çok artan eylem iş için çalışma olmuştur. Pandemi sürecinde olunması nedeniyle zorunlu karantina ve hastalık korkusuyla insanların birbirlerine gidememiş olması misafir ağırlama eyleminin de azalmasına sebep olmuştur.

Mutfak mekânında A sitesinde iş için çalışma ve depolama artarken; B sitesinde oturma ve yemek pişirme eylemleri artmıştır. A sitesinde mutfak büyüklüğü daha fazla olduğundan iş için çalışma eylemine imkân verirken; B sitesinde mutfakta yapılması gereken genel eylemler yapılmıştır.

A sitesinde yatak odasının büyüklüğünün yeterli boyutlarda olması iş için çalışma ve karantina nedeniyle yatakta tv izleme artmıştır. B sitesinde eşlerden birinin hasta olduğu ve karantina sürecini evin en küçük odasında geçirdiği için yatak odasında yapılan eylemlerde azalma görüldüğü varsayılmaktadır.

A sitesindeki balkon büyüklüğünün fazla olması nedeniyle yapılan eylemlerin (iş için çalışma, çiçek yetiştirme, depolama, ders çalışma ve sebze yetiştirme) arttığı; B sitesinde öncelikli olan eylemlerin (depolama ve iş için çalışma) yapıldığı ve arka planda kalan eylemlerin (çiçek yetiştirme, tv izleme) azaldığı düşünülmektedir.

B sitesinde balkon sayısının fazla olması balkonlarda gerçekleştirilen eylemlerin ayrışmasına sebep olmuştur. Her balkonda depolama eyleminin artmasının yanında; farklı mekânlara bağlı balkonlarda o mekâna özel farklı eylemlerin gerçekleştiği görülmektedir. Salon balkonunda kitap okuma, depolama, oyun-eğlence, ders çalışma eylemleri artarken; mutfak balkonunda depolama, iş için çalışma, yemek yeme eylemleri artmıştır.

Tablo 18. Pandemi öncesine göre pandemi sürecinde mekânlarda en çok yapılan eylemlerin sıralaması

	A Sitesi	PÖ (%)	PS (%)	Fark (%)		B Sitesi	PÖ (%)	PS (%)	Fark (%)
Antre-Hol	Eve gelen ürünlerin dezenfekte için bekletilmesi	10,5	50,0	39,5		Eve gelen ürünlerin dezenfekte için bekletilmesi	9,5	40,5	31
	Soyunma – Giyinme	18,4	34,2	15,8		Soyunma – Giyinme	16,7	26,2	9,5
	Depolama	15,8	18,4	2,6		Depolama	11,9	16,7	4,8

Tablo 18'in devamı

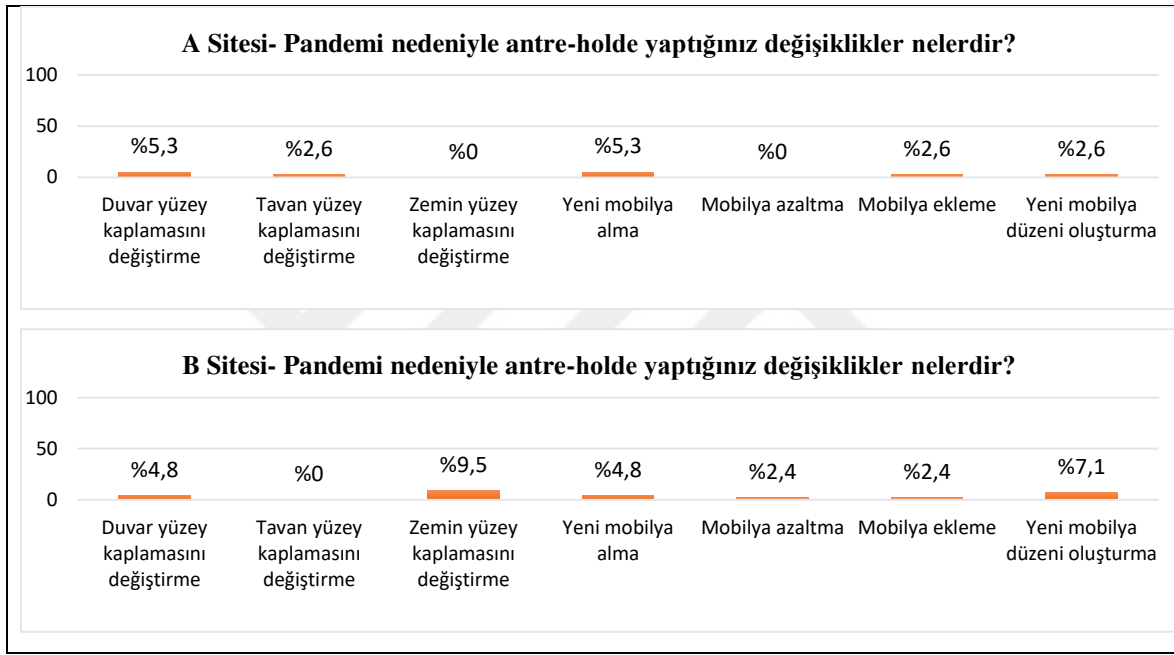
	A Sitesi	PÖ (%)	PS (%)	Fark (%)		B Sitesi	PÖ (%)	PS (%)	Fark (%)
Salon	İş için çalışma	13,2	44,7	31,5		İş için çalışma	33,3	52,4	19,1
	Tv İzleme	68,4	86,8	18,4		Kitap okuma	59,5	71,4	11,9
	Ders çalışma	10,5	28,9	18,4		Yatma- Uyuma	26,2	35,7	9,5
	Yatma- Uyuma	28,9	44,7	15,8		Tv İzleme	66,7	73,8	7,1
	Oturma- Dinlenme	71,1	84,2	13,1		Oturma- Dinlenme	81	78,6	2,4
	Kitap okuma	39,5	47,4	7,9		Yemek Yeme	42,9	42,9	0,0
	Yemek Yeme	34,2	42,1	7,9		Ders çalışma	33,3	33,3	0,0
	Misafir Ağırlandırma	78,9	36,8	-42,1		Misafir Ağırlandırma	73,8	35,7	-38,1
Oturma Odası	Kitap okuma	44,7	55,3	23,8		Yatma- Uyuma	21,4	33,3	11,9
	Oturma- Dinlenme	55,3	76,3	21		Ders çalışma	19,0	28,6	9,6
	Yatma- Uyuma	26,3	44,7	18,4		İş için çalışma	31,0	38,1	7,1
	Tv İzleme	60,5	73,7	13,2		Tv İzleme	47,6	52,4	4,8
	Ders çalışma	7,9	21,1	13,2		Kitap okuma	45,2	50	4,8
	Yemek Yeme	21,1	34,2	13,1		Yemek Yeme	26,2	23,8	-2,4
	İş için çalışma	5,3	15,8	10,5		Oturma- Dinlenme	54,8	50,0	-4,8
	Misafir Ağırlandırma	39,5	21,1	-18,4		Misafir Ağırlandırma	38,1	14,3	-23,8
Mutfak	İş için çalışma	2,6	26,3	23,7		Oturma	47,6	66,7	19,1
	Depolama	23,7	44,7	21		Yemek Pişirme	85,7	71,4	14,3
	Oturma	34,2	50,0	15,8		Yemek Hazırlama	85,7	78,6	7,1
	Ders çalışma	2,6	18,4	15,8		Yemek Yeme	88,1	83,3	4,8
	Tv İzleme	15,8	26,3	10,5		İş için çalışma	14,3	16,7	2,4
	Yemek Pişirme	84,2	92,1	7,9		Tv İzleme	33,3	33,3	0,0
	Yemek Hazırlama	92,1	97,4	5,3		Depolama	47,6	47,6	0,0
	Yemek Yeme	89,5	94,7	5,2		Ders çalışma	11,9	11,9	0,0
Yatak Odası	Tv İzleme	0,0	13,2	13,2		İş için çalışma	7,1	9,5	2,4
	İş için çalışma	2,6	13,2	10,6		Oturma	19,0	19,0	0,0
	Yatma - Uyuma	89,5	97,4	7,9		Ders çalışma	7,1	7,1	0,0
	Oturma	13,2	21,1	7,9		Tv İzleme	16,7	11,9	-4,8
	Kişisel Bakım	68,4	71,1	2,7		Yatma - Uyuma	95,2	81	-14,2
	Ders çalışma	7,9	10,5	2,6		Soyunma - Giyinme	90,5	76,2	-14,3
	Soyunma - Giyinme	84,2	84,2	0,0		Kişisel Bakım	85,7	71,4	-14,3
						Kitap okuma	40,5	47,6	7,1
Salon Balkon	Oturma- Dinlenme	-	-	-		Depolama	14,3	21,4	7,1
	Yemek Yeme	-	-	-		Oyun-Eğlence	23,8	28,6	4,8
	Tv İzleme	-	-	-		Ders çalışma	16,7	21,4	4,7
	Misafir Ağırlandırma	-	-	-		Yemek Yeme	38,1	40,5	2,4
	Depolama	-	-	-		İş için çalışma	21,4	23,8	2,4
	Kitap okuma	-	-	-		Sebzeye yetiştirme	28,6	28,6	0,0
	Ders çalışma	-	-	-		Tv İzleme	9,5	7,1	-2,4
	İş için çalışma	-	-	-		Çiçek yetiştirme	47,6	45,2	-2,4
	Oyun-Eğlence	-	-	-		Çamaşır kurutma	50,0	47,6	-2,4
	Sebzeye yetiştirme	-	-	-		Oturma- Dinlenme	66,7	61,9	-4,8
	Çiçek yetiştirme	-	-	-		Misafir Ağırlandırma	42,9	26,2	-16,7
	Çamaşır kurutma	-	-	-					

Tablo 18'in devamı

	A Sitesi	PÖ (%)	PS (%)	Fark (%)		B Sitesi	PÖ (%)	PS (%)	Fark (%)
Mutfak Balkon	Oturma- Dinlenme	-	-	-		Depolama	52,4	66,7	14,3
	Yemek Yeme	-	-	-		İş için çalışma	14,3	28,6	14,3
	Tv İzleme	-	-	-		Yemek Yeme	52,4	59,5	7,1
	Misafir Ağırlama	-	-	-		Oturma- Dinlenme	64,3	69,0	4,7
	Depolama	-	-	-		Sebze yetiştirme	11,9	14,3	2,4
	Kitap okuma	-	-	-		Kitap okuma	23,8	23,8	0,0
	Ders çalışma	-	-	-		Çamaşır kurutma	7,1	7,1	0,0
	İş için çalışma	-	-	-		Çiçek yetiştirme	54,8	52,4	-2,4
	Oyun-Eğlence	-	-	-		Tv İzleme	11,9	9,5	-2,4
	Sebze yetiştirme	-	-	-		Ders çalışma	9,5	7,1	-2,4
	Çiçek yetiştirme	-	-	-		Oyun-Eğlence	21,4	16,7	-4,7
	Çamaşır kurutma	-	-	-		Misafir Ağırlama	42,9	23,8	-19,1
Salon/ Mutfak Balkon	İş için çalışma	5,3	28,9	23,6		Oturma- Dinlenme	-	-	-
	Çiçek yetiştirme	42,1	63,2	21,1		Yemek Yeme	-	-	-
	Depolama	23,7	42,1	18,4		Tv İzleme	-	-	-
	Ders çalışma	5,3	21,1	15,8		Misafir Ağırlama	-	-	-
	Sebze yetiştirme	10,5	23,7	13,2		Depolama	-	-	-
	Kitap okuma	31,6	44,7	13,1		Kitap okuma	-	-	-
	Çamaşır kurutma	10,5	21,1	10,6		Ders çalışma	-	-	-
	Oturma- Dinlenme	76,3	84,2	7,9		İş için çalışma	-	-	-
	Yemek Yeme	63,2	71,1	7,9		Oyun-Eğlence	-	-	-
	Tv İzleme	26,3	34,2	7,9		Sebze yetiştirme	-	-	-
	Oyun-Eğlence	28,9	34,2	5,3		Çiçek yetiştirme	-	-	-
	Misafir Ağırlama	57,9	42,1	-15,8		Çamaşır kurutma	-	-	-
Yatak Odası Balkon	Depolama	21,1	34,2	13,1		Depolama	47,6	54,8	7,2
	Çamaşır kurutma	42,1	52,6	10,5		Ders çalışma	2,4	4,8	2,4
	İş için çalışma	0,0	7,9	7,9		Oturma- Dinlenme	4,8	7,1	2,3
	Kitap okuma	7,9	13,2	5,3		Çiçek yetiştirme	9,5	9,5	0,0
	Oturma- Dinlenme	7,9	13,2	5,3		Sebze yetiştirme	4,8	2,4	-2,4
	Sebze yetiştirme	2,6	7,9	5,3		Yemek Yeme	4,8	2,4	-2,4
	Çiçek yetiştirme	10,5	13,2	2,7		Misafir Ağırlama	4,8	2,4	-2,4
	Yemek Yeme	2,6	5,3	2,7		Kitap okuma	7,1	2,4	-4,7
	Ders çalışma	5,3	7,9	2,6		Tv İzleme	7,1	2,4	-4,7
	Tv İzleme	0,0	2,6	2,6		İş için çalışma	4,8	0,0	-4,8
	Oyun-Eğlence	5,3	5,3	0,0		Oyun-Eğlence	4,8	0,0	-4,8
	Misafir Ağırlama	5,3	2,6	-2,7		Çamaşır kurutma	73,8	69,0	-4,8

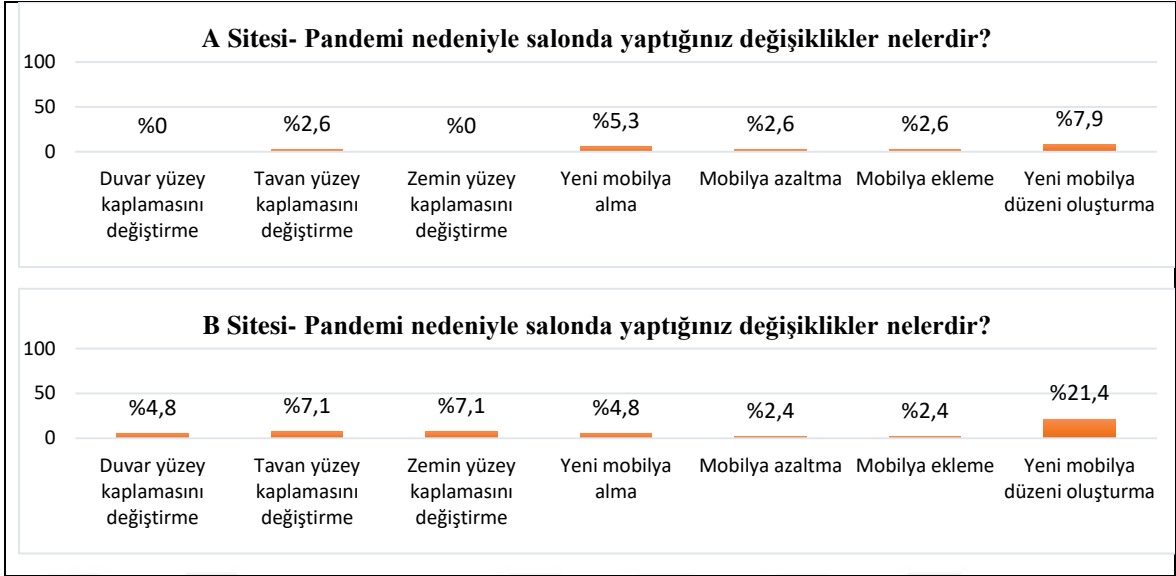
- Pandemi Sürecinde Mekânlarda Yapılan Değişikliklere İlişkin Bulgular ve İrdelemeler

Soru 24a. “Pandemi nedeniyle antre-holde yaptığınız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların %5,3’ü duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %5,3’ü yeni mobilya alma şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %9,5’i zemin yüzey kaplamasını değiştirme, %7,1’i yeni mobilya düzeni oluşturma, %4,8’i duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %4,8’i yeni mobilya alma şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 53).

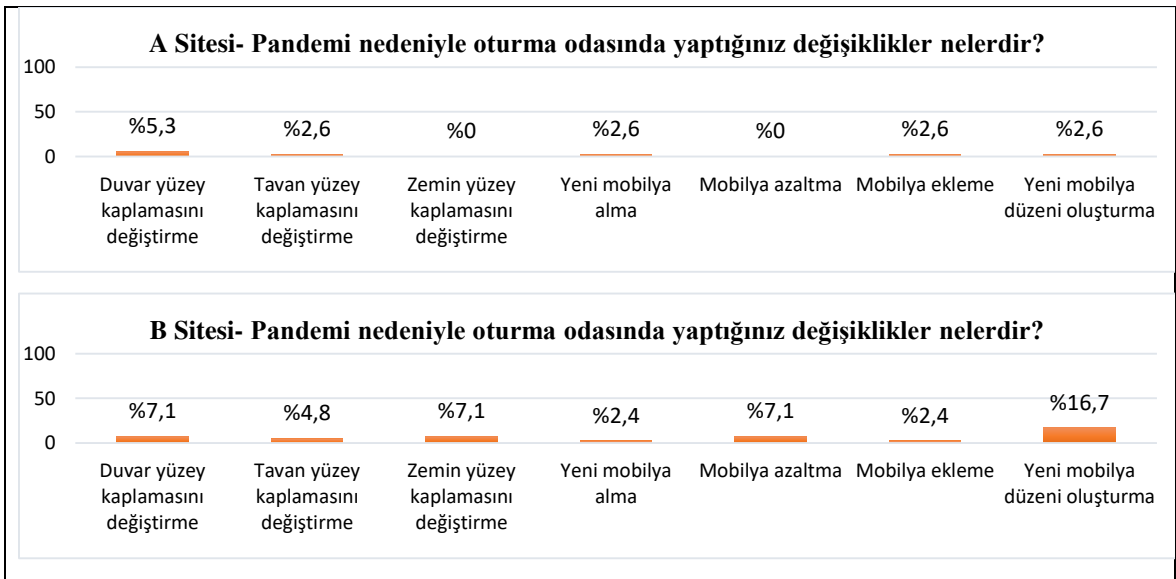
Şekil 53. Kullanıcıların antre-holde yaptığı değişiklikler

Soru 24b. “Pandemi nedeniyle salonda yaptığınız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların %7,9’u yeni mobilya düzeni oluşturma, %5,3’ü yeni mobilya alma şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %21,4’ü yeni mobilya düzeni oluşturma, %7,1’i tavan yüzey kaplamasını değiştirme, %7,1’i zemin yüzey kaplamasını değiştirme, %4,8’i duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %4,8’i yeni mobilya alma şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 54).

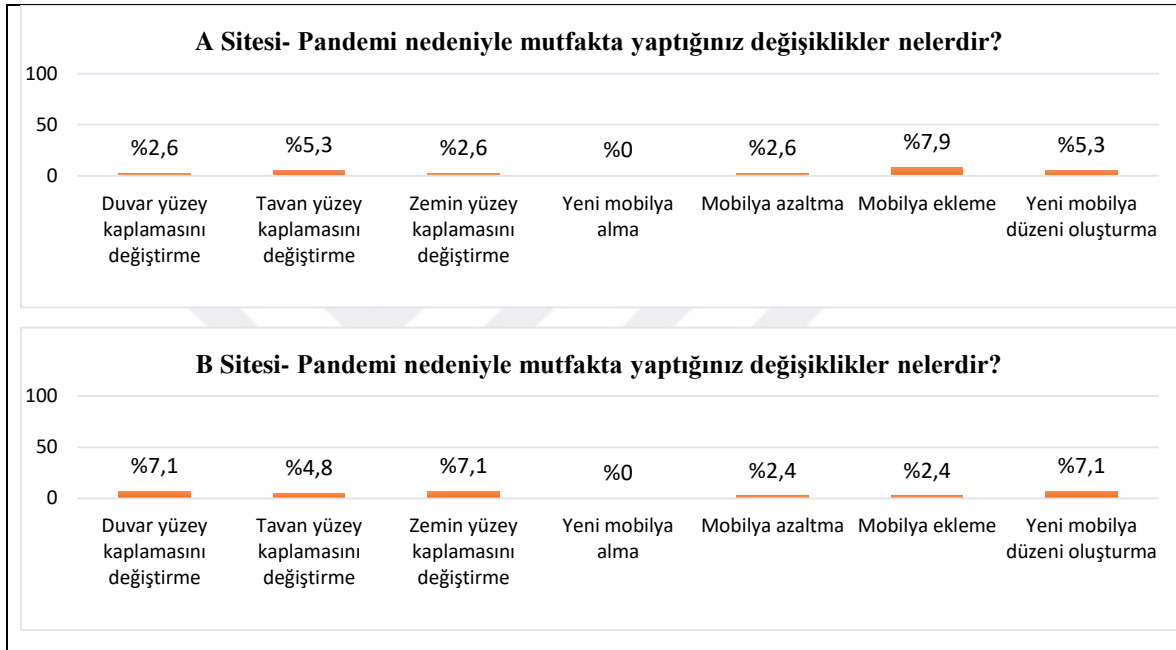
Şekil 54. Kullanıcıların salonda yaptığı değişiklikler

Soru 24c. “Pandemi nedeniyle oturma odasında yaptığınız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların %5,3’ü duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %2,6’sı tavan yüzey kaplamasını değiştirme, %2,6’sı yeni mobilya alma, %2,6’sı mobilya ekleme, %2,6’sı yeni mobilya düzeni oluşturma şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %16,7’si yeni mobilya düzeni oluşturma, %7,1’i duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %7,1’i zemin yüzey kaplamasını değiştirme, %7,1’i mobilya azaltma, şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 55).

Şekil 55. Kullanıcıların oturma odasında yaptığı değişiklikler

Soru 24d. “Pandemi nedeniyle mutfakta yaptığınız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların %7,9’u mobilya ekleme, %5,3’ü tavan yüzey kaplamasını değiştirme, %5,3’ü yeni mobilya düzeni oluşturma şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %7,1’i duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %7,1’i zemin yüzey kaplamasını değiştirme, %7,1’i yeni mobilya düzeni oluşturma, %4,8’i tavan yüzey kaplamasını değiştirme şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 56).

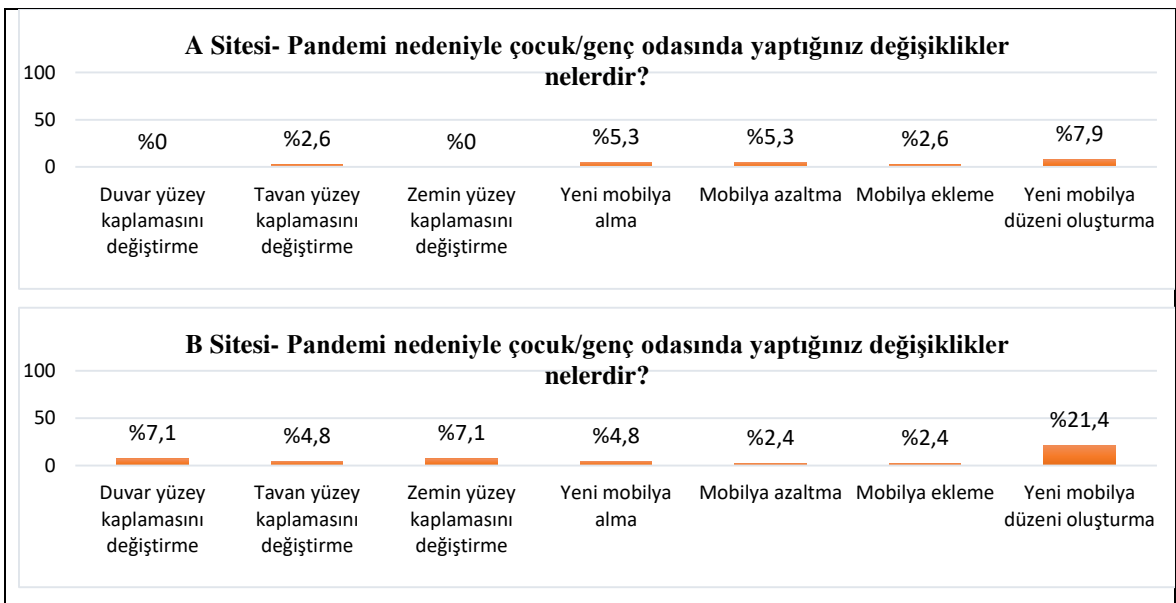
Şekil 56. Kullanıcıların mutfakta yaptığı değişiklikler

Soru 24e. “Pandemi nedeniyle yatak odasında yaptığınız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların %2,6’sı duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %2,6’sı yeni mobilya alma, %2,6’sı yeni mobilya düzeni oluşturma şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %7,1’i mobilya ekleme, %7,1’i yeni mobilya düzeni oluşturma, %4,8’i duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %4,8’i zemin yüzey kaplamasını değiştirme şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 57).

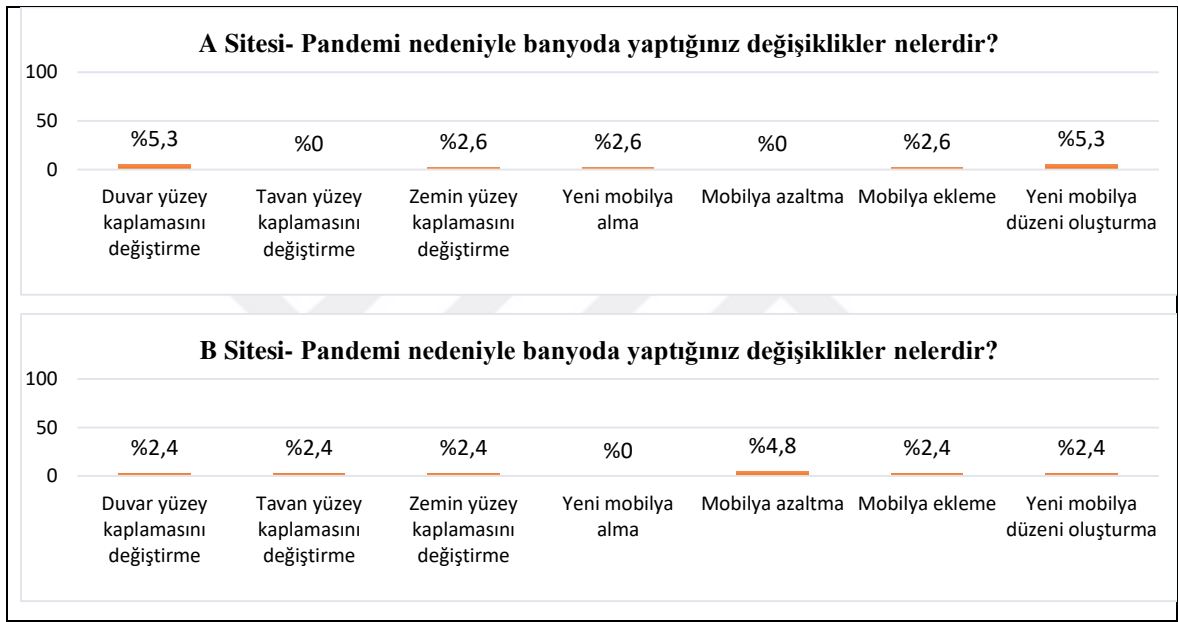
Şekil 57. Kullanıcıların yatak odasında yaptığı değişiklikler

Soru 24f. “Pandemi nedeniyle çocuk/genç odasında yaptığımız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların %7,9’u yeni mobilya düzeni oluşturma, %5,3’ü yeni mobilya alma, %5,3’ü mobilya azaltma, %2,6’sı mobilya ekleme şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %21,4’ü yeni mobilya düzeni oluşturma, %7,1’i duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %7,1’i zemin yüzey kaplamasını değiştirme, %4,8’i tavan yüzey kaplamasını değiştirme, %4,8’i yeni mobilya alma şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 58).

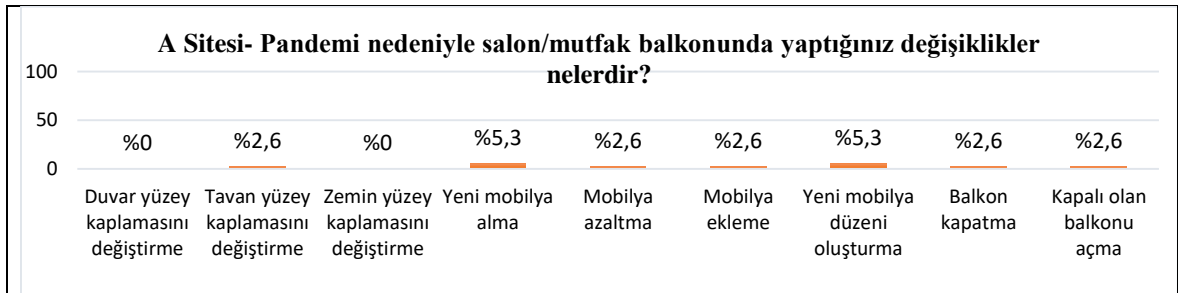
Şekil 58. Kullanıcıların çocuk/genç odasında yaptığı değişiklikler

Soru 24g. “Pandemi nedeniyle banyoda yaptığınız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların %5,3’ü duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %5,3’ü yeni mobilya düzeni oluşturma, %2,6’sı zemin yüzey kaplamasını değiştirme, %2,6’sı yeni mobilya alma, %2,6’sı mobilya ekleme şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %4,8’i mobilya azaltma, %2,4’ü duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %2,4’ü tavan yüzey kaplamasını değiştirme, %2,4’ü zemin yüzey kaplamasını değiştirme, %2,4’ü mobilya ekleme, %2,4’ü yeni mobilya düzeni oluşturma şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 59).

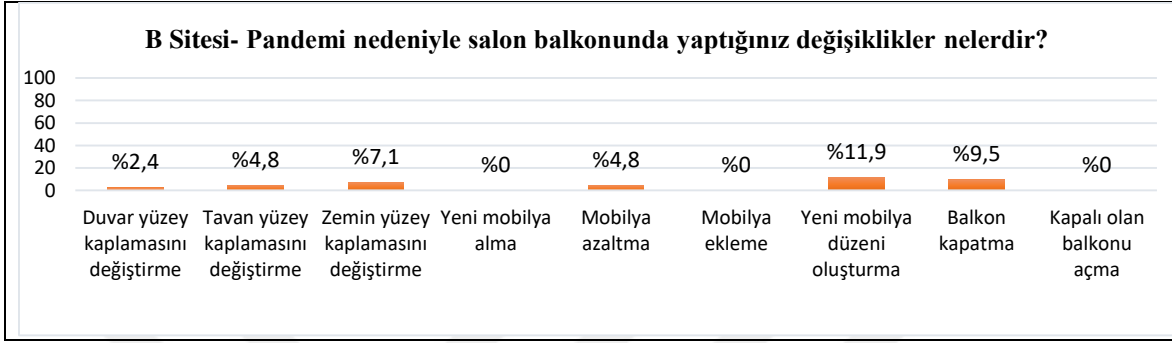
Şekil 59. Kullanıcıların banyoda yaptığı değişiklikler

Soru 24h. “Pandemi nedeniyle salon/mutfak balkonunda yaptığınız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların %5,3’ü yeni mobilya alma, %5,3’ü yeni mobilya düzeni oluşturma şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 60).

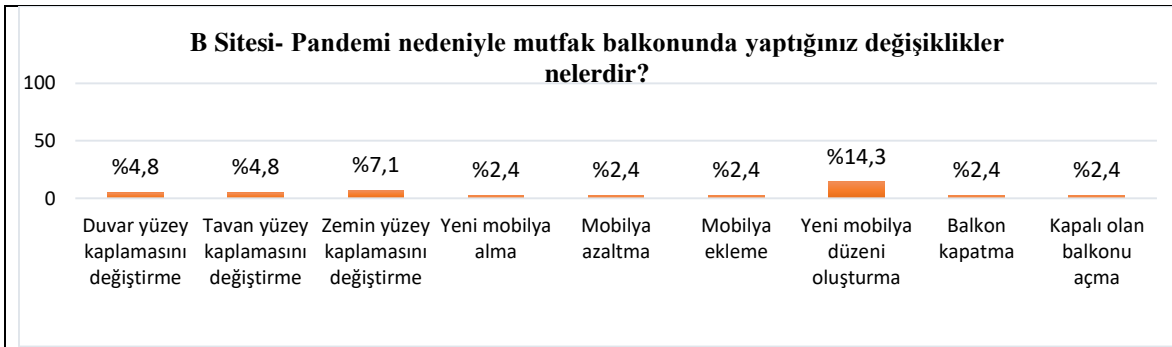
Şekil 60. Kullanıcıların salon/mutfak balkonunda yaptığı değişiklikler

Soru 24h-1. “Pandemi nedeniyle salon balkonunda yaptığınız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; B sitesindeki kullanıcıların %11,9’u yeni mobilya düzeni oluşturma, %9,5’i balkon kapatma, %7,1’i zemin yüzey kaplamasını değiştirme şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 61).

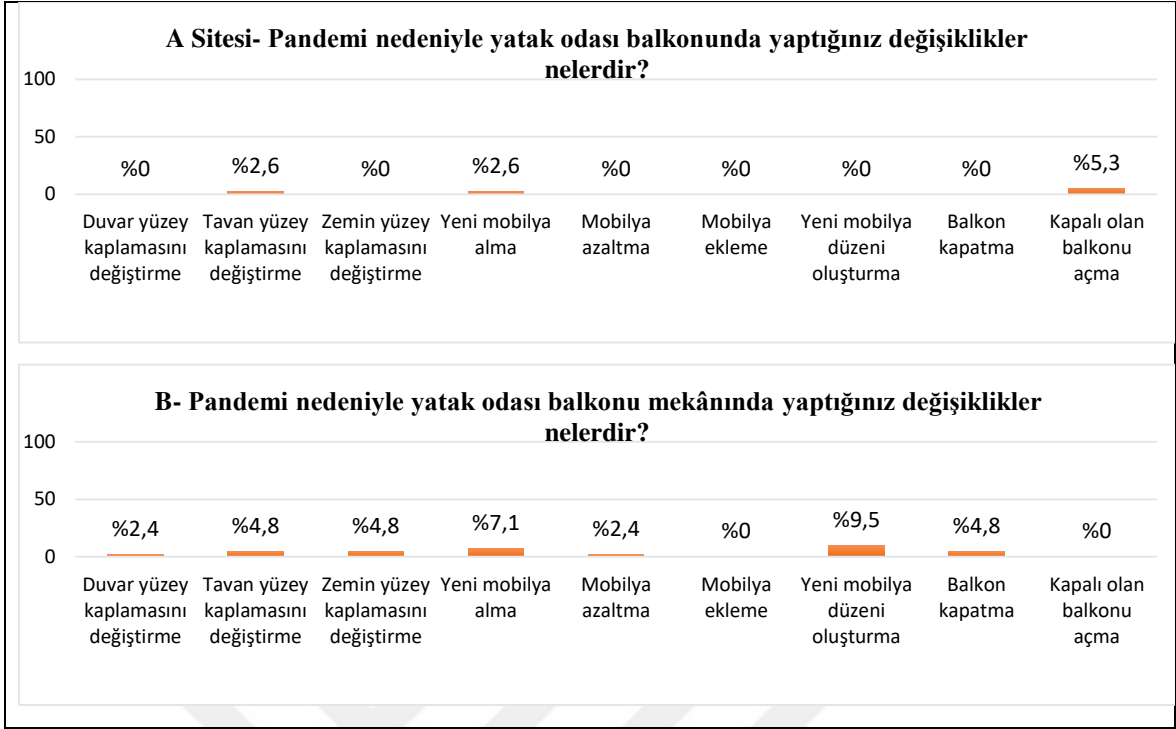
Şekil 61. Kullanıcıların salon balkonunda yaptığı değişiklikler

Soru 24h-2. “Pandemi nedeniyle mutfak balkonunda yaptığınız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; B sitesindeki kullanıcıların %14,3’ü yeni mobilya düzeni oluşturma, %7,1’i zemin yüzey kaplamasını değiştirme, %4,8’i duvar yüzey kaplamasını değiştirme, %4,8’i tavan yüzey kaplamasını değiştirme şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 62).

Şekil 62. Kullanıcıların mutfak balkonunda yaptığı değişiklikler

Soru 24i. “Pandemi nedeniyle yatak odası balkonunda yaptığınız değişiklikler nelerdir?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların %5,3’ü kapalı olan balkonu açma şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %9,5’i yeni mobilya düzeni oluşturma, %7,1’i yeni mobilya alma, %4,8’i tavan yüzey kaplamasını değiştirme, %4,8’i zemin yüzey kaplamasını değiştirme, %4,8’i balkon kapatma şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 63).

Şekil 63. Kullanıcıların yatak odası balkonunda yaptığı değişiklikler

Pandemi sürecinde konut mekânlarında daha çok mobilyaya ilişkin değişiklikler yapılmıştır. Bu durum pandemi sürecinde işlevsel kaygıların estetik kaygılardan daha ön planda olduğunu göstermektedir. Pandemi öncesinde yeterli olan mekân pandemi sürecinde ek işlevlere uygun olarak yeniden düzenlenmiştir.

Pandemi sürecinde insanların evde daha fazla zamanı olması nedeniyle küçük tadilatlar yapabilme fırsatı olmuştur. Birçok kişinin eve yabancı bir kişinin (usta) girmesini istememesi nedeniyle evde büyük bir değişiklik yapılmamıştır. Mekânlardaki yeni eylemler için hem ekonomik açıdan hem de süre açısından beklenilmemesi adına pratik çözümler olarak yeni mobilya düzenlerinin oluşturulduğu görülmektedir.

A sitesindeki kullanıcıların yaptığı değişikliklerin B sitesine göre daha az olduğu görülmektedir. Burada B sitesindeki oda sayısının ve metrekarenin A sitesinden daha az olmasının ve yeterlilik düzeyinin düşük olmasının etkili olduğu düşünülmektedir (Tablo 19).

Tablo 19. Pandemi sürecinde konuttaki mekânlarda yapılan değişiklikler

		Duvar yüzeyi değiş. (%)	Tavan yüzeyi değiş. (%)	Zemin yüzeyi değiş. (%)	Yeni mob. alma (%)	Mob. azaltma (%)	Mob. ekleme (%)	Yeni mob. düzeni oluşturm (%)	Balkon kapama (%)	Kapalı olan balkonu açma (%)
Antre- Hol	A	5,3	2,6	0	5,3	0	2,6	2,6	-	-
	B	4,8	0	9,5	4,8	2,4	2,4	7,1	-	-
Salon	A	0	2,6	0	5,3	2,6	2,6	7,9	-	-
	B	4,8	7,1	7,1	4,8	2,4	2,4	21,4	-	-
O. Odası	A	5,3	2,6	0	2,6	0	2,6	2,6	-	-
	B	7,1	4,8	7,1	2,4	7,1	2,4	16,7	-	-
Mutfak	A	2,6	5,3	2,6	0	2,6	7,9	5,3	-	-
	B	7,1	4,8	7,1	0	2,4	2,4	7,1	-	-
Yatak Odası	A	2,6	0	0	2,6	0	0	2,6	-	-
	B	4,8	0	4,8	0	2,4	7,1	7,1	-	-
Çocuk Odası	A	0	2,6	0	5,3	5,3	2,6	7,9	-	-
	B	7,1	4,8	7,1	4,8	2,4	2,4	21,4	-	-
Banyo	A	5,3	0	2,6	2,6	0	2,6	5,3	-	-
	B	2,4	2,4	2,4	0	4,8	2,4	2,4	-	-
Salon/ Mutfak Balkon	A	0	2,6	0	5,3	2,6	2,6	5,3	2,6	2,6
Salon Balkon	B	2,4	4,8	7,1	0	4,8	0	11,9	9,5	0
Mutfak Balkon	B	4,8	4,8	7,1	2,4	2,4	2,4	14,3	2,4	2,4
Yatak Odası Balkon	A	0	2,6	0	2,6	0	0	0	0	5,3
	B	2,4	4,8	4,8	7,1	2,4	0	9,5	4,8	0

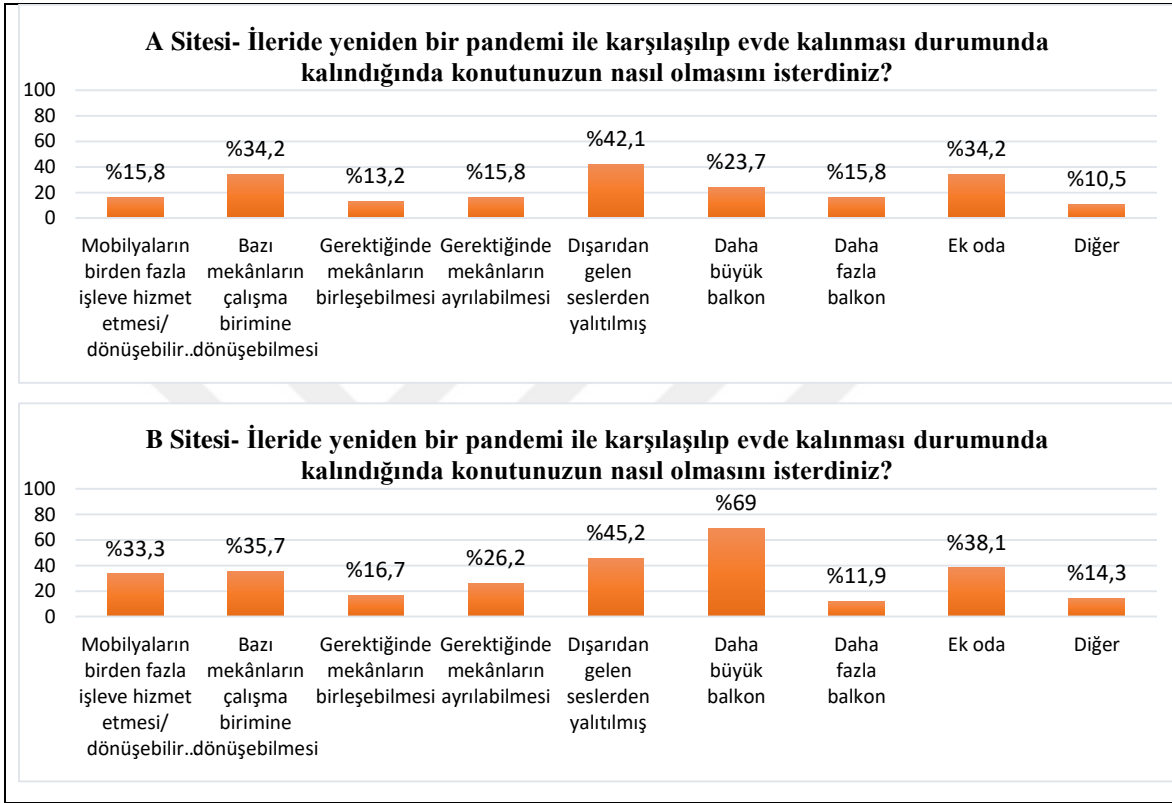
PÖ: Pandemi Öncesi, PS: Pandemi Süreci, değiş.: değişikliği, mob.: mobilya

3.4. Kullanıcıların Sahip Olmak İstedikleri Konuta İlişkin Bulgular ve İrdeleme

Anketin dördüncü bölümündeki soru ile kullanıcıların yeniden bir pandemi ile karşılaşılması durumunda istedikleri konut profili sorgulanmaktadır.

Soru 25. “İleride yeniden bir pandemi ile karşılaşılıp evde kalınması durumunda kalındığında konutunuzun nasıl olmasını isterdiniz?” sorusuna; A sitesindeki kullanıcıların %34,2’si bazı mekânların çalışma birimine dönüşebilmesi, %42,1’i dışarıdan gelen seslerden yalıtılmış olması, %34,2’si ek oda olmasını, %23,7’si daha büyük balkon olması, %10,5’i diğer (müstakil ev, bahçeli ev, kiler-depo, bazı çocuk odalarının daha büyük olması, evde park imkânı) şeklinde yanıt vermiştir. B sitesindeki kullanıcıların %69’u daha büyük balkon olmasını, %45,2’si dışarıdan gelen seslerden yalıtılmış olması, %38,1’i ek oda

olmasını, %35,7'si bazı mekânların çalışma birimine dönüşebilmesi, %33,3'ü mobilyaların birden fazla işleve hizmet etmesi/dönüşebilir olması, %26,2'si gerektiğinde mekânların ayrılabilmesi, %14,3'ü diğer (salon ve odaların daha büyük olması, bahçeye açılan ev, ebeveyn banyosunun daha büyük olması) şeklinde yanıt vermiştir (Şekil 64).

Şekil 64. Kullanıcıların konutlarında olmasını istediği özellikler

İleride pandemi gibi bir sürecin yeniden yaşanması durumunda nasıl bir konutta yaşamak istedikleri sorulduğunda; A sitesindeki kullanıcılar sırasıyla dışarıdan gelen seslerden yalıtılmış olması, bazı mekânların çalışma birimine dönüşmesi ve ek oda istemektedir. B sitesindeki kullanıcılar ise sırasıyla daha büyük balkon, dışarıdan gelen seslerden yalıtılmış olması ve ek oda istediklerini ifade etmiştir.

Her iki sitedeki kullanıcıların dışarıdan gelen seslerden rahatsızlık duyduğu görülmektedir. Pandemi sürecinde evden çalışanlar ve eğitimlerine devam eden öğrenciler için ses yalıtımının önemli olduğu düşünülmektedir.

B sitesindeki kullanıcıların A sitesindeki kullanıcılar ile kıyaslandığında daha büyük balkon istedikleri görülmektedir. B sitesinde 3 ayrı balkonun büyüklüklerinin eylemler için yeterli olmadığından daha büyük balkon ihtiyacı duyulmuştur.

B sitesindeki kullanıcıların A sitesindeki kullanıcılara göre daha çok ek işlevli mobilya istekleri görülmektedir. B sitesinde pandemi sürecinde A sitesine göre evdeki birey ve çocuk sayısının fazla olması küçük mekânlarda dönüşebilir/değişebilir mobilya ihtiyacını artırmış olabilir.

B sitesindeki kullanıcılar oda sayısının yetersizliği nedeniyle ek oda istemelerinin yanında mekânların gerektiğinde ayrılabilmesini; mekân büyüklüklerinin yetersiz olması sebebiyle de gerektiğinde mekânların birleşerek büyüyebilmesine imkân tanınmasını istemektedir.

Konutunda hiç değişiklik olmasını istemeyenlerin oranı A sitesindeki kullanıcılarda B sitesindeki kullanıcılara göre daha yüksektir. Bu durumun A sitesinde mekân büyüklüklerinin ve oda sayısının yeni eylemlere imkân tanıyacak yeterlilikte olmasından kaynaklanabilir.

Tablo 20. İleride pandemi gibi bir sürecin yeniden yaşanması durumunda konutta istenen özelliklerin sıralaması

A Sitesi	(%)	B Sitesi	(%)
Dışarıdan gelen seslerden yalıtılmış	42,1	Daha büyük balkon	69
Bazı mekânların çalışma birimine dönüşebilmesi	34,2	Dışarıdan gelen seslerden yalıtılmış	45,2
Ek oda	34,2	Ek oda	38,1
Daha büyük balkon	23,7	Bazı mekânların çalışma birimine dönüşebilmesi	35,7
Mobilyaların birden fazla işleve hizmet etmesi/ dönüşebilir olması	15,8	Mobilyaların birden fazla işleve hizmet etmesi/ dönüşebilir olması	33,3
Gerektiğinde mekânların ayrılabilmesi	15,8	Gerektiğinde mekânların ayrılabilmesi	26,2
Daha fazla balkon	15,8	Gerektiğinde mekânların birleşebilmesi	16,7
Gerektiğinde mekânların birleşebilmesi	13,2	Daha fazla balkon	11,9
Hiçbir değişiklik istemezdim	13,2	Hiçbir değişiklik istemezdim	4,8

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Konutlar, insanların fiziksel ihtiyaçlarının yerine getirildiği ve en fazla zaman geçirdiği yapılardır. Küresel ölçekte yaşanan COVID-19 salgını konutlarda geçirilen sürenin artmasına neden olmuştur. Pandemi özelinde konut kullanımının ve konut iç mekânlarının pandemi sürecindeki yeterliliğini tespit etmeyi amaçlayan çalışmada, Trabzon'da bulunan Ak Yaşam Rezidans 1. Etap ve İnci Evleri siteleri çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Bu konut siteleri kapsamında yapılan değerlendirmeler neticesinde ulaşılan genel sonuçlar şu şekildedir;

Her iki konutta da pandemi sürecinde ek mekân isteğinin arttığı görülmüştür. Oda sayısı az olan konutlarda ek mekân isteğinin pandemi öncesinde de pandemi sürecinde de daha fazla olduğu saptanmıştır. Pandemi sürecinde pandemi öncesine kıyasla en çok ihtiyacı artan ek mekân girişte dezenfektan alanı olmuştur. Bunu takip eden diğer mekânlar iş için çalışma odası, ek balkon, kişisel/özel oda ve ek banyo olmuştur. Hem pandemi öncesinde hemde pandemi sürecinde her iki sitede de en çok ihtiyaç duyulan mekân kiler/depo olmuştur.

Balkon sayısı fazla olan değil metrekaresi daha büyük olan sitedeki yeterlilik düzeyi daha yüksektir. Bunun nedeni metrekaresinin fazla olması nedeniyle mekânın işlevsel açıdan kurgulanmasının daha kolay olmasıdır. Balkonlarda depolamaya öncelik verilmiştir. Depolama dışında bazı eylemler balkonun bulunduğu mekâna bağlı olarak özelleşmiştir.

Pandemi sürecinde pandemi öncesine göre kıyaslandığında en çok artan aktiviteler de film izleme, masa oyunları, internet alışverişi yapma ve egzersiz/spor olmuştur.

Pandemi sürecinde özellikle gündüz daha çok kullanılan mekânlarda (Mutfak, Salon, Oturma Odası, Çocuk Odası, Banyo, Salon/Mutfak Balkonları) geçirilen süre artmıştır. Antre/hol ve yatak odası mekânlarında geçirilen süre değişmemiştir.

Pandemi sürecinde en çok artan eylemler; depolama, eve gelen ürünlerin dezenfekte için bekletilmesi ve iş için çalışma olmuştur.

Pandemi sürecinde konutta yapılan değişiklikler daha çok mobilyaya yönelik olmuştur. Mekânlarda duvar, tavan ve zemin yüzey kaplamalarında yapılan değişiklikler mobilya değişikliğine göre azdır.

Çalışmanın varsayımına bağlı olarak konut metrekaresi büyük ve oda sayısı fazla olan konutta yaşayan kullanıcıların;

- Pandemi sürecindeki konut memnuniyeti ve yeterliliği daha yüksektir.
- Konutlarda kiler/depo ihtiyacı daha düşüktür.
- Konutlarını değiştirme isteği daha azdır.
- Yapılan tadilat ve mobilya değişiklikleri daha azdır.
- Evlerinde herhangi bir değişiklik istememe oranı daha yüksektir.
- Ek işlevli mobilya istekleri daha azdır sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bu sonuçlara bağlı olarak “metrekaresi büyük olan ve oda sayısı fazla olan konutlardaki kullanıcılar daha memnundur” varsayımı doğrulanmıştır.

Çalışmadan elde edilen veriler ışığında yeni yapılacak konut tasarımlarına yön vermesi amacıyla öneriler aşağıdaki gibidir;

- Yeni inşaa edilecek konut tasarımları yapılırken mekân büyüklüğü, mekânın farklı işlevlere uygun mekân organizasyonlarına imkân verecek esneklikte ve işlevsellikte tasarlanmalıdır.
- Odaların gerektiğinde ikiye bölünebilen ya da iki odanın birleştirilerek tek odaya dönüşebileceği modüler sistemde tasarımlar yapılabilir.
- Konutlar için mobilya tasarımları yapılırken farklı işlevlere uygun esneklikte ve işlevsellikte tasarım yapılmalıdır.
- Konut girişinde veya girişe yakın bir konumda dezenfeksiyon alanı/kiler tasarlanabilir. Konuta gelindiğinde ayakkabı ve giysilerin çıkarıldıktan ve depolandıktan sonra kıyafetlerin bu alanda yıkanmasına imkân verecek şekilde çamaşır makinesi bu alanda konumlandırılabilir. Dışarıdan gelen ürünlerin bekletilerek depolanabileceği depolama alanlarına da imkân verilebilir. Kirli alan ile temiz alan arasındaki geçiş bölgesi olarak ifade edilebilecek bu alandan konutun temiz alanlarına girerken ellerin yıkanabileceği wc konumlandırılabilir. Bu alanda hareketle çalışan aydınlatma ve musluklar gibi temassız seçeneklere öncelik verilebilir.
- Salon/oturma odası mekânları, günlük eylemler dışında iş veya ders çalışmaya, spor/egzersiz yapmaya, çocuklar için oyun alanı oluşturabilmeye imkân verebilecek büyüklükte olmalıdır. Bu mekânda gerektiğinde panel duvarlar ile salondan ayrılabilir ve tv izleyen kişilerden rahatsızlık duyulmayacak şekilde bir çalışma

alanı oluşturulabilir. Salonda kullanılan yemek masası gerektiğinde çalışma masası işlevselliğinde, gerektiğinde küçük bir müdahale ile masa tenisi oynanabilecek bir masaya dönüşebilir. Metrekaresi küçük olup masa koyulamayacak alanlarda sehpanın yemek masasına dönüşebileceği masa tasarımları kullanılabilir.

- Mutfaklarda uzun süreli karantina dönemleri için ihtiyaç duyulan malzemelerin depolanabileceği depolama alanları oluşturulabilir. Kalabalık ailelerin bir arada yemek yapmasına imkân verecek büyüklükte bir ada tasarlanarak alanın verimli kullanılması sağlanabilir. Yemek yapan ebeveynlerin o sırada küçük çocuklarını ya da ders çalışması gereken çocuklarını denetleyebilmesi amacıyla ders çalışmasına imkân verecek ya da oyun oynayabileceği, seslerin gelmesini engelleyecek ama dışarıdan ebeveynleri tarafından da izlenebilecek bir alan oluşturulabilir.
- Çocuk/genç odaları yatma veya ders çalışma işlevlerine imkân vermesinin dışında çocuklar için oyun alanları veya gençler için farklı aktivite alanlarını kapsayacak büyüklükte tasarlanabilir. Bu anlamda küçük metrekareye sahip çocuk odaları için işlevsel mobilya tasarımları yapılabilir. Gerektiğinde yatağa dönüşebilen dolap görünümlü bir mobilya tasarımı ile alan verimli kullanılabilir. Aynı şekilde dolap içine entegre edilmiş bir masa ile istendiğinde çıkarılıp çalışılabilir bir alan oluşturulabilir.. Bu masa istediğinde küçük bir müdahale ile tenis masasına dönüşebilir. Duvar yüzeyleri basketbol ve ok atma gibi bazı oyunlar içerebilir.
- Yatak odaları yatma ve kişisel bakım gibi ihtiyaçların dışında gerektiğinde çalışmaya ve spor/egzersiz yapmaya imkân verecek büyüklükte düşünülebilir.
- İleride yeniden böyle bir süreç yaşanması durumunda kişilerin evden çalışmasına, eğitim görmesine ya da tek başına karantinaya girebilmesine imkân verecek işlevsellikte, konut giriş alanına yakın banyolu bir yatak/çalışma odasına ihtiyaç duyulabileceği düşünülmelidir.
- Konut içinde ek mekân ihtiyacı duyulması durumunda balkonlar kapatılarak ek mekân olarak kullanılabilir. Bu durumda balkon büyüklüğü ve biçimi kullanılacak ek mekân için ek işlevlere uygun olabilecek boyutta olmalıdır. Pandemi sürecinde en çok ihtiyaç duyulan odalardan biri çalışma odası olmuştur. Balkonlar gerektiğinde kapatılıp çalışma odası olabilirken; konut dışına çıkamayan kişilerin dışarıyla temasını sağlıyor olması nedeniyle gerektiğinde yarı açık oturma mekânına dönüşebilmelidir. Bu durumda balkon kapatma sistemlerinin hangisinin uygulanması gerektiği de önem kazanmaktadır. Konutunda kendi sebzesini

yetiştirmek isteyen kullanıcılar için özellikle mutfak balkonlarının sebze yetiştirmeye ve açık havada yemek yeme ihtiyacı duyanlar için yemek yemeye, imkân verebilecek büyüklükte olmalıdır. Bununla beraber tv izlemeye, gerektiğinde aileyle oyunlar oynamaya, spor/egzersiz yapmaya ve misafirlerin ağırlanabileceğı büyüklükte olmalıdır.

Yeni konut tasarımları için diğerk öneriler;

- Enfekte olan kişi, virüsü dokunma yoluyla aydınlatma anahtarları, musluklar, kapı ve dolap kolları gibi yüzeylere aktarabildiğı için yüzeylerin gözeneksiz, pürüzsüz ve mikroplara karşı dayanıklı malzemelerle kaplanması faydalı olabilir. Bununla beraber mobilya, kumaş ve halıların içinde de kendi kendini temizleme özelliğı elde etmek için birçok yeni nanoteknoloji kullanılabilir.
- Ortak alanlardaki kapı ve pencere tasarımları ayaklar ya da dirsekler kullanılarak açılabilir.
- Ortak kullanılan alanlarda teması en aza indirebilmek amacıyla kapı şifrelerinin el okuma sistemine dönüştürülmesi, sensörlü aydınlatmalar ve musluklar kullanılması, asansörlerde dokunmatik sistemler yerine temassız teknolojilerden yararlanılabilir.

Bundan sonraki çalışmalara yön vermesi amacıyla şunlar önerilebilir;

- Oda sayıları farklı olan iki sitedeki konut yapıları kapsamında ele alınan bu çalışmada, pandemi süreci iç mekân özelinde irdelenmiştir. Konuyla ilgili yapılacak olan diğerk çalışmalarda pandemi süreci;
 - Konut sitesi ve yakın çevresi özelinde,
 - Daha küçük metrekare ve daha az oda sayısına sahip konutlarda,
 - Müstakil konutlar veya villalar gibi farklı konut tiplerinde,
 - Konuttaki eylem alanlarının tek tek ve daha detaylı ele alındığı,
 - Çocuk, ev hanımı, yaşlı, engelli gibi farklı kullanıcı grupları özelinde mekânlara ve sorunlara yönelik daha detaylı incelemeler yapılabilir. Konut yapıları dışında pandemi süreci özelinde farklı yapı türleri (Eğitim, Sağlık, Ticari, Kültür, Konaklama, Spor vb.) de ele alınabilir.

5. KAYNAKLAR

- Adıgüzel Özbek, D. ve Melikoğlu Eke, A. S., "Hayat Eve Sığar" Evi Nasıl Dönüştürecek?: Covid-19 Süreci ve Sonrası İçin Konut Tasarım Stratejileri, TÜBİTAK SOBAG Proje 1001-COVID-19, Proje No: 120K623. <https://app.trdizin.gov.tr/proje/TWpFME9EazU/-hayat-eve-sigar-evi-nasil-donusturecek-covid-19-sureci-ve-sonrasi-icin-konut-tasarim-stratejileri> 24 Haziran 2022.
- Akdemir Ersoy, Z., 2002. Konut ve Ev Kavramlarının Karşılaştırmalı Analizi, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Alga, R., 2005. Yaşam Döngüsüne Bağlı Olarak Konut Tasarımını Etkileyen Faktörler, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Altuntaş, B., 2019. Toplu Konut Banyoları Mekan Kalitesinin ve Müşteri Memnuniyetinin Belirlenmesi: İstanbul Elite City Toplu Konut Projesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Arcan, E. F. ve Evci, F., 1999. Mimari Tasarıma Yaklaşım Bina Bilgisi Çalışmaları, 3. Basım, Tasarım Yayın Grubu, İstanbul.
- Arslan, İ. ve Karagül, S., 2020. Küresel Bir Tehdit (COVID-19 Salgını) ve Değişime Yolculuk. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10, 1-36.
- Aytar Sever, İ., 2020. Covid-19 Pandemisi Sonrası Sosyalizasyon Sürecinin Etkileşim Mekânlarından Restoranlara Etkisi, Online Journal of Art and Design, 8,4, 57-67.
- Bulut, G., 2021. Konut Mutfaklarının Kadın Kullanıcıların Memnuniyeti Açısından İncelenmesi: İstanbul Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Cecilia, F., 2020. Covid-19 Pandemic-global Lesson Learnt so Far, OSF Preprints, <https://osf.io/r38wq/>
- Çift Polach, D., 2021, "Yeni Kamusal" Video Konferans Ortamının Özel Mekana Etkileri: Evin Mahremiyetinin Güncellenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Dietz, L., Horve, P. F., Coil, D. A., Fretz, M., Eisen, J. A. ve Van Den Wymelenberg, K., 2020. 2019 Novel Coronavirus (COVID-19) Pandemic: Built Environment Considerations To Reduce Transmission, American Society For Microbiology Journal (ASM), 5,2, e00245-20.

- Doğan, M., 2019. Müstakil Konutların Tarihsel Süreç İçerisinde Mekânsal Değerlendirilmesi: Konya Yaka Caddesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Konya Teknik Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Konya.
- Doğan, C., 2021. Pandemi Dönemi Çalışma Mekanlarında Kişisel Alan Tasarımının Çalışma Verimine Etkisi, Yakın Doğu Üniversitesi Yakın Mimarlık Dergisi, 5,1, 17-29.
- Durmuş, E. ve Asımgil, B., 2021. Esnek mekan anlayışı ile mekanın konfora dönüşümünde pandemi hatırlatması, Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 10,2, 263-272.
- Dursun, F., ve Saracaloğlu, A. S., 2017. Bilişim Teknolojileri Öğretmen Yeterliklerinin Değerlendirilmesi, Electronic Turkish Studies, 12,23, 89-120.
- Ekenyazıcı Güney, E., ve Tulum, H. 2021. 19. Yüzyıldan 2020'ye İdeal Ev Kavramı: Covid-19 Sürecinin Etkilerine İlişkin Bir Okuma, Türk İslâm Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi, 16,32, 337-360.
- Eltarabily, S., ve Elghezanwy, D., 2020. Post-pandemic cities-the impact of COVID-19 on cities and urban design. Architecture Research, 10,3, 75-84.
- Emili, A. R., 2020. The Total House During & After Coronavirus: a Virtual Place & More, International Journal of Arts, Humanities & Social Science, 1,4, 140-154.
- Ensarioğlu, S. A., 2021. Covid-19 Salgını Sonrasında Yapılı Çevrenin Fiziksel Ve Kavramsal Dönüşümü Üzerine Öngörüler. İdealkent, Özel Sayı, 12, 10-45.
- Ercan, Ş. ve Keklice, H., 2020. COVID-19 pandemisi nedeniyle üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeylerindeki değişimin incelenmesi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 5,2, 69-74.
- Faiz, S., 2012. Cumhuriyet Modernizmi Bağlamında 1960-1979 Dönemi Apartman Tipi Konutlardaki Mekansal Değişimler: Trabzon Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Gali Taşçı, G., 2020. Rezidanslarda Konfor Koşullarının Pandemi Dönemi Etkisinde Analizi. Kent Akademisi, 13,4, 701-721.
- Güney Yüksel, F. C., Seçer Kariptaş, 2022. F. ve Kariptaş, F. Ofis İç Mekanının Covid-19 Pandemisi Sonrası Yeniden Düzenlenmesi, Journal of FSMVU Faculty of Architecture and Design, 3,1, 85-102.
- Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, 2020. Hacettepe İç Hastalıkları Derneği, COVID-19 Pandemi Raporu, Ankara.
- Hasol, D., 1979. Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü, 6. Baskı, Yem Yayınları, İstanbul.
- Kasapbaşı, E., 2018. Gaziantep 1960-1980 Dönemi Kent Konutu Mekan Kurgusunun Analizi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.

- Kazaz, E. 2021. Covid-19 Pandemi Sürecinde Geleneksel Konut Mimarisinden Öğrenmek, 4th International Conference of Contemporary Affairs in Architecture and Urbanism (ICCAUA-2021), Mayıs, Alanya, Kongre Kitabı, 687-694.
- Kişmiroğlu, E., 2010. Kuzey ve Güneye Bakan Konut Balkonlarının, Açık ve Kapalı Olması Durumlarının Yapı Fiziği Yönünden Değerlendirilmesi-İstangul Örneği-, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Koçak, Ş. D., 1996. Konutlarda Endüstrileşme ve Teknolojik Mekân Oluşumunda Gelişmelerin Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Kurak Açıcı, F. 2013. Sınır Kavramı ve İç Mekan İlişkisi: Yaşama Mekanları Örneği, Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Last, J. M., 2001. A Dictionary Of Epidemiology, Fourth Edition, Oxford University Press, Oxford-New York.
- Maslow, A. H., 1954. A Theory of Human Motivation, Motivation and personality içinde, 35-58, Harper & Row Publishers.
- Nalçakan, M., Koyuncu, Ş., Ağaoğlu Çobanlar G. ve Acırlı Z., 2021. COVID-19 Pandemi Sürecinde Değişen Konut Algısı: İç Mimarlık Öğrencilerinin Değerlendirmeleri, Uluslararası Hakemli Tasarım Ve Mimarlık Dergisi, 23, 146-176.
- Özdamar, K., 2001. SPSS ile Biyoistatistik, Kaan Kitabevi, 4.Baskı, Eskişehir, 257.
- Özdemir, B. ve Çakır Kıasf, G., 2021. Pandemi Sonrası Eğitim Yapılarının Mekânsal Dönüşümü Üzerine Tasarım Önerileri, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 8,2, 680-692.
- Pakdil, F., A., 1993. Mimarlık Araştırmaları İçin Bilimsel Araştırma Yöntemi El Kitabı, YTÜ Mimarlık Fakültesi Baskı İşliği, İstanbul.
- Pamukçu, A. E., 2015. Konut ve Yakın Çevresinde Memnuniyet ve Aidiyetin İrdelenmesi: Bakırköy Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Pektetik, U., 2021. Konut Memnuniyeti ve Konut Yenilemelerine İlişkin Kullanıcı Değerlendirmeleri: Bakırköy ve Kadıköy Örnekleri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sağsöz, A., Kahraman, M. U., Izadpanah, S. ve Şekerci, Y., 2021. COVID-19 pandemi sürecinde sağlıklı ve hasta bireylerin konut deneyimine dair bir karşılaştırma: Antalya örneği, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 12,2, 179-193.

- Seçer, F., 2006. Teknolojik Gelişmelerin Konut İç Mekan Tasarımına Etkisi ve Akıllı Evler, Sanatta Yeterlik Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Soykan Berber, B., 2021. Revisiting Domesticity In Suburban Housing During Covid19 Pandemic, Yüksek Lisans Tezi, İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir.
- Şimşek, M., 2007. Konut İç Mekân Donatı Elemanları İle Teknolojik Ürünler Arası İlişkilerin Kullanıcı Memnuniyetine Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tayanç, M. 2022. Mekân ve Pandemi: Değişen Roller ve Dönüşen Evin Halleri. Habitus Toplum bilim Dergisi, 3,3, 71-96.
- T.C. Sağlık Bakanlığı, 2019. Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Pandemi İnfluenza Ulusal Hazırlık Planı, Ankara.
- T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020a. COVID-19 Bilgilendirme Platformu, Sektörler İçin Çalışma Rehberi Afişleri, Ofis ve Büro Sisteminde Faaliyet Gösteren İş Yerleri İçin Kontrollü Sosyal Hayat Çalışma Rehberi, <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66936/sectorler-icin-calisma-rehberi-afisleri.html?Sayfa=2> 23 Mayıs 2022.
- T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020b. COVID-19 Bilgilendirme Platformu, Halka Yönelik Afişler, COVID-19 Salgınında Alışveriş Merkezlerinde (Avm) İş Yerlerinin Alması Gereken Önlemler, <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66259/halka-yonelik.html> 23 Mayıs 2022.
- T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020c. COVID-19 Bilgilendirme Platformu, Sektörler İçin Çalışma Rehberi Afişleri, Alışveriş Merkezleri İçin Kontrollü Sosyal Hayat Çalışma Rehberi, <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66936/sectorler-icin-calisma-rehberi-afisleri.html?Sayfa=1> 23 Mayıs 2022.
- T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020d. COVID-19 Bilgilendirme Platformu, Sektörler İçin Çalışma Rehberi Afişleri, Restoran, Lokanta, Kafe, Pastane vb. Yeme İçme Yerleri İçin Kontrollü Sosyal Hayat Çalışma Rehberi, <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66936/sectorler-icin-calisma-rehberi-afisleri.html?Sayfa=3> 23 Mayıs 2022.
- Topçu, H., 2015. Rezidans Konutların İç Mekân Özellikleri Üzerine Bir İnceleme: “Eskişehir Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir.
- Turna, E. A., ve Usta, G., 2021. Covid-19 Pandemisi’nde Evin Değişimi ve Evde Çalışma Ortamları. YDÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi, 3,2, 115-128.
- Tuzlu Erol, Y., 2013. 2000’li Yılların Değişen Yaşam Biçimlerinin Konut İç Mekanlarına Yansımalarının İncelenmesi, İstanbul Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.

TÜİK, 2020. Tük Trabzon Bölge Müdürlüğü, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, Belediye, Köy ve Mahalle Nüfusları, 2020 Yılı Nüfusu, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr> 27 Temmuz 2021.

URL-1, TDK Sözlükleri, Konut Nedir? <https://sozluk.gov.tr/> 6 Ekim 2021.

URL-2, <https://www.milliyet.com.tr/gundem/konsuluk-iliskilerine-corona-tedbiri-6172743> 26 Haziran 2022.

URL-3, <https://www.gundemebakis.com/guncel/23-nisan-i-cati-ve-balkonda-zeybek-oyunayarak-kutladilar-h52463.html> 26 Haziran 2022.

URL-4, Yarından Sonra I C-19 Sonrası Mekân ve Nesne Ulusal Fikir Yarışması, <https://yarindansonra.fsm.edu.tr/> 5 Haziran 2022.

URL-5, https://www.mimarizm.com/haberler/gundem/covid-19-surecinde-ofislere-donus_131267 21 Mayıs 2022.

URL-6, <https://www.pabedu.com/yeni-normalde-okul-yapilari> 22 Mayıs 2022.

URL-7, <https://www.womantv.com.tr/her-seyin-basi-saglik-diyen-koton-kollari-sivadi-genis-alanda-sosyal-mesafeli-alisveri-1020h.htm> 22 Mayıs 2022.

URL-8, <https://www.aa.com.tr/tr/yasam/sosyal-mesafe-cansiz-mankenlerle-saglaniyor-1866094> 23 Mayıs 2022.

URL-9, <https://www.google.com.tr/maps> 27 Temmuz 2021.

URL-10, <https://yandex.com.tr/harita/> 14 Aralık 2021.

Ünügür, S. M., 1973. Kültür Farklarının Mutfaklarda Mekan Gereksinmelerine Etkilerinin Saptanmasında Kullanılabilecek Bir Ergonomiks Metod, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Van Ham, M., 2012. Housing behaviour, Kenneth Gibb (Ed.), The SAGE handbook of housing studies içinde, 47-65, SAGE Publications, London.

W.H.O., 2020a. What is COVID-19?, <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/question-and-answers-hub/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19> 25 Kasım 2021.

W.H.O., 2020b. Novel Coronavirus (2019-nCoV) Situation Report – 1, <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports> 26 Kasım 2021.

W.H.O., 2020c. Listings of WHO's response to COVID-19, <https://www.who.int/news/item/29-06-2020-covidtimeline> 26 Kasım 2021.

- Yalçın, M. B., 2021. Kullanıcıların Konut Tercihlerindeki Değişime Covid-19 Pandemisinin Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Yeşilkavak, F., 2007. Apartman Konut Mutfaklarının İç Mekân Tasarımının Kullanıcı Memnuniyetine Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, Ö. C. ve Özmertyurt, G., 2021. Antivirüs Kentlerin Planlanmasında Yavaş Kent Yaklaşımı. Kent Araştırmaları Dergisi (İdeal Kent), Özel Sayı, 12, 301-332.
- YÖK, 2020, T.C. Yüksek Öğretim Kurulu Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Koronavirüs (Covid-19) Bilgilendirme Notu: 1, <https://covid19.yok.gov.tr/alinan-kararlar> 29 Kasım 2021.
- Zaher, N. H. E. D. A., 2020. Design Solutions For Interior Architecture Post Coronavirüs (COVID-19). Journal of Arts & Architecture Research Studies, 1,2, 117-133.
- Zorlu, T., 2004. Müstakil Konut Sitelerinde Değişim/Dönüşüm Sorunsalı ve Kimlik: Trabzon Örneği, Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Zorlu, T., 2010. Günümüz Müstakil Konut Sitelerinde Kullanıcı Tercihleri: Trabzon Örneği, Tasarımda Genç Bakışlar Ulusal Sempozyumu, Ekim, İstanbul, Sempozyum Kitabı, 137-153.

6. EKLER

Ek 1. Konut Kullanıcıları ile Yapılan Anket Formu

KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı kapsamında “Konut iç mekânlarının pandemi özelinde değerlendirilmesi: Trabzon Örneği” adlı tez çalışmasına veri oluşturmak amacı ile hazırlanmıştır. Sabrınız ve ilginiz için teşekkürler.

Anket No: Site: Ak Yaşam Rezidans 1. Etap Blok: Kat:

A. KULLANICININ DEMOGRAFİK BİLGİLERİ

1. Yaşınız: 2. Cinsiyetiniz: b ☐ Kadın ☐ Erkek
3. Eğitim Durumunuz: ☐ Okumadı ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Lisansüstü
4. Mesleğiniz: ☐ Memur ☐ İşçi ☐ Serbest meslek ☐ Öğrenci ☐ Emekli ☐ Çalışmıyor
5. Ailenizin aylık geliri: ☐ 0-3.000 ☐ 3.000-6.000 ☐ 6.000-9.000 ☐ 9.000-12.000 ☐ 12.000 ve üzeri

B. KULLANICILARIN YAŞADIKLARI KONUTA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

6. Konut Mülkiyeti: ☐ Ev sahibi ☐ Kiracı
7. Ne kadar süredir burada yaşıyorsunuz? ☐ 0-6 ay ☐ 6 ay-1 yıl ☐ 2 yıl ☐ 3 yıl ☐ 4 yıl ☐ 5 yıl ve üzeri
8. Mart 2020-Haziran 2020 tarihlerindeki pandemi sürecinin ne kadarlık kısmını bu konutta geçirdiniz? (Belirtilen tarihler arasında bu konutta hiç kalmadıysanız anketi cevaplamayınız.)
☐ Hiç kalmadım ☐ 1 Aydan az ☐ 1-2 Ay arası ☐ 2-3 Ay arası ☐ Tamamını bu konutta geçirdim
9. Pandemi sürecinde evde yaşayan toplam birey sayısı:
10. Pandemi sürecinde eğitimine evden devam eden öğrenci sayısı:
11. Pandemi sürecinde çalışmaya evden devam eden çalışan sayısı:

C. PANDEMİ ÖNCESİNDEKİ ve SÜRECİNDEKİ KONUT KULLANIMINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

12. Aşağıdaki ifadeleri pandemi öncesine ve pandemi sürecine göre düşünerek size en uygun olacak derecede işaretleyiniz. (Lütfen boş bırakmayın.)

Pandemi Öncesinde	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Pandemi Sürecinde	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
a. Konutumdan memnundum						a. Konutumdan memnundum					
b. Konutumu değiştirmek istiyordum						b. Konutumu değiştirmek istedim					
c. Konutumun büyüklüğünü yeterli buluyordum						c. Konutumun büyüklüğünü yeterli buldum					
d. Oda sayısını yeterli buluyordum						d. Oda sayısını yeterli buldum					
e. Banyo sayısını yeterli buluyordum						e. Banyo sayısını yeterli buldum					
f. Balkon sayısını yeterli buluyordum						f. Balkon sayısını yeterli buldum					
g. Depolama alanlarını (dolap) yeterli buluyordum						g. Depolama alanlarını (dolap) yeterli buldum					
h. Konutumda ek bir mekânın olmasını istiyordum						h. Konutumda ek bir mekânın olmasını istedim					

Ek 1'in devamı

13. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde konutunuzda olmasını istediğiniz ek mekânları işaretleyiniz.
(Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Pandemi Öncesinde	Pandemi Sürecinde
☐ Ek banyo	☐ Ek banyo
☐ Ek balkon	☐ Ek balkon
☐ Girişte ek dezenfekte alanı	☐ Girişte ek dezenfekte alanı
☐ Hobî-oyun odası	☐ Hobî-oyun odası
☐ İş için çalışma odası	☐ İş için çalışma odası
☐ Ders için çalışma odası	☐ Ders için çalışma odası
☐ Kişisel/Özel oda	☐ Kişisel/Özel oda
☐ Kiler-depo	☐ Kiler-depo
☐ Diğer:.....	☐ Diğer:.....

14. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde konutunuzda gerçekleştirdiğiniz boş zaman aktiviteleri nelerdir? (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

☐ Masa oyunları oynamak (Yap-boz, Satranç vb.)	☐ Masa oyunları oynamak (Yap-boz, Satranç vb.)
☐ Bitki-sebze yetiştirmek	☐ Bitki-sebze yetiştirmek
☐ Çiçek yetiştirmek	☐ Çiçek yetiştirmek
☐ Yemek yapmak	☐ Yemek yapmak
☐ Egzersiz/spor yapmak	☐ Egzersiz/spor yapmak
☐ Film izlemek	☐ Film izlemek
☐ Kitap okumak	☐ Kitap okumak
☐ Müzik dinlemek	☐ Müzik dinlemek
☐ Tv izlemek	☐ Tv izlemek
☐ İnternet alışverişi yapmak	☐ İnternet alışverişi yapmak
☐ Dijital oyunlar oynamak (Telefon, Bilgisayar, Tablet vb.)	☐ Dijital oyunlar oynamak (Telefon, Bilgisayar, Tablet vb.)
☐ Hobiler (Elişi yapmak vb.)	☐ Hobiler (Elişi yapmak vb.)
☐ Aile ve arkadaşlarla vakit geçirmek	☐ Aile ve arkadaşlarla vakit geçirmek
☐ Diğer:.....	☐ Diğer:.....

15. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde gün içinde konutunuzdaki mekânlarda geçirdiğiniz sürenin artış ya da azalış derecesini size en uygun şekilde işaretleyiniz.

Pandemi Öncesinde	Çok Arttı	Arttı	Değişmedi	Azaldı	Çok Azaldı	Konutunda Bu Mekân Yok	Pandemi Sürecinde	Çok Arttı	Arttı	Değişmedi	Azaldı	Çok Azaldı	Konutunda Bu Mekân Yok
a. Antre-Hol							a. Antre-Hol						
b. Salon							b. Salon						
c. Oturma odası							c. Oturma odası						
d. Mutfak							d. Mutfak						
e. Ebeveyn yatak odası							e. Ebeveyn yatak odası						
f. Çocuk/Genç odası							f. Çocuk/Genç odası						
g. Banyo							g. Banyo						
h. Salon/Mutfak balkonu							h. Salon/Mutfak balkonu						
i. Yatak odası balkonu							i. Yatak odası balkonu						

Ek 1'in devamı

16. Konutunuzda bulunan mekânların büyüklüğünü yeterli bulma düzeyinizi pandemi öncesi ve pandemi süreci için size en uygun olacak şekilde işaretleyiniz. (Konutunuzda olup listede yazılı olmayan mekân varsa diğer kısmına yazınız)

Pandemi Öncesinde	Kesinlikle Yeterli	Yeterli	Kararsızım	Yetersiz	Kesinlikle Yetersiz	Konutunda Bu Mekân Yok	Pandemi Sürecinde	Kesinlikle Yeterli	Yeterli	Kararsızım	Yetersiz	Kesinlikle Yetersiz	Konutunda Bu Mekân Yok
a. Antre-Hol							a. Antre-Hol						
b. Salon							b. Salon						
c. Oturma odası							c. Oturma odası						
d. Mutfak							d. Mutfak						
e. Ebeveyn yatak odası							e. Ebeveyn yatak odası						
f. Çocuk/Genç odası							f. Çocuk/Genç odası						
g. Banyo							g. Banyo						
h. Salon(1)/ Mutfak(2) balkonu							h. Salon(1)/ Mutfak(2) balkonu						
i. Yatak odası balkonu							i. Yatak odası balkonu						

17. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde **antre-holde** gerçekleştirdiğiniz eylemleri işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Pandemi Öncesinde
☐ Depolama
☐ Soyunma – Giyinme
☐ Eve gelen ürünlerin dezenfekte için bekletilmesi
☐ Diğer:.....

Pandemi Sürecinde
☐ Depolama
☐ Soyunma – Giyinme
☐ Eve gelen ürünlerin dezenfekte için bekletilmesi
☐ Diğer:.....

18. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde **salonda** gerçekleştirdiğiniz eylemleri işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Pandemi Öncesinde
☐ Oturma- Dinlenme
☐ Yemek Yeme
☐ Tv İzleme
☐ Kitap okuma
☐ Misafir Ağırılama
☐ Yatma- Uyuma
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma

Pandemi Sürecinde
☐ Oturma- Dinlenme
☐ Yemek Yeme
☐ Tv İzleme
☐ Kitap okuma
☐ Misafir Ağırılama
☐ Yatma- Uyuma
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma

19. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde **oturma odasında** gerçekleştirdiğiniz eylemleri işaretleyiniz. (Bu soruyu sadece konutunda salon ve oturma odasını ayrı iki oda olarak kullanan kişiler cevaplayacaktır. Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Pandemi Öncesinde
☐ Oturma- Dinlenme
☐ Yemek Yeme
☐ Tv İzleme
☐ Kitap okuma
☐ Misafir Ağırılama
☐ Yatma- Uyuma
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma

Pandemi Sürecinde
☐ Oturma- Dinlenme
☐ Yemek Yeme
☐ Tv İzleme
☐ Kitap okuma
☐ Misafir Ağırılama
☐ Yatma- Uyuma
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma

Ek 1'in devamı

20. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde **mutfakta** gerçekleştirdiğiniz eylemleri işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Pandemi Öncesinde
☐ Yemek Hazırlama
☐ Yemek Pişirme
☐ Oturma
☐ Yemek Yeme
☐ Tv İzleme
☐ Depolama
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma

Pandemi Sürecinde
☐ Yemek Hazırlama
☐ Yemek Pişirme
☐ Oturma
☐ Yemek Yeme
☐ Tv İzleme
☐ Depolama
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma

21. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde **yatak odasında** gerçekleştirdiğiniz eylemleri işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Pandemi Öncesinde
☐ Yatma - Uyuma
☐ Oturma
☐ Tv İzleme
☐ Soyunma - Giyinme
☐ Kişisel Bakım
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma

Pandemi Sürecinde
☐ Yatma - Uyuma
☐ Oturma
☐ Tv İzleme
☐ Soyunma - Giyinme
☐ Kişisel Bakım
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma

22. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde **salon(a)/mutfak(b) balkonunda** gerçekleştirdiğiniz eylemleri işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Pandemi Öncesinde
☐ Oturma- Dinlenme
☐ Yemek Yeme
☐ Tv İzleme
☐ Misafir Ağırlama
☐ Depolama
☐ Kitap okuma
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma
☐ Oyun-Eğlence
☐ Sebze yetiştirme
☐ Çiçek yetiştirme
☐ Çamaşır kurutma

Pandemi Sürecinde
☐ Oturma- Dinlenme
☐ Yemek Yeme
☐ Tv İzleme
☐ Misafir Ağırlama
☐ Depolama
☐ Kitap okuma
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma
☐ Oyun-Eğlence
☐ Sebze yetiştirme
☐ Çiçek yetiştirme
☐ Çamaşır kurutma

23. Pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde **yatak odası balkonunda** gerçekleştirdiğiniz eylemleri işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Pandemi Öncesinde
☐ Oturma- Dinlenme
☐ Yemek Yeme
☐ Tv İzleme
☐ Misafir Ağırlama
☐ Depolama
☐ Kitap okuma
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma
☐ Oyun-Eğlence
☐ Sebze yetiştirme
☐ Çiçek yetiştirme
☐ Çamaşır kurutma

Pandemi Sürecinde
☐ Oturma- Dinlenme
☐ Yemek Yeme
☐ Tv İzleme
☐ Misafir Ağırlama
☐ Depolama
☐ Kitap okuma
☐ Ders çalışma
☐ İş için çalışma
☐ Oyun-Eğlence
☐ Sebze yetiştirme
☐ Çiçek yetiştirme
☐ Çamaşır kurutma

Ek 1'in devamı

24. Pandemi nedeniyle konutunuzda yaptığınız mekânsal değişiklikleri kodlarına göre değişiklik yaptığınız mekânların karşısına yazınız. (Değişiklik yapmadıysanız boş bırakınız.)

a. Antre-Hol		1. Duvar yüzey kaplamasını değiştirmek
b. Salon		2. Tavan yüzey kaplamasını değiştirmek
c. Oturma odası		3. Zemin yüzey kaplamasını değiştirmek
d. Mutfak		4. Yeni mobilya alma
e. Ebeveyn yatak odası		5. Mobilya azaltma
f. Çocuk odası-Genç odası		6. Mobilya ekleme
g. Banyo		7. Yeni mobilya düzeni oluşturma
h. Salon(1)/mutfak(2) balkonu		8. Balkon kapatma
i. Yatak odası balkonu		9. Kapalı olan balkonu açma

D. SAHİP OLMAK İSTEDİKLERİ KONUTA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

25. İleride yeniden bir pandemi ile karşılaşıldığında ve evde kalınması durumunda kalındığında konutunuzu nasıl değiştirmek isterdiniz?

- ☐ Mobilyaların birden fazla işleve hizmet etmesini/dönüşebilir olmasını isterdim.
- ☐ Bazı mekânların çalışma birimine dönüşebilmesini isterdim
- ☐ Gerektiğinde mekânların birleşebilmesini isterdim
- ☐ Gerektiğinde mekânların ayrılabilmesini isterdim
- ☐ Dışarıdan gelen seslerden yalıtılmış bir mekân olmasını isterdim
- ☐ Daha büyük balkonum olmasını isterdim
- ☐ Daha fazla balkonum olmasını isterdim
- ☐ Ek oda olmasını isterdim
- ☐ Diğer:.....

ÖZGEÇMİŞ

İlk ve orta öğrenimini Trabzon Şehit Er Mehmet Akyüz İlköğretim Okulu'nda tamamladı. 2009 yılında Gazi Anadolu Lisesi'ni kazandı. 2013 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Bölümü'nde başladığı lisans eğitimini 2017 yılında tamamladı. 2018 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Anabilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı. 2017-2020 yılları arasında bir ofiste çalıştı. 2020 yılında Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık Bölümü'ne Araştırma Görevlisi olarak atandı ve halen akademik çalışmalarını sürdürmektedir. Orta derecede İngilizce bilmektedir.